

Ročník 1985

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 31

Vydána dne 10. prosince 1985

Cena Kčs 3,50

OBSAH:

112. Nařízení vlády Československé socialistické republiky o státním řízení cen
113. Vyhláška Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu o cenách
-

112

NAŘÍZENÍ VLÁDY

Československé socialistické republiky

ze dne 21. listopadu 1985

o státním řízení cen

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje k provedení zákona č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování, zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 161/1982 Sb., o odvodech do státního rozpočtu, a podle zákona č. 134/1970 Sb., o pravidlech státního rozpočtu československé federace a o zásadách hospodaření s rozpočtovými prostředky státních rozpočtů federace a republik (rozpočtová pravidla):

ČÁST PRVNÍ

ZÁSADY STÁTNÍHO ŘÍZENÍ CEN

§ 1

Obsah a cíle státního řízení cen

[1] Státní řízení cen zajišťuje zdokonalování soustavy cen tak, aby ceny účinněji působily na uskutečňování hospodářské a sociální politiky státu tím, že

- a) plní funkci objektivního hodnotového kritéria hospodářské činnosti při postupném prosazování kritérií mezinárodní dělby práce,
- b) působí na zvyšování hospodárnosti a efektivnosti výroby i oběhu, investiční výstavby a zahraniční směny, a to zejména na urychlování vědeckotechnického rozvoje, rozvíjení mezinárodní spolupráce, především socialistické ekonomické integrace, na zvyšování jakosti a užitných vlastností výrobků i efektivní obměnu sortimentu,
- c) přispívají k vytváření a udržování dynamické rovnováhy v národním hospodářství,
- d) plní úkoly v plánovaném růstu a zkvalitňování životní úrovně v souladu s vývojem efektivnosti národního hospodářství a opatřeními ve mzdové a sociální politice.

(2) Státní řízení cen dále zpřísněnou cenovou kontrolou čelí neodůvodněnému růstu cen a skrytému zvyšování cen nových výrobků.

§ 2

Ceny a ostatní ekonomické nástroje

K zabezpečení účinného působení státního řízení cen musí být opatření v cenách a v ostatních ekonomických nástrojích prováděna ve vzájemném souladu. Opatření, která vyvolávají nutnost změn cen, dohodne příslušný ústřední orgán předem podle příslušnosti s Federálním cenovým úřadem, Českým cenovým úřadem nebo Slovenským cenovým úřadem (dále jen „cenové úřady“). Opatření v řízení cen, která mění podmínky, za nichž byly stanoveny ostatní ekonomické nástroje, dohodne příslušný cenový úřad předem s ústředním orgánem, jemuž přísluší stanovit nebo navrhnout tyto ekonomické nástroje nebo jejich změny.

§ 3

Jednotnost a platnost cen

(1) Ceny výrobků vyráběných v tuzemsku nebo dodávaných tuzemským odběratelům jsou jednotné na celém území Československé socialistické republiky, nejde-li o případy uvedené v odstavci 2 a 3.

(2) Podle rozhodnutí cenových úřadů, dalších ústředních orgánů a národních výborů v rozsahu jejich pověření cenovou působností (dále jen „cenové orgány“) ceny nemusí být jednotné mezi shodnými výrobky

- a) vyráběnými a dodávanými v tuzemsku a výrobky z dovozu nebo dodávanými pro vývoz,
- b) vyráběnými socialistickými organizacemi a jejich organizačními jednotkami (dále jen „organizace“) řízenými ústředními orgány a výrobky vyráběnými organizacemi, jež jsou v cenové působnosti národních výborů,

- c) vyráběnými organizacemi, popřípadě občany v cenové působnosti jednotlivých národních výborů,
- d) objemově nevýznamnými, zejména výrobky vedlejší pomocné a přidružené výroby a dále výrobky spotřebovávány převážně uvnitř organizací, popřípadě uvnitř resortu,
- e) jejichž ceny se sjednávají dohodou dodavatele s odběratelem.

(3) Podle rozhodnutí cenových úřadů a národních výborů ceny nemusí být jednotné mezi shodnými výrobky, pokud slouží k ovlivnění cenového zvýhodnění a znevýhodnění nebo k vyjádření jiných podmínek realizace výrobků.

(4) Dodavatelé jsou oprávněni požadovat jen platné ceny, kterými se rozumějí ceny stanovené příslušným orgánem nebo organizací, nebo sjednané dohodou dodavatele s odběratelem pro výrobky určené zvláštním předpisem.

§ 4

Plánování vývoje cen a změny cen

(1) Základním nástrojem řízení vývoje cen, závažným pro všechny orgány a organizace, je plán vývoje cen, který je součástí soustavy národohospodářských plánů.

(2) Plán vývoje cen zabezpečuje uskutečňování státní cenové politiky v plánovaném období, zejména přibližování cen společensky nutným nákladům vyplývajícím z vnitřních a vnějších podmínek vývoje národního hospodářství, podporuje efektivní změny struktury výroby a spotřeby a zabezpečuje soulad hodnotových a hmotných vztahů.

(3) Plán vývoje cen stanoví úkoly ve změnách úrovně a relací cen odvětví, oborů, jejich částí, popřípadě i důležitých výrobků a nositele těchto úkolů. Uskutečňuje se provedením změn cen příslušných výrobků.

(4) Plánování vývoje cen zahrnuje zpracování a schválení

- a) zásad a zaměření státní cenové politiky,
- b) směrnic pro plány vývoje cen a úpravy cen,
- c) pokynů pro přípravu plánů vývoje cen,
- d) plánů vývoje cen a s tím souvisejících opatření.

(5) K zabezpečení zásad státní cenové politiky se kromě plánovaných změn cen provádějí

- a) změny cen na základě rozhodnutí vlády Československé socialistické republiky,
- b) operativní a drobné změny cen cenovými orgány,
- c) změny cen jednotlivých výrobků podle zvláštního předpisu¹⁾ nebo podle rozhodnutí cenových úřadů, zejména za účelem vyjádření podmínek realizace výrobků, snižování cen tech-

¹⁾ Vyhláška Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 113/1985 Sb., o cenách.

nicky a morálně zastaralé produkce a změny cen stanovených v nesprávné výši.

(6) Ústřední orgány zabezpečují a předkládají příslušným cenovým orgánům podklady a návrhy pro vypracování návrhu směrnice pro plán vývoje cen a úpravy cen, pro vypracování návrhu plánu vývoje cen, pro operativní a drobné změny cen a rozborů působení cen.

(7) Způsob promítnutí důsledků změn cen do ukazatelů státních plánů rozvoje národního hospodářství, státních rozpočtů a rozpočtů národních výborů, měnového plánu Československé socialistické republiky a do rozpočtů staveb stanoví příslušné ústřední orgány tak, aby tyto změny cen účinně působily na dodavatele i odběratele k růstu hospodárnosti a efektivnosti a k vytváření rovnovážného stavu národního hospodářství.

§ 5

Tvorba cen

(1) Státní řízení tvorby cen nových výrobků zahrnuje

- a) stanovení způsobů tvorby cen, které jsou organizace povinny používat k vypracování návrhu ceny,
- b) určení postupu při projednání návrhů cen, který zajistí povinnou a aktivní účast hlavních odběratelů v cenovém řízení,
- c) stanovení cen nových výrobků cenovými orgány nebo příslušnými organizacemi.

(2) Úkolem tvorby cen je

- a) vycházet ze stanovené úrovně cen a působit k tomu, aby vztah mezi cenami a užitnými vlastnostmi byl u nových výrobků národohospodářsky příznivější než u výrobků dosud vyráběných,
- b) zvyšovat objektivnost cen nových výrobků pomocí uplatňování náročných kritérií mezinárodní dělby práce, rozšiřování parametrických a normativních způsobů tvorby cen, srovnávání nákladů nových výrobků s náklady výrobků vyráběných organizacemi dosahujícími alespoň průměrných výrobních nákladů a dalších metod, které umožňují posoudit úroveň a relace cen nových výrobků z hlediska jejich společenské užitečnosti,
- c) podněcovat zájem výrobních organizací, aby v rámci inovací zlepšovaly užitné vlastnosti výrobků, zvyšovaly hospodárnost a efektivnost jejich výroby a oběhu, znevýhodňovat výrobu a spotřebu výrobků technicky i morálně zastaralých a výrobků nedosahujících stanovenou jakost nebo efektivnost.

(3) Dodavatelé mohou s odběrateli sjednávat pouze ceny výrobků uvedených ve zvláštních předpisech a za podmínek v nich stanovených.

§ 6

Registrace cen

Cenové orgány mohou orgánům nebo organizacím, které pověří stanovením cen a prováděním změn cen, uložit povinnost předkládat jim projednaný návrh ceny před nabytím její platnosti. Cenový orgán do třiceti dnů po obdržení návrhu ceny vyjádří předkladateli souhlas s navrhovanou cenou přidělením registračního čísla nebo mu uloží navrženou cenu upravit.

§ 7

Vyhlašování cenových opatření a rozhodnutí

(1) Opatření a rozhodnutí cenových úřadů se vyhlašují v Cenovém věstníku. Opatření nebo rozhodnutí určená jen pro některé orgány a organizace se v Cenovém věstníku zpravidla nevyhlašují.

(2) Ostatní orgány a organizace, které stanovují ceny a cenové limity, jsou povinny pro opakovaně dodávané výrobky neprodleně zaslat cenová rozhodnutí (výměry) dodavatelům a stálým odběratelům daných výrobků známým v době vydání těchto rozhodnutí a dále národním výborům a ústředním orgánům, které si je vyžádají.

(3) Orgány a organizace určené ve zvláštním předpise²⁾ jsou povinny vydávat ceníky opakovaně dodávaných výrobků, přehledy velkoobchodních cen reprezentantů nestandardních výrobků, přehledy cenových limitů, jakož i dodatky k nim tak, aby byla zabezpečena průběžná a včasná informovanost odběratelů i dodavatelů o cenách nových výrobků i o změnách cen.

§ 8

Označování výrobků maloobchodními cenami

Výrobky dodávané za maloobchodní ceny musí být označeny platnou maloobchodní cenou tak, aby při jejich nákupu byla zřetelně viditelná, a to na výrobku nebo na jeho obalu, pokud příslušný cenový úřad nestanoví jiný způsob označení cenou.

§ 9

Cenová kontrola

(1) Cenovou kontrolou se zjišťuje dodržování cenových předpisů, cenových rozhodnutí a předpisů, které souvisejí s plánováním, tvorbou a uplatněním cen, a ověřuje se účinnost cen, cenových opatření a vnitřních cenových kontrol. Výsledky cenových kontrol se využívají pro zdokonaňování řízení cen a pro opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

(2) Cenovou kontrolu provádějí kontrolní orgány oprávněné k tomu podle zvláštních předpisů.

²⁾ § 1 odst. 2 až 4 výnosu Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-3/86 o cenících a označování výrobků maloobchodními cenami, uveřejněného v Cenovém věstníku částka 52/1985.

sů.⁵⁾ Vedoucí pracovníci, odborné útvary a kontrolní útvary orgánů a organizací plánují a provádějí cenovou kontrolu jako součást řízení. Řídí se přitom zvláštními předpisy pro kontrolní činnost.⁴⁾

(3) Organizace jsou povinny provádět odběratelskou kontrolu dodržování platných cen i podstatných kvalitativních a dodacích podmínek, za nichž jsou ceny stanoveny, s výjimkou méně významných dodávek pro výrobní a vlastní konečnou spotřebu organizace stanovených zvláštním předpisem.⁵⁾ U výrobků dodávaných pro tuzemskou investiční výstavbu je povinen provést odběratelskou kontrolu cen jen první odběratel a investor.

ČÁST DRUHÁ

DODATKOVÉ ODVODY V OBLASTI CEN

§ 10

Společná ustanovení

(1) Ustanovení této části platí pro organizace uvedené v § 9 odst. 1 zákona č. 161/1982 Sb. Pod-

mínky a způsob provádění jednotlivých dodatkových odvodů ústředními orgány republik a národními výbory a jimi řízenými rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi jsou upraveny zvláštními předpisy.⁶⁾

(2) Dodatkové odvody prostředků získaných porušením cenových předpisů⁷⁾ [dále jen „neoprávněně získané prostředky“] slouží k odčerpání prostředků, které podle cenových předpisů organizaci nepatří, a k prosazování cenové kázně v organizacích.

(3) Dodatkové odvody k odčerpání prostředků na základě cenového znevýhodnění nebo v důsledku cenových opatření⁸⁾ se používají v případech, kdy je tato forma ekonomicky a administrativně vhodnější než snížení nebo zvýšení cen.

(4) Dodatkové odvody organizace odvádějí do téhož rozpočtu jako odvod ze zisku, odvod volného zůstatku zisku, odvod důchodové daně, příspěvku na sociální zabezpečení a daň ze zisku podle zákona o zemědělské dani.⁹⁾ Rozpočtové a příspěv-

⁵⁾ Zákon č. 103/1971 Sb., o lidové kontrole.

Zákon č. 122/1962 Sb., o státní zemědělské, potravinářské a obchodní inspekci, ve znění zákona č. 31/1968 Sb.

Zákon ČNR č. 116/1971 Sb., o výborech a komisích lidové kontroly.

Zákon SNR č. 121/1971 Sb., o lidové kontrole v Slovenské socialistické republice.

§ 31 odst. 2 zákona č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování.

Zákon ČNR č. 134/1973 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, ve znění zákona ČNR č. 39/1983 Sb.

Zákon SNR č. 135/1973 Sb., o působnosti orgánů Slovenské socialistické republiky v oblasti cen, ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

Vyhláška č. 113/1985 Sb.

⁴⁾ Zákon č. 103/1971 Sb.

Zákon ČNR č. 116/1971 Sb.

Zákon SNR č. 121/1971 Sb.

Zákon č. 122/1962 Sb., ve znění zákona č. 31/1968 Sb.

Vyhláška federálního ministerstva financí č. 123/1978 Sb., o provádění periodických revizí hospodaření.

Vyhláška ministra státní kontroly č. 75/1959 Ú. I., kterou se vydávají metodické pokyny pro kontrolní činnost.

Vyhláška č. 113/1985 Sb.

Zásady kontroly v národním hospodářství a ve státní správě schválené usnesením vlády ČSSR ze dne 14. dubna 1982 č. 108, usnesením vlády ČSR ze dne 12. května 1982 č. 139 a usnesením vlády SSR ze dne 28. dubna 1982 č. 129, uveřejněné v částce 13/1982 Sb.

Výnos Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-2/86 o cenové kontrole, uveřejněný v Cenovém věstníku částka 52/1985.

⁵⁾ Výnos č. V-2/86.

⁶⁾ Nařízení vlády ČSR č. 117/1985 Sb., o provádění dodatkových odvodů národními výbory, rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi řízenými ústředními orgány České socialistické republiky a národními výbory v oblasti cen.

Nařízení vlády SSR č. 118/1985 Sb., o provádění dodatkových odvodů národními výbory, rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi řízenými ústředními orgány Slovenské socialistické republiky a národními výbory v oblasti cen.

⁷⁾ § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 161/1982 Sb., o odvodech do státního rozpočtu.

⁸⁾ § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 161/1982 Sb.

⁹⁾ § 20 zákona č. 161/1982 Sb.

§ 21 zákona č. 184/1982 Sb., o důchodové dani.

§ 2 odst. 2 zákona SNR č. 169/1982 Sb., o rozpočtovém určení výnosu a správě odvodů důchodové daně a příspěvku na sociální zabezpečení.

§ 2 odst. 2 zákona ČNR č. 174/1982 Sb., o rozpočtovém určení výnosu a správě odvodů důchodové daně a příspěvku na sociální zabezpečení.

§ 1 písm. a) zákona ČNR č. 129/1974 Sb., o rozpočtovém určení výnosu zemědělské daně a příspěvku na sociální zabezpečení, o jejich správě a o některých změnách zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani.

§ 1 písm. a) zákona SNR č. 134/1974 Sb., o rozpočtovém určení výnosu a správě zemědělské daně a o některých změnách zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani.

kové organizace řízené federálními ústředními orgány odvádějí dodatkové odvody do státního rozpočtu československé federace.

(5) Na ukládání dodatkových odvodů upravených tímto nařízením se nevztahuje správní řád a předpisy o řízení ve věcech daní a poplatků.¹⁰⁾

(6) Dodatkový odvod neoprávněně získaných prostředků je splatný do patnácti dnů ode dne doručení rozhodnutí o jeho uložení. Je-li tento odvod prováděn bez rozhodnutí příslušného orgánu, je splatný do patnácti dnů po uplynutí měsíce, v němž byly neoprávněně získané prostředky zjištěny. V ostatních případech je dodatkový odvod splatný nejpozději třetího dne před koncem měsíce následujícího po uplynutí období, za které má být odveden. Organizace je povinna předložit ve lhůtě splatnosti dodatkového odvodu příslušnému finančnímu orgánu výpočet dodatkového odvodu, pokud není výše odvodu stanovena v rozhodnutí o jeho uložení.

(7) Rozhodnutí o uložení dodatkového odvodu je konečné.

(8) Pro správu dodatkových odvodů platí ustanovení zvláštních předpisů.¹¹⁾

§ 11

Neoprávněně získané prostředky

(1) Za neoprávněně získané prostředky se považují prostředky, které organizace získala tím, že

a) dodala výrobek za vyšší cenu,

1. která nebyla správně vytvořena pro nový výrobek nebo při provádění změny ceny výrobku,
2. která byla při prodeji nesprávně použita,
3. protože nebyly dodrženy podstatné kvalitativní nebo dodací podmínky uvedené v rozhodnutí o ceně nebo dohodnuté při sjednání ceny,

b) nakoupila výrobek za nesprávně nižší cenu, kterou sama stanovila nebo která byla stanovena, sjednána nebo uplatněna podle jejího návrhu, případně ohodnocení, nebo nakoupila výrobek za nesprávně nižší cenu, ale při jeho prodeji nebo při kalkulaci ceny svého nového výrobku použila platnou vyšší cenu,

c) neprovedla dodatkový odvod podle § 13,

d) čerpala investiční prostředky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu národního výboru na úhradu nesprávně vyšší ceny podle písmena a),

e) dodala výrobek, pro který nebyla cena stanovena nebo sjednána příslušným orgánem nebo organizací, nebo jeho cenu nestanovila (nesjednála) v předepsané formě,¹²⁾

f) nevymezila při stanovení (sjednávání) cen podstatné kvalitativní nebo dodací podmínky výrobku,

g) neurčila předběžnou cenu služby nebo opravy podle zvláštního předpisu,¹³⁾

h) cenu navrhla, stanovila nebo sjednala a nemá po dobu stanovenou zvláštními předpisy předepsané doklady, potřebné pro ověření správnosti ceny nového výrobku nebo změny platné ceny,

ch) nesplnila povinnost předložit návrh limitu velkoobchodní, maloobchodní nebo kupní ceny pro výrobek, který je výsledkem řešení úkolu plánu rozvoje vědy a techniky nebo plánu standardizace, pokud cenové předpisy tuto povinnost ukládají.

(2) Pokud organizace cenu nenavrhla ani nestanovila (nesjednala), získá neoprávněně prostředky podle odstavce 1 písm. a) bod 1 a 2 jen tehdy, jestliže

- a) použila vyšší cenu, než je cena uvedená v ceníku, jeho dodatku nebo v Cenovém věstníku,
- b) použila nesprávnou velkoobchodní cenu, přičemž byla účastníkem cenového řízení a v návrhu velkoobchodní ceny byla kalkulována nesprávně vyšší sazba při tvorbě cen než sazba uvedená ve vyhlášce o cenách nebo v pravidlech pro tvorbu cen stavebních a montážních prací,
- c) obchodní nebo odbytová nebo zásobovací organizace použila nesprávnou maloobchodní cenu, přičemž byla účastníkem cenového řízení a v návrhu maloobchodní ceny byla uvedena nesprávně vyšší některá složka maloobchodních cen připočítávaná k velkoobchodní ceně, popřípadě ke kupní ceně.

(3) Neoprávněně získané prostředky se určí jako

- a) rozdíl mezi nesprávnou cenou a cenou odpovídající cenovým předpisům v případech podle odstavce 1 písm. a) a b); jde-li o obchodní ce-

¹⁰⁾ § 2 písm. a) zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).
§ 19 odst. 2 zákona č. 161/1982 Sb.

¹¹⁾ § 1 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 33/1970 Sb., o finančních správách.
§ 1 odst. 1 písm. a) zákona SNR č. 115/1970 Sb., o finančních správách.

§ 3 odst. 1 zákona SNR č. 169/1982 Sb.

§ 3 odst. 1 a 2 zákona ČNR č. 174/1982 Sb.

¹²⁾ § 54 odst. 3 až 7 vyhlášky č. 113/1985 Sb.

§ 2 odst. 1 až 3 výnosu Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-1 86 o cenách sjednávaných dohodou, uveřejněného v Cenovém věstníku částka 52/1985.

¹³⁾ § 36 odst. 6 vyhlášky č. 113/1985 Sb.

ny nebo velkoobchodní ceny s daní z obratu, popřípadě o ceny s daní z obratu stejné pro organizace i občany, určí se z velkoobchodních cen,

- b) částka neprovedeného dodatkového odvodu v případech podle odstavce 1 písm. c),
- c) podíl z částky přesahující cenu podle cenových předpisů odpovídající účasti státního rozpočtu nebo rozpočtu národního výboru na financování příslušné investice v případech podle odstavce 1 písm. d),
- d) 3 % z vyúčtované ceny výrobku v případech podle odstavce 1 písm. e) až h), nejvýše však 1 mil. Kčs celkem za organizaci v jednom kalendářním roce,
- e) 3 % z ceny příslušného úkolu plánu rozvoje vědy a techniky nebo plánu standardizace v případech podle odstavce 1 písm. ch).

[4] Neoprávněně získané prostředky podle odstavce 3 se vyčíslí za období 3 let před prvním dnem měsíce, v němž byly zjištěny, a dále za dobu po tomto datu až do uložení dodatkového odvodu; přitom se nepřihlíží k datu provedení změny nesprávné ceny. Za neoprávněně získané prostředky se nepovažují prostředky získané uplatněním prozatímní ceny, pokud se vypořádá podle zvláštních předpisů.¹⁴⁾

[5] Neoprávněně získané prostředky se vyčíslí vyčerpávajícím způsobem a pokud jej nelze použít, uplatní se výběrový způsob;¹⁵⁾ výběrový způsob určí kontrolní orgán a v případě vlastního zjištění organizace, jí nadřízený orgán. Pokud nelze uplatnit uvedené způsoby, postupuje se podle ustanovení § 12 odst. 3.

[6] Získá-li organizace u téhož výrobku prostředky podle odstavce 1 písm. a) nebo b) a souběžně podle odstavce 1 písm. e) až h), odvede organizace neoprávněně získané prostředky podle toho ustanovení cenového předpisu, jehož porušením získala vyšší částku.

§ 12

Dodatkový odvod neoprávněně získaných prostředků

[1] Předmětem dodatkového odvodu jsou neoprávněně získané prostředky podle § 11 po odečtení prostředků, které

- a) byly vráceny nebo budou podle zvláštních předpisů¹⁶⁾ vráceny organizacím a občanům neprodleně, nejpozději však do dvou měsíců ode dne kontrolního zjištění,

- b) pro porušení i jiného právního předpisu byly odvedeny do příslušného rozpočtu,¹⁷⁾
- c) byly vydány nebo které budou podle zvláštních předpisů vydány státu jako neoprávněný majetkový prospěch,¹⁸⁾
- d) byly jako cenové rozdíly zúčtovány s rizikovým fondem a odvedeny na zvláštní účet státního rozpočtu v rámci stanovených odvodů cenových rozdílů nebo byly odvedeny spolu s daní z obratu.

[2] Při dodávkách pro investiční výstavbu podléhají dodatkovému odvodu neoprávněně získané prostředky na základě faktury nebo splátkových listů. Od dodatkového odvodu se odečítají částky získané v tříletém období, které byly nebo budou odběrateli vráceny odpočtem v bezprostředně následující splátce nebo faktuře.

[3] Nelze-li úhrn neoprávněně získaných prostředků zjistit vyčerpávajícím ani výběrovým způsobem,¹⁵⁾ činí dodatkový odvod desetinasobek neoprávněně získaných prostředků prokázaných při kontrole. Od desetinasobku se odečítají prostředky vrácené organizacím a občanům.

[4] Získá-li organizace neoprávněně prostředky podle § 11 odst. 1 podle vlastního zjištění nebo podle zjištění jejího nadřízeného generálního (oborového) ředitelství, přímo nadřízeného družstevního nebo společenského orgánu, odvede dodatkový odvod do příslušného rozpočtu bez zvláštního rozhodnutí.

[5] Zjistí-li jiný orgán než orgán uvedený v odstavci 4, že organizace získala neoprávněně prostředky, dodatkový odvod se zvyšuje o 50 % úhrnu neoprávněně získaných prostředků podle § 11. Jestliže obchodní, odbytová nebo zásobovací organizace porušila při prodeji za maloobchodní cenu cenové předpisy způsobem uvedeným v § 11 odst. 1 písm. a), vypočte se zvýšení dodatkového odvodu z částky, o kterou se nesprávně zvýšila obchodní srážka nebo odbytová přírážka (srážka). Zvýšení dodatkového odvodu se neuplatňuje v případech uvedených v odstavci 3 a v § 11 odst. 1 písm. d) až ch).

[6] Dodatkový odvod včetně jeho zvýšení ukládá kontrolní orgán, který porušení cenových předpisů zjistil. Jestliže k tomu podle zvláštních předpisů nemá oprávnění nebo oprávnění má a dodatkový odvod neuloží, uloží jej cenový úřad republiky příslušný podle sídla organizace, které má být dodatkový odvod uložen.

[7] Dodatkový odvod včetně jeho zvýšení se ukládá kontrolované organizaci. Jestliže cenové

¹⁴⁾ § 7 odst. 1 vyhlášky federálního ministerstva financí č. 154/1975 Sb., o fakturování a placení dodávek neinvestiční povahy.

§ 3 odst. 2 vyhlášky č. 113/1985 Sb.

¹⁵⁾ § 3 odst. 3 výnosu č. V-2/86.

¹⁶⁾ § 123 hospodářského zákoníku.

§ 451 občanského zákoníku.

¹⁷⁾ Např. § 24 hospodářského zákoníku.

¹⁸⁾ § 456 občanského zákoníku.

předpisy porušilo generální ředitelství trustu, koncern nebo oborový podnik, ukládá se dodatkový odvod té organizaci, která získala neoprávněně prostředky, a zvýšení dodatkového odvodu se ukládá uvedenému orgánu hospodářského řízení.

(8) Generálnímu ředitelství trustu, koncernu nebo oborovému podniku se uloží dodatkový odvod, pokud postupovaly způsobem uvedeným v § 11 odst. 1 písm. d) až ch).

(9) Provedením dodatkového odvodu do příslušného rozpočtu nejsou dotčeny nároky organizací a občanů, na jejichž úkor byly prostředky neoprávněně získány.

(10) Způsob promítání neoprávněně získaných prostředků podle § 11 odst. 1 písm. a) do plnění ukazatelů plánů, do vztahů ke státním rozpočtům a rozpočtům národních výborů a do rozpočtů staveb určují příslušné ústřední orgány tak, aby působily stejně, jako kdyby k porušení cenových předpisů nedošlo.

§ 13

Dodatkové odvody k odčerpání prostředků na základě cenového znevýhodnění nebo v důsledku cenových opatření

(1) Příslušný cenový orgán¹⁹⁾ může místo cenového znevýhodnění výrobků technicky a morálně zastaralých a výrobků nedosahujících stanovenou jakost nebo efektivnost, prováděného podle zvláštního předpisu²⁰⁾ nebo podle rozhodnutí cenových úřadů, uložit organizaci dodatkový odvod, a to nejvýše 30 % z ceny příslušného výrobku. Dodatkový odvod se vypočte z množství výrobků skutečně dodaných od data cenového znevýhodnění, nejméně však z množství, jež má být po dobu cenového znevýhodnění dodáno podle plánu odbytu a není-li tento plán v potřebném členění sestavován, z množství podle smluv o dodávkách.

(2) Dodatkový odvod až 30 % ze základní ceny finálního výrobku může příslušný cenový úřad uložit též výrobní organizaci nebo organizaci pověřené prováděním zahraničního obchodu, která k dodávánému finálnímu výrobku nezajišťuje nezbytně nutné množství náhradních dílů. Dodatkový odvod se vypočte nejvýše z množství finálních výrobků dodávaných v předchozím roce, popřípadě ve dvou letech, kdy byly dodávány, jde-li o výrobky, které se přestaly vyrábět nebo dovážet.

(3) Příslušný cenový orgán může uložit dodatkový odvod těch prostředků, které organizace získala jako důsledek cenových opatření, zejména v případech snížení cen nakupovaných surovin, materiálů a výrobků nebo povolené odchylky od podstatných kvalitativních nebo dodacích podmí-

nek dodávaného výrobku, k uplatnění cen rozdílů pro dodavatele a odběratele a v dalších případech, kdy organizace získá prostředky bez vlastní zásluhy.

(4) Dodatkový odvod podle odstavce 1 se neukládá za dovážené výrobky a za objem výrobků dodaných na vývoz.

(5) Způsob řešení důsledků uplatnění dodatkových odvodů v ukazatelích státních a hospodářských plánů, ve státních rozpočtech a v rozpočtech národních výborů a v soustavě hmotné zainteresovanosti organizací určují příslušné orgány tak, aby působily na organizaci stejně jako snížení, popřípadě zvýšení cen.

§ 14

Úlevy z dodatkových odvodů

Federální cenový úřad pro organizace řízené orgány federace a Český cenový úřad nebo Slovenský cenový úřad pro organizace řízené orgány republik mohou se souhlasem příslušného ministerstva financí k zamezení tvrdosti a nesrovnalostí, popřípadě vyžadují-li to společenské zájmy, povolit úlevu z dodatkových odvodů. Socialistické organizace a jejich organizační jednotky předkládají žádost o úlevu prostřednictvím nadřízeného ústředního orgánu. Organizace řízené národními výbory činí tak prostřednictvím příslušného krajského národního výboru, popřípadě prostřednictvím Národního výboru hlavního města Prahy nebo Národního výboru hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy. Žádost musí obsahovat i rozbor finanční situace organizace.

ČÁST TŘETÍ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 15

Přechodná ustanovení

Neoprávněně získané prostředky zjištěné z cenových kontrol zahájených do 31. prosince 1985 se posuzují a vypořádají podle předpisů platných do tohoto data.

§ 16

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. nařízení vlády ČSSR č. 136/1973 Sb., o státním řízení v oblasti cen, ve znění nařízení vlády ČSSR č. 72/1978 Sb. a č. 158/1980 Sb.,

¹⁹⁾ Nařízení vlády ČSSR č. 22/1971 Sb., v úplném znění č. 170/1980 Sb.

Zákon ČNR č. 134/1973 Sb., ve znění zákona ČNR č. 39/1983 Sb.

Zákon SNR č. 135/1973 Sb., ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

²⁰⁾ § 21 odst. 4 a 5 vyhlášky č. 113/1985 Sb.

2. výnos federálního ministerstva financí čj. VI/1-127/79, ministerstva financí České socialistické republiky čj. 154/671/79 a ministerstva financí Slovenské socialistické republiky čj. 81/174/79 o oprávnění Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu k povolování úlev z dodatko-

vých odvodů za porušení cenových předpisů, registrovaných v částce 7/1979 Sb.

§ 17

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1986.

Strougal v. r.

113

VYHLÁŠKA

Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu

ze dne 5. listopadu 1985

o cenách

Federální cenový úřad podle § 47 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, Český cenový úřad podle § 6 zákona České národní rady č. 134/1973 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, a Slovenský cenový úřad podle § 2 odst. 2 písm. g) zákona Slovenské národní rady č. 135/1973 Sb., o působnosti orgánů Slovenské socialistické republiky v oblasti cen, stanoví:

§ 1

Rozsah platnosti

[1] Tato vyhláška

- a) upravuje tvorbu cen (sazeb) výrobků, výkonů, služeb a prací¹⁾ (dále jen „výrobky“; týká-li se ustanovení jen výkonů, služeb nebo prací jen „výkony“) a kontrolu cen,
- b) upravuje a zahrnuje působnost ústředních orgánů, působnost koncernů, oborových podniků a generálních ředitelství trustů a dalších orgánů hospodářského řízení, které plní funkci středního článku řízení (dále jen „generální ředitelství“) a působnost organizací, organizačních jednotek státních organizací, územních a oborových orgánů družstevních organizací, orgánů a organizačních složek společenských organizací, které vystupují svým jménem²⁾ (dále jen „organizace“) v oblasti cen a podrobněji rozvádí cenovou působnost

národních výborů stanovenou zákony národních rad.³⁾

[2] Vyhláška se vztahuje na ceny výrobků dodávaných nebo poskytovaných (dále jen „dodávaných“) organizacemi se sídlem v Československé socialistické republice, na ceny výrobků dodávaných občany s povolením příslušných orgánů⁴⁾ nebo na základě oprávnění a na ceny ostatních výrobků dodávaných občany socialistickým organizacím. Na ceny ze smluv mezi občany, občany a nesocialistickými organizacemi a mezi nesocialistickými organizacemi, nejde-li o dodávky od občanů na základě povolení nebo oprávnění, se vyhláška vztahuje v rozsahu podle občanského zákoníku. U vnitropodnikových výkonů platí vyhláška pro stanovení cen základních prostředků vyrobených ve vlastní režii. Pro další vnitropodnikové výkony platí jen, pokud tak stanoví právní předpis nebo rozhodnutí cenového orgánu.

[3] Pro ceny při úplných převodech vlastnictví nebo správy národního majetku mimo obvyklé hospodaření a pro náhrady za jeho dočasné užívání mezi socialistickými organizacemi, pro způsob ocenění staveb, pozemků a porostů pro účely převodů nebo přechodů vlastnictví k nim, pro způsob zjištění úhrady za zřízení práva osobního užívání pozemků, pro náhrady za dočasné užívání pozemků ve vztahu k občanům a pro úhrady za dočasné užívání staveb nebo jejich částí platí vyhláška jen, pokud nestanoví jinak zvláštní předpisy.⁵⁾

1) Výrobky, výkony a práce klasifikované v rámci jednotné soustavy sociálně ekonomických klasifikací a číselníků podle příslušných předpisů Federálního statistického úřadu.

2) § 17 odst. 2 hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb., úplné znění č. 45/1983 Sb.

3) § 3 zákona ČNR č. 134/1973 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, ve znění zákona ČNR č. 39/1983 Sb.

§ 3 odst. 1 a 2 zákona SNR č. 135/1973 Sb., o působnosti orgánů Slovenské socialistické republiky v oblasti cen, ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

4) § 24 odst. 1 zákona ČNR č. 127/1981 Sb., o vnitřním obchodě.

§ 24 odst. 1 zákona SNR č. 130/1981 Sb., o vnitřním obchodě.

Nařízení vlády ČSR č. 154/1982 Sb., o poskytování služeb občanů na základě povolení národního výboru.

Nařízení vlády SSR č. 158/1982 Sb., o poskytování služeb občanů na základě povolení národního výboru.

5) Výnos Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-1/86 o cenách sjednávaných dohodou, Cenový věstník částka 52/1985.

Vyhláška ministerstva místního hospodářství č. 200/1956 Ú. l., o nájemném z pozemků, na nichž se těží pisky.

Vyhláška Českého cenového úřadu č. 128/1984 Sb., o cenách staveb, pozemků, porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků.

Vyhláška Slovenského cenového úřadu č. 129/1984 Sb., o cenách staveb, pozemků, porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků.

Vyhláška Ústřední správy pro rozvoj místního hospodářství č. 60/1964 Sb., o úhradě za užívání bytu a za služby spojené s užíváním bytu, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 98/1967 Sb., o úhradě za užívání nebytových prostorů.

§ 397 odst. 3 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., úplné znění č. 70/1983 Sb.

(4) Vyhláška se nevztahuje na zahraniční ceny dovážených a vyvážených výrobků, na mezinárodní tarify v dopravě a spojích, na ceny výrobků dodávaných v tuzemsku za zahraniční měny, na ceny výrobků prodávaných zahraničními kulturně informačními středisky, na úplaty a úhrady spojené s poskytováním peněžních a pojišťovacích služeb, na prodej bytů z národního majetku do osobního vlastnictví občanů, na náhrady poskytované při vyvlastnění nemovitostí a na evidenční ceny obalů. Při pochybnostech rozhoduje Federální cenový úřad v dohodě s Českým cenovým úřadem a Slovenským cenovým úřadem.

(5) Je-li v této vyhlášce uveden pojem

- a) „cenový úřad“, rozumí se tím Federální cenový úřad, Český cenový úřad a Slovenský cenový úřad v rozsahu jejich působností podle § 60 a 61,
- b) „národní výbor“, rozumí se tím krajský národní výbor, Národní výbor hlavního města Prahy, Národní výbor hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy nebo okresní národní výbor v rozsahu jejich územní působnosti a podle § 70,
- c) „cenový orgán“, rozumí se tím cenový úřad, národní výbor a další ústřední orgány, pokud jsou zvláštním předpisem, touto vyhláškou nebo rozhodnutím cenového úřadu pověřeny působností uvedenou v těch ustanoveních, v nichž je tento pojem použit,
- d) „organizace v cenové působnosti národních výborů“, rozumí se tím organizace a občané podle zákonů národních rad.³⁾

Č Á S T P R V N Í

Z Á K L A D N Í P O J M Y

Druhy cen

§ 2

(1) Ceny v tuzemsku vyjadřují společensky nutné náklady. Rozlišují se podle složek nákladů a čistého důchodu (složky cen), podle směrů užití výrobků a podle doby jejich platnosti.

(2) V národním hospodářství se uplatňují tyto druhy cen:

- a) velkoobchodní ceny; obsahují nutné náklady výroby (dovozu), popřípadě náklady odbytu a zisk nebo ztrátu ve výši vyplývající z použitého způsobu jejich tvorby; u zemědělských výrobků zahrnují též přírážku za nákupní, popřípadě i odbytovou činnost; za tyto ceny se dodávají výrobky organizacím pro výrobní spotřebu, investice, pro zabezpečení obrany a bezpečnosti státu a pro další odbyt, kromě dodávek pro vývoz a dodávek organizacím vnitřního obchodu určených pro další prodej,
- b) nákupní ceny; jejich ekonomický obsah je obdobný jako u velkoobchodních cen; za tyto ceny pověřené organizace nakupují zemědě-

ské výrobky od jejich výrobců, předměty získané sběrem a výrobky od občanů; nákupní ceny mohou být podle rozhodnutí cenového úřadu uplatněny i na výrobky vyráběné zemědělskými podniky ze zemědělských surovin,

- c) kupní ceny; zahrnují cenu franko čs. hranice, tj. zahraniční cenu v obchodní paritě sníženou při vývozu a zvýšenou při dovozu o přímé obchodní náklady zahraniční, přepočtenou na Kčs podle přepočítacích poměrů pro socialistické organizace stanovených Československou obchodní bankou [dále jen „přepočítací poměry“], popřípadě upravenou o další položky podle zvláštních předpisů, a obchodní přírážku nebo obchodní srážku organizace pověřené prováděním zahraničního obchodu [dále jen „organizace zahraničního obchodu“]; za tyto ceny dodávají tuzemští dodavatelé výrobky pro vývoz organizacím zahraničního obchodu a organizace zahraničního obchodu výrobky z dovozu tuzemským odběratelům, pokud se na dovážené výrobky dodávané organizací zahraničního obchodu neuplatňují obchodní ceny, popřípadě kupní ceny s rozdílem vnitřního trhu ve výši základní a dodatkové daně z obratu nebo podle rozhodnutí Federálního cenového úřadu velkoobchodní ceny,
- d) obchodní ceny; zahrnují velkoobchodní (nákupní) ceny a základní sazbovou daň z obratu nebo kupní ceny a rozdíly vnitřního trhu zpravidla ve výši základní sazbové daně z obratu, ve stanovených případech zahrnují i odbytovou přírážku; za tyto ceny se dodávají výrobky z tuzemské výroby nebo z dovozu určené k dalšímu prodeji za maloobchodní ceny organizacím, které mají nárok na obchodní srážku,
- e) maloobchodní ceny; zahrnují obchodní ceny a obchodní srážky, ve stanovených případech zahrnují obchodní nebo odbytovou přírážku, cenový rozdíl, popřípadě další složky určené cenovými úřady; jen za tyto ceny se prodávají výrobky občanům; organizacím se za maloobchodní ceny dodávají výrobky při nákupu v maloobchodě nebo při nákupu od jiných dodavatelů, jde-li o výrobky, u nichž se obecně uplatňuje rozdílová daň z obratu a organizace je podle daňových předpisů povinna nakupovat za ceny s daní, popřípadě další výrobky určené cenovým úřadem,
- f) velkoobchodní ceny s daní z obratu; zahrnují velkoobchodní cenu, základní sazbovou a dodatkovou daň z obratu, popřípadě místo dodatkové daně odbytovou přírážku, není-li dodatková daň stanovena nebo je nižší než odbytová přírážka; za tyto ceny se dodávají výrobky mimotržním odběratelům, kteří jsou podle daňových předpisů povinni nakupovat za ceny s daní a nemusí podle písmena e) nakupovat za maloobchodní ceny; ve stanovených případech se těmito cenami oceňuje spotřebo-

vaný materiál a náhradní díly i při dodávkách výkonů občanům.

(3) V případech, kdy je výše velkoobchodní ceny a maloobchodní ceny stejná, posuzuje se cena jako maloobchodní při dodávkách občanům a jako velkoobchodní při dodávkách organizacím.

(4) Uvedené druhy cen se uplatňují jako ceny

a) stanovené, které jsou vytvořeny a projednány způsobem určeným touto vyhláškou a navazujícími rozhodnutími cenových orgánů a stanoveny cenovým orgánem, pověřeným generálním ředitelstvím nebo pověřenou organizací, nebo

b) sjednané dohodou dodavatele s odběratelem podle zvláštního předpisu.⁶⁾

(5) Cenový orgán může stanovit ceny jako nejvýše přípustné (maximální) nebo nejnižší (minimální) nebo směrně (se stanovenou maximální a minimální hranicí), které jsou závazné pro stanovení nebo sjednání cen jednotlivých výrobků.

§ 3

(1) Druhy cen podle § 2 lze stanovit s platností omezenou časem nebo množstvím jako prozatímní, popřípadě přechodně platné ceny, nebo uplatnit před vlastní výrobou jako cenové limity nebo jako předběžné ceny. Cenový limit a předběžnou cenu nelze použít k fakturaci a ve splátkových listech.

(2) Prozatímní je cena stanovená dodávající organizací, kdy z důvodů na ní nezávislých nelze do doby potřebné pro fakturaci stanovit konečnou cenu. Po stanovení konečné ceny se rozdíl mezi prozatímní a konečnou cenou vypořádá od počátku dodávek. Prozatímní cena musí být jako prozatímní označena ve faktuře. Prozatímní cenu, nejde-li o výrobek, pro nějž se stanoví maloobchodní cena, může použít dodavatelská organizace

a) za podmínek uvedených v dalších ustanoveních této vyhlášky nebo v rozhodnutí cenového úřadu, popřípadě národního výboru, nebo

b) u výrobků určených převážně pro navazující (finální) výrobek, jestliže jejich odběratel při projednávání návrhu ceny uplatní takový požadavek k zabezpečení vazby na cenu navazujícího výrobku; prozatímní cenu lze uplatnit nejdéle do doby stanovení ceny navazujícího výrobku;

c) v jednotlivých zdůvodněných případech nejdéle na 6 měsíců, a to na základě písemného souhlasu cenového úřadu nebo národního výboru; žádost generálního ředitelství nebo organizace přímo řízené ústředním orgánem nebo organizace v cenové působnosti národního výboru o souhlas k použití prozatímní ceny musí obsahovat přesné označení výrobku a zdůvodnění, proč je nutno stanovit prozatímní cenu.

(3) Přechodně platná je cena, jejíž platnost je omezena časově nebo množstvím výrobků. Rozdíl mezi přechodně platnou cenou a konečnou cenou se nevypořádává s odběrateli a z hlediska vlivu cen na ukazatele plánu dodavatele i odběratele se neposuzuje jako změna ceny. Přechodně platné ceny stanoví cenový úřad nebo národní výbor

a) za podmínek uvedených v dalších ustanoveních této vyhlášky nebo v rozhodnutích cenových úřadů nebo národních výborů; podle zvláštního pověření cenovým úřadem mohou tyto ceny stanovit i organizace, nebo

b) v jednotlivých zdůvodněných případech k řešení důsledků objektivně nutných přechodně vyšších nákladů u národohospodářsky významných nebo ve vývozu efektivních výrobků, které jsou výsledkem řešení plánu technického rozvoje a nejsou cenově zvýhodněny. Pokud doba platnosti velkoobchodní ceny přesáhne jeden kalendářní rok, stanoví se současně pro další léta ročně se snižující ceny (stupňovité ceny).

(4) Cenový limit určuje horní hranici ceny budoucího tuzemského nebo dováženého výrobku, popřípadě spodní hranici kupní ceny vyváženého výrobku. Cenový limit je nutno stanovit tak, aby u výrobního prostředku zajišťoval snížení ceny na jednotku rozhodujícího parametru a u výrobku, který bude předmětem zahraniční směny, zajišťoval v době realizace zlepšení efektivnosti vývozu. Stanovit vyšší cenu než je limit velkoobchodní nebo maloobchodní ceny může jen cenový úřad. Rozsah uplatňování cenových limitů, způsoby jejich tvorby, postup jejich projednání a stanovení upravuje zvláštní předpis.⁷⁾

(5) Předběžná cena je informací dodavatele o výši ceny, jestliže konečnou cenu nelze zatím stanovit a informace o ceně je nutná zejména pro uzavření smlouvy. Podle dostupných podkladů se uplatňuje způsob tvorby cen používaný v příslušné skupině výrobků a nelze-li jej použít, určí se předběžná cena odhadem. Předběžnou cenu nelze použít pro výrobek, pro který je nebo má být stanoven cenový limit. Předběžná cena se použije

⁶⁾ Výnos Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-1/86.

⁷⁾ Výnos Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-4/86, o tvorbě cenových limitů, Cenový věstník částka 52/1985.

- a) jestliže to vyplývá z právního předpisu⁸⁾ nebo z dalších ustanovení této vyhlášky nebo z rozhodnutí cenového úřadu,
- b) k ocenění výrobků dodávaných pro stavby,⁹⁾ jestliže pro stanovení jejich velkoobchodních cen nejsou splněny podmínky podle této vyhlášky,
- c) pro ocenění nakupovaných výrobků a poddodávek, které je potřebné pro vytvoření cenového limitu nebo ceny výrobku.

ČÁST DRUHÁ

TVORBA CEN

§ 4

Postup při tvorbě cen

(1) Tvorba cen zahrnuje

- a) určení způsobu tvorby cen,
- b) zpracování návrhu ceny,
- c) projednání návrhu ceny s hlavními odběrateli,
- d) stanovení ceny.

(2) Cena se tvoří pro nový výrobek vymezený podstatnými kvalitativními a podstatnými dodacími podmínkami a měrnou jednotkou. Jako jednici, pro níž se cena tvoří, lze určit

- a) jednotlivý výrobek nebo jeho část (díl), která je předmětem samostatné dodávky, nebo
- b) dobu provádění výkonu (např. hodinová sazba), nebo
- c) skupinu výrobků s obdobnými kvalitativními a dodacími podmínkami (skupinová cena), nebo
- d) soubor různých výrobků tvořících funkčně nebo jinak ucelenou dodávku (např. souhrnná cena).

§ 5

Podstatné kvalitativní a podstatné dodací podmínky

(1) Podstatné kvalitativní a podstatné dodací podmínky zahrnují vybrané údaje o technické úrovni, užitečných vlastnostech, jakosti a druhu výrobku, rozsahu a podmínkách jeho dodávky, které jsou rozhodující pro odběratele, popřípadě podmínky stanovené cenovým orgánem. Podstatné kvalitativní podmínky se vymezují výběrem z příslušné technické dokumentace používané v daném oboru (skupině výrobků), zejména ze státních, oborových, podnikových, popřípadě zahraničních norem,

z technických podmínek, z výkresu, vzorku, modelu a u nestandardních výrobků z požadavků odběratele. Podstatné dodací podmínky se vymezují především podle základních podmínek dodávek, technických podmínek, všeobecných podmínek ceníků, hospodářských a jiných smluv a dodávkových příkazů (dále jen „smlouvy“).

(2) Vymezení podstatných kvalitativních a podstatných dodacích podmínek (dále jen „podstatné podmínky“) je součástí návrhu ceny nového výrobku. Návrh na jejich vymezení předkládá dodavatel způsobem, který je pro daný případ nejvhodnější a administrativně nejjednodušší. Odběratel může požadovat odlišné vymezení podstatných podmínek od návrhu dodavatele, avšak jen v rámci platné technické dokumentace a platných předpisů uvedených v odstavci 1. Pokud nedojde k dohodě mezi dodavatelem a odběratelem, platí vymezení podstatných podmínek podle požadavku odběratele (hlavních odběratelů). Nenavrhne-li dodavatel ani odběratel vymezení podstatných podmínek, považují se za podstatné všechny podmínky platné pro výrobek a není-li příslušná dokumentace, podmínky vyplývající z cenové kalkulace.

(3) Vyšší spolehlivost provozu, delší životnost, nebo zlepšení jiných podstatných podmínek nového výrobku ověřitelných až při jeho užití, lze v ceně vyjádřit úměrně nákladům nutným na jejich dosažení jen tehdy, poskytne-li dodavatel současně ve stejném rozsahu záruku odběratelům za jejich dodržení, nebo bylo-li toto zlepšení státní (resortní) zkušební ověřeno a potvrzeno.

(4) U výkonů se za podstatné považují všechny podmínky, jimiž je výkon určen.

(5) Za změnu podstatných kvalitativních podmínek, za nichž byla stanovena cena, se nepovažuje rozdílné označení nebo ocenění totožných surovin, materiálů a výrobků, zejména rozdíly mezi jejich cenami při dodávkách z tuzemska a z dovozu, nebo rozdíl vznikající při nahrazení nákupu výrobku jeho vlastní výrobou a naopak. Totéž platí pro změnu stupnic mzdových tarifů, změny v ocenění jiných nákladů a dále pro změny v technologii výroby, jimiž se nemění podstatné podmínky výrobku.

§ 6

Nový výrobek

(1) Novým se pro účely této vyhlášky rozumí výrobek, který se od výrobků se stanovenou cenou odlišuje některou z podstatných podmínek a který současně

⁸⁾ § 231 občanského zákoníku.

§ 17 odst. 2 vyhlášky ministerstva všeobecného strojírenství č. 137/1967 Sb., kterou se vydávají základní podmínky dodávky oprav silničních vozidel pro motorovou dopravu.

§ 2 odst. 6 a 7 vyhlášky ministerstva všeobecného strojírenství a Ústřední správy pro rozvoj místního hospodářství č. 18/1965 Sb., o podmínkách údržby a oprav silničních vozidel pro motorovou dopravu v majetku občanů a nesocialistických organizací.

⁹⁾ § 53 odst. 2 písm. d) vyhlášky federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 105/1981 Sb., o dokumentaci staveb.

- a) uspokojuje společenské potřeby, jež dosud nebyly uspokojovány, popřípadě uspokojuje společenské potřeby jinak než dosud, nebo
- b) umožňuje snížení nákladů ve výrobě nebo ekonomický přínos u tuzemských odběratelů nebo u vyvážených výrobků zlepšení efektivnosti vývozu, nebo

- c) lépe a v souladu s koupěschopnou poptávkou uspokojuje potřeby obyvatelstva.

(2) Za nový se také považuje výrobek

- a) který má stanovenou cenu, ale jeho výrobu zavádí organizace, pro niž neplatí jednotnost cen,
- b) s platnou cenou, jehož výroba skončila protože byla nahrazena dovozem, a který je nutno znovu vyrábět k zajištění plynulého zásobování nebo pro vysoké ceny dovozu; stanovená velkoobchodní cena, již se ruší dosud platná cena, musí být nižší než dosavadní kupní cena dovozu.

(3) Za nový se nepovažuje výrobek,

- a) u něhož se dodatečnými úpravami zajišťuje dodržení podstatných podmínek, které platí pro stanovenou cenu již vyráběného výrobku, nebo výrobek se změnami podstatných podmínek znamenajícími zvýšení ceny, s nimiž odběratelé nesouhlasí,

- b) u něhož změny podstatných podmínek vyvolané dodavatelem nezpůsobí zvýšení velkoobchodní ceny dosavadního výrobku o více než +3 %. Výše této odchylky se zjišťuje propočtem ceny způsobem, jaký se používá v příslušné skupině výrobků. Dodavatel může toto ustanovení uplatnit i při vyšší odchylce od ceny než +3 %.

(4) Ustanovení odstavce 3 písm. b) neplatí pro

- a) výrobek, jehož velkoobchodní cena se tvoří závazným způsobem tvorby cen podle § 11, 12, § 13 odst. 2 písm. a) stanoveným cenovým úřadem,
- b) výrobek, u něhož cena konkrétního provedení se tvoří pomocí přírážek (srážek) k ceně základního provedení, pokud jsou podle § 22 písm. d) stanoveny v cenících nebo v rozhodnutích cenových orgánů.

§ 7

Způsoby tvorby cen

(1) Generální ředitelství, organizace a národní výbory navrhuji cenovým úřadům podle specifických podmínek jednotlivých skupin výrobků (oborů) uplatnění způsobů tvorby cen, které

- a) jsou v souladu s plánovaným vývojem vztahu vnitřních a zahraničních cen a u spotřebních výrobků s plánovaným vztahem velkoobchodních a maloobchodních cen,

- b) zajišťují ekonomicky odůvodněný vztah mezi cenami a podstatnými podmínkami výrobků a u výrobních prostředků vedou ke snížení ceny na jednotku rozhodujícího parametru nebo umožňují odběrateli dosáhnout jiný ekonomický přínos,

- c) objektivizují kalkulační způsoby tvorby cen tím, že se náklady výroby a oběhu kalkulují pouze v ekonomicky odůvodněné výši, u souběžných výrob nejvýše průměrné náklady při vyloučení okrajových výrobců, a že sazby zisku se diferencují podle konečné efektivnosti jednotlivých výrob.

(2) Jednotlivé způsoby tvorby cen odpovídající podmínkám uvedeným v odstavci 1 a rozsah jejich závazného uplatňování se stanoví v § 8 až 17. Způsoby tvorby cen a sestavení cenové kalkulace podrobněji upravuje rozhodnutí cenových úřadů.¹⁰⁾

(3) Způsoby tvorby cen schválené cenovým úřadem pro jednotlivé skupiny (obory) výrobků musí být závazně používány všemi organizacemi, pro něž platí jednotnost cen (dále jen „závazný způsob“), pokud není rozhodnutím cenového úřadu rozsah jejich platnosti omezen. Návrh závazného způsobu tvorby cen předkládaný ke schválení musí kromě zdůvodnění obsahovat i předem dohodnutou formu průkazu o vlivu na úroveň cen příslušné skupiny výrobků.

(4) Cenové úřady ve stanoveném rozsahu ponechávají rozhodnutí o způsobu tvorby cen na dodavatelské organizaci a umožňují sjednání ceny dohodou dodavatele s odběratelem.

(5) Generální ředitelství a organizace pověřené stanovením cen, jakož i cenový orgán, mohou stanovit nižší velkoobchodní cenu nového výrobku než je cena vytvořená závazným způsobem nebo podle § 8 až 16. Nižší cena platná pro všechny odběratele se stanoví zejména tehdy, kdy uplatnění nové techniky nebo zhromadnění výroby nového výrobku takový postup umožňuje nebo kdy cena porovnatelného výrobku zahrnuje vysoké náklady výroby a nadměrný zisk nebo kdy snížení velkoobchodní ceny je potřebné ke sblížení vnitřních cen se zahraničními cenami.

§ 8

Odvození ceny ze zahraničních cenových relací

(1) Cena se odvozuje z průměrné relace mezi cenami dvou zahraničních výrobků, z nichž jeden je obdobný novému výrobku a druhý tuzemskému výrobku s platnou velkoobchodní cenou. Jsou-li takové výrobky vyráběny ve více státech, použijí se ke zjištění relací zahraniční ceny alespoň ze dvou států.

(2) Zahraničními cenovými relacemi je nutno vytvořit návrh ceny nového výrobku, pokud tak

¹⁰⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 01/83, o způsobech tvorby cen, Cenový věstník částka 48—49/1985.

rozhodne cenový úřad nebo národní výbor a dále návrh ceny nového, opakovaně dodávaného výrobku, jehož předpokládaný objem výroby propočtený pomocí cenového limitu a není-li, pomocí předběžné ceny, za první tři roky je vyšší než 5 mil. Kčs, přičemž jde o výrobek,

- a) který je výsledkem řešení úkolu plánu technického rozvoje a předpokládá se také jeho vývoz, nebo
- b) který je v tuzemsku cenově neporovnatelný a jeho cenu by bylo nutno vytvořit podle § 15.

(3) Je-li pro tvorbu cen nových výrobků uvedených v odstavci 2 stanoven jako závazný způsob podle § 11, 12 nebo § 13 odst. 2 písm. a), vypracuje organizace návrh jeho velkoobchodní ceny tímto závazným způsobem. Generální ředitelství nebo organizace pověřené působností ve stanovení cen mohou stanovit vyšší z obou cen jen po její registraci¹¹⁾ cenovým úřadem. Bez registrace mohou stanovit jen cenu nižší.

(4) Příslušná organizace zahraničního obchodu je povinna na požádání organizace, která zpracovává návrh ceny, bezplatně poskytnout, popřípadě obstarat údaje potřebné pro správné uplatnění zahraničních cenových relací, a to nejpozději do 30 dnů od doručení požadavku, není-li mezi nimi dohodnut jiný termín.

(5) Jestliže organizace zahraničního obchodu nezajistí potřebné údaje o zahraničních cenových relacích, předá tuzemské organizaci veškeré zís-
ky podklady včetně technickoekonomického vyhodnocení zahraničních trhů, doplněné propočtem a zdůvodněním průměrné dosažitelné ceny franko čs. hranice nového výrobku.

(6) Zahraniční cenové relace se neuplatňují při tvorbě cen výkonů, dílů pro výrobní i náhradní spotřebu a jestliže podle zvláštní úpravy¹²⁾ nemusí mít organizace zahraničního obchodu příslušnou zahraniční cenovou dokumentaci a bylo by ji nutno opatřit jen za úplatu v zahraniční měně.

§ 9

Odvození velkoobchodní ceny z ceny vývozu

(1) Velkoobchodní cena nového výrobku se odvozuje ze skutečně dosažené ceny franko čs. hranice, a nelze-li, z odhadu průměrné dosažitelné ceny franko čs. hranice při vývozu tak, aby odpovídala platné úrovni velkoobchodních cen v daném oboru v příslušné výrobní organizaci.

(2) Odvození velkoobchodní ceny z ceny franko čs. hranice při vývozu se použije

- a) u výlučně vyváženého výrobku na základě jeho skutečně dosažené ceny v jednotlivých obchodních případech; v případě, že takový vý-

robek bude dodatečně opakovaně dodáván do tuzemska a nejde o dodávku, pro níž lze sjednat cenu dohodou,⁶⁾ vytvoří se a stanoví jeho cena způsobem používaným pro příslušný obor (skupinu); takto stanovená cena platí pro všechny další dodávky do tuzemska;

- b) v případech podle § 8 odst. 5 na základě průměrné dosažitelné ceny projednané mezi organizací zahraničního obchodu a zpracovatelem návrhu ceny;
- c) v dalších případech podle rozhodnutí cenového úřadu.

§ 10

Odvození velkoobchodní ceny z maloobchodní ceny

(1) Velkoobchodní cena nového spotřebního výrobku se odvozuje z návrhu jeho maloobchodní ceny tak, že z navrhované maloobchodní ceny se odečte základní sazbová daň z obratu a obchodní srážka a cenový rozdíl, je-li v ní zahrnut.

(2) Tento způsob tvorby velkoobchodní ceny se uplatní

- a) na návrh obchodní organizace, popřípadě výrobní organizace, jde-li o výrobek prodávaný výhradně v jejích prodejnách, jestliže předložený návrh velkoobchodní ceny vypracovaný způsobem podle § 14 až 16 by vedl k maloobchodní ceně, za níž by nebylo možno nový výrobek prodat a uplatnění záporného cenového rozdílu není odůvodněné.
- b) v dalších případech podle rozhodnutí cenového úřadu.

§ 11

Parametrické způsoby

(1) Parametrickými způsoby se odvozuje cena nového výrobku na základě prokazatelné závislosti výše ceny na velikosti rozhodujících technickoekonomických parametrů užití, zjištěné u více porovnatelných výrobků. K těmto způsobům tvorby cen patří zejména cenové řady, cenové ukazatele a bodovací způsob.

(2) Parametrický způsob se uplatní

- a) v případech, kdy je stanoven cenovými úřady jako závazný způsob,
- b) v ostatních případech, jestliže změny v podstatných podmínkách proti porovnatelným výrobkům lze převážně vyjádřit měřitelnými veličinami a jsou stanoveny ceny potřebného počtu porovnatelných výrobků a jestliže pro uplatnění automatizovaného výpočtu parametrického způsobu má organizace nebo výrobní hospodářská jednotka potřebnou výpočetní techniku.

¹¹⁾ Podle § 6 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb., o státním řízení cen.

¹²⁾ Instrukce federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 3/80 o tvorbě a kontrole zahraničních cen, Věstník federálního ministerstva zahraničního obchodu částka 8/1980.

§ 12

Cenové normativy

(1) Cenové normativy jsou soubory norem spotřeby přímého materiálu, přímých mezd, ostatních přímých nákladů, sazeb nepřímých nákladů a zisku, které jsou závazné pro sestavení cenové kalkulace. Nezbytnou podmínkou cenových normativů je normativ přímých mezd a rozvrhy nepřímých nákladů a zisku, a to buď samostatně pro jednotlivé položky kalkulace, nebo jako komplexní položka.

(2) Cena nového výrobku se tvoří pomocí cenových normativů jen v případě, kdy cenové normativy jsou schváleny cenovým úřadem.

§ 13

Stavebnicový způsob

(1) Stavebnicovým způsobem se tvoří cena nového výrobku součtem (rozdílem) cen všech jeho dílů a výkonů (úplný stavebnicový způsob) nebo připočtením (odečtením) k ceně porovnatelného výrobku cen nebo částek zjištěných cenovou kalkulací přibývajících (ubývajících) dílů a výkonů, které nemají dosud stanovenou cenu (kombinovaný stavebnicový způsob).

(2) Pokud není povinnost vytvořit cenu nového výrobku některým ze způsobů podle § 8 až 12, uplatňuje se

- a) úplný stavebnicový způsob v případech, kdy jsou podmínky pro jeho použití,
- b) kombinovaný stavebnicový způsob v případech, kdy jde o dílčí změnu již vyráběného výrobku, o záměnu přímého materiálu, která se promítá do ceny, o změnu rozsahu příslušnosti výrobku, nebo jestliže si použití tohoto způsobu hlavní odběratelé vyžádají při projednávání návrhu ceny vytvořené podle § 14 nebo 15.

§ 14

Kalkulační porovnání

(1) Kalkulačním porovnáním se tvoří cena nového výrobku pomocí porovnání cenové kalkulace nového výrobku s kalkulací porovnatelného výrobku.

(2) Kalkulační porovnání se uplatňuje pro tvorbu cen nového výrobku, který je porovnatelný s dosud vyráběným výrobkem, a jestliže není pro něj nutno použít některý ze způsobů tvorby cen podle § 8 až 13.

§ 15

Individuální cenová kalkulace

(1) Individuální cenovou kalkulací se tvoří cena nového výrobku jen na základě cenové kalku-

lace sestavené podle podmínek výrobní organizace.

(2) Tímto způsobem se tvoří cena nového výrobku,

- a) který není svými podstatnými kvalitativními podmínkami porovnatelný s dosud vyráběnými výrobky, a jestliže jeho cenu není nutno vytvořit podle § 8 až 10 nebo § 13 odst. 2 písm. a),
- b) v dalších případech určených touto vyhláškou nebo rozhodnutím cenového úřadu.

(3) Ceny vytvořené pomocí individuální cenové kalkulace podléhají ověření v rozsahu a způsobem stanoveným cenovým úřadem.¹⁰⁾

§ 16

Tvorba cen výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti

(1) Způsob tvorby cen výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti určí dodavatelská organizace, která může buď převzít závazný způsob nebo použít jiného ekonomicky odůvodněného a administrativně jednoduchého způsobu. Generální ředitelství nebo ústřední orgán pro jím přímo řízené organizace mohou určit způsob tvorby cen nebo stanovit jiné podmínky pro tvorbu cen v podřízených organizacích.

(2) Do ostatní výrobní činnosti zařazují cenové úřady především výrobky vyráběné ve vedlejší a pomocné výrobě, výrobky využívající druhotné zdroje vznikající v hlavní výrobě, výrobky spadající do jiného odvětví než je hlavní výrobní činnost, popřípadě objemově nevýznamné obory hlavní činnosti. Rozsah výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti a podmínky pro změny jejich velkoobchodních cen upravuje rozhodnutí cenových úřadů.¹⁰⁾ a ¹³⁾

§ 17

Sjednávání cen dohodou dodavatele s odběratelem

(1) Sjednávání cen a jejich změn dohodou dodavatele s odběratelem se uplatňuje zejména k vyjádření rychle se měnících podmínek výroby a spotřeby (sezónnosti, módnosti), individuálních podmínek jednotlivých dodavatelů a odběratelů a k maximálnímu zjednodušení postupu při tvorbě a změnách cen.

(2) Podmínky, které je nutno při sjednávání cen dodržovat, a seznam výrobků, u nichž je přípustné sjednání ceny nebo změny ceny dohodou dodavatele s odběratelem, stanoví zvláštní předpis.⁶⁾

¹³⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 03/86 o zvláštních úpravách podle cenové vyhlášky, Cenový věstník částka 48—49/1985.

§ 18

Úprava cen z hlediska vyjádření podmínek realizace

(1) Návrh ceny nového výrobku vytvořené některým ze způsobů tvorby cen kromě způsobu podle § 16 a 17 může být dále upraven ke zvýraznění podmínek realizace, a to

- a) k docílení potřebné relace ceny nového výrobku k cenám výrobků zaměnitelných podle § 19,
- b) k zabránění negativnímu vlivu ceny nového výrobního prostředku na náklady odběratelů podle § 20,
- c) ke zvýhodnění nebo znevýhodnění ceny výrobku podle § 21.

(2) Cenové úřady mohou stanovit rozdílné ceny téhož výrobku pro dodavatele a odběratele (dvoji ceny), popřípadě pro některé dodavatele nebo odběratele v případech, kdy

- a) nelze jednotnou cenou zajistit její žádoucí působení na dodavatele i odběratele,
- b) je zájem na jednostranném působení podmínek realizace buď u dodavatele, nebo u odběratele.

(3) Úprava velkoobchodní ceny podle odstavce 1 písm. a) a b), popřípadě podle odstavce 2 se při tvorbě cen podle § 12, § 13 odst. 2 písm. b), § 14 a 15 promítne současně jako zvýšení (snížení) kalkulovaného zisku. V případech cenového zvýhodnění nebo znevýhodnění podle odstavce 1 písm. c), popřípadě podle odstavce 2 se tato úprava promítne buď jako přírůžka nebo srážka k základní velkoobchodní ceně, nebo jako její zvýšení nebo snížení (zvýhodněná a znevýhodněná cena). Základní cenou, kterou je nutno stanovit před zahájením dodávek, je cena bez cenového zvýhodnění nebo znevýhodnění. Úprava maloobchodní ceny, pokud není v relativně stejné výši promítnuta do velkoobchodních cen, se vždy promítá jako cenový rozdíl. Velkoobchodní cenu i maloobchodní cenu lze při uplatnění podmínek realizace upravit jen podle jediného, a to stejného důvodu uvedeného v odstavci 1.

(4) Ceny upravené podle odstavce 1 nebo 2 mění při změně podmínek realizace cenové úřady na návrh dodavatele nebo odběratele, popřípadě organizace pověřené prováděním těchto změn. Návrhy změn maloobchodních cen upravených podle odstavce 1 písm. a) předkládají cenovým úřadům ústřední orgány nebo národní výbory.

(5) Možnosti navrhopvat popřípadě provádět úpravy cen podle podmínek realizace nesmějí organizace zneužívat jednostranně ke zvýšení cen.

§ 19

Cenové relace

(1) Zpracovatel návrhu velkoobchodní ceny vytvořené podle § 8 až 15, zpracovatel návrhu maloobchodní ceny a orgány a organizace, s nimiž se

návrhy cen projednávají, mohou k docílení potřebné cenové relace nového výrobku k cenám výrobků již dodávaných navrhnout zvýšení nebo snížení za účelem

- a) dosažení souladu působení cen s plánovaným vývojem hmotných proporcí základních surovin a materiálů, potřebou jejich vzájemné zaměnitelnosti a částečné nebo plné náhrady dovozu tuzemskou výrobou,
- b) podpory společenských záměrů v politicko-výchovných, zdravotních, kulturních a dalších oblastech společenského a sociálního rozvoje,
- c) vytvoření zájmu dodavatele i odběratele na urychlení vědeckotechnického rozvoje a na rozšiřování vnitřní i mezinárodní specializace a kooperace umožňující relativní snížení ceny,
- d) účinnějšího využití cen spotřebních výrobků k vytváření souladu zdrojů a potřeb a pro obměnu výrobků v žádoucí struktuře a cenových polohách, jakosti a provedení, s výjimkou výrobků představujících základní životní potřeby.

(2) Pomocí cenových relací se přímo tvoří cena nového výrobku, který vzniká jako vedlejší produkt technologického postupu výroby jiného výrobku (tzv. sdružená výroba), nebo kdy při uplatnění rozdílných technologií nebo různých surovin a materiálů vzniká stejný výrobek.

(3) Postup podle odstavce 1 nelze v oblasti velkoobchodních cen uplatnit, jestliže by

- a) zvýšil cenu vytvořenou podle § 8 až 11,
- b) zhoršil rozdílový ukazatel vývozu nového výrobku proti porovnatelnému výrobku nebo proti průměrnému rozdílovému ukazateli vývozu oboru v organizaci, je-li tento vyšší,
- c) byl v rozporu s opatřeními cenových úřadů ke zdokonalení tvorby cen nových výrobků, zejména s působením aktualizace kalkulačních sazeb na výši a změnu relací cen nových výrobků.

(4) V případech, kdy cena nového výrobku by působila negativně na výrobu z důvodu relativně vysoké ceny porovnatelného výrobku, je nutné k dosažení potřebné relace ceny navrhnout změnu ceny porovnatelného výrobku.

§ 20

Vliv ceny nového výrobního prostředku na náklady odběratele

(1) Velkoobchodní cena nového výrobního prostředku musí být stanovena tak, aby umožňovala snížení nákladů u odběratelů s výjimkou případů zdůvodněných odpovídajícími mimoekonomickými účinky nového výrobku, jako je zvýšení bezpečnosti práce, odstranění namáhavé práce a zlepšení pracovního a životního prostředí. Způsob počtu a rozsah jeho povinného uplatnění je stanoven rozhodnutím cenových úřadů.¹⁰⁾

(2) K propočtu vlivu použití nového výrobního prostředku na náklady odběratele je odběratel povinen poskytnout na požadavek dodavatele potřebné podklady do 30 dnů, nedohodnou-li organizace delší termín, a vyjádřit se k propočtu předkládanému dodavatelem s návrhem ceny. K cenovému řízení může odběratel předložit vlastní propočet.

(3) Organizace smí v rozsahu své působnosti stanovit cenu jen ve výši, která odpovídá podmínkám uvedeným v odstavci 1. Nesouhlasí-li odběratel s propočtem dodavatele, předkládá dodavatel cenovému orgánu s návrhem ceny i zápis o projednání rozdílných stanovisek dodavatele a odběratele včetně jejich zdůvodnění.

§ 21

Cenové zvýhodnění a cenové znevýhodnění

(1) Cenové zvýhodnění se uplatňuje tak, aby bylo dosaženo vzájemně výhodné ceny pro dodavatele i odběratele, umožňující dodavateli dosáhnout vyšší zisk než je zisk vyplývající ze způsobů tvorby cen podle § 8 až 15 a odběrateli snížit náklady nebo jinak efektivněji uspokojit potřeby. Cenové znevýhodnění se využívá k ekonomickému znevýhodnění výroby společensky nežádoucích výrobků, k omezení výroby nebo spotřeby některých výrobků, k doprodeji těžko prodejných výrobků, popřípadě ke zvýšení cen jen pro odběratele.

(2) Cenové zvýhodnění a cenové znevýhodnění zajišťuje diferenciací cen výrobků podle jejich technickoekonomické úrovně, jakosti a efektivnosti. Cenového zvýhodnění se dále využívá zejména k podpoře výroby módních novinek, výrobků luxusního provedení, výrobků mimořádné kvality, výrobků nahrazujících dosud výlučný dovoz a výrobků se sníženou energetickou náročností.

(3) Uplatňování cenového zvýhodnění nesmí být v rozporu se zabezpečováním výroby a prodeje výrobků nižších cenových poloh a se zlepšováním vztahu vnitřních cen k cenám zahraničním. Cenové zvýhodnění může být vázáno na dodržení dalších podmínek, zejména na zajištění potřebného rozsahu dodávek dosavadních výrobků,¹⁴⁾ výrobků standardního provedení, jakosti a technické úrovně.

(4) Dodatkový odvod místo cenového znevýhodnění¹⁵⁾ provádí výrobní organizace bez zvláštního rozhodnutí cenového orgánu vždy, jde-li o

- a) spotřební výrobky zařazené do nejnižšího stupně jakosti,¹⁶⁾ pokud mají stanovenou maloobchodní cenu a jsou dodávány též do tržních fondů, dále krmné směsi a krmné bílkovinné koncentráty označené podle zvláštních předpisů za krmivo se sníženou jakostí,

- b) výrobky, které nebyly dodány v době platnosti rozhodnutí o zařazení výrobku do nejnižšího stupně jakosti¹⁶⁾ nebo v době, kdy jsou technicky zastaralé.

(5) Dodatkový odvod jako cenové znevýhodnění finálních tuzemských a dovážených výrobků nezajištěných náhradními díly, popřípadě servisními službami,¹⁷⁾ ukládá cenový úřad a dodatkové odvody místo cenového znevýhodnění v případech neuvedených v odstavci 4 ukládá cenový úřad nebo národní výbor.

(6) Cenové zvýhodnění a cenové znevýhodnění podle odstavce 2 se neuplatňuje

- a) u dovážených výrobků, kromě výrobků osvědčených jako módní novinka nebo výrobky luxusního provedení, výrobků mimořádné kvality a výrobků zařazených do doprodeje,
- b) u výrobků, na které jsou poskytovány dotace k velkoobchodním cenám ze státního rozpočtu, kromě cenového znevýhodnění potravinářských výrobků a výrobků označených za krmivo se sníženou jakostí,
- c) na objem vyvážených výrobků,
- d) na výrobky spotřebovované uvnitř organizace,
- e) u výrobků, jejichž ceny jsou tvořeny podle § 16 a 17,
- f) u dílů a náhradních dílů.

(7) Podmínky pro uplatňování cenového zvýhodnění a znevýhodnění, způsob určení jejich výše, doba platnosti a působnost orgánů a organizací je stanovena rozhodnutím cenových úřadů.¹⁸⁾

§ 22

Přirážky a srážky

Přirážky k cenám a srážky z cen se uplatňují

- a) k ocenění výkonů organizací vnitřního a zahraničního obchodu a organizací poskytujících obstaravatelské služby občanům, a to jako obchodní přirážky nebo srážky (obchodní rozpětí); dále k ocenění výkonů obdytových, zásobovacích, nákupních a výkupních organizací, a to jako obdytové přirážky nebo srážky (obdytové rozpětí),
- b) k ocenění odchylek od podstatných podmínek výrobku, za nichž byla cena stanovena,
- c) k cenovému zvýhodnění a znevýhodnění s výjimkou maloobchodních cen,
- d) ke zjednodušení způsobu tvorby cen, ke snížení počtu cen a k účelnějšímu uspořádání ceníků.

¹⁴⁾ Vyhláška federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a Státní arbitráže ČSSR č. 77/1977 Sb., o centrální regulaci výrobků a materiálů ve výstavbě.

¹⁵⁾ § 13 odst. 1 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb.

¹⁶⁾ § 18 odst. 2 zákona č. 30/1968 Sb., o státním zkušebnictví.

¹⁷⁾ § 13 odst. 2 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb.

¹⁸⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 02/86 o cenovém zvýhodnění a cenovém znevýhodnění, Cenový věstník částka 52/1985.

§ 23

Obchodní a odbytové přírážky a srážky

(1) Obchodní přírážky nebo srážky organizací vnitřního a zahraničního obchodu a odbytové přírážky nebo srážky, které se uplatňují jako absolutní částka nebo procentní sazba k určené základně, se tvoří

- a) při stanovení přírážek nebo srážek pro nové organizace nebo při jejich změně pomocí cenové kalkulace obchodní nebo odbytové činnosti celé organizace, přičemž se diferencují podle nutných nákladů na odchylné výkony,
- b) při stanovení přírážky nebo srážky za nové výkony jejich převzetím pro porovnatelné nebo totožné výkony nebo porovnáním s již stanovenými přírážkami nebo srážkami zdůvodněnými cenovou kalkulací, jestliže se nové výkony výrazněji liší od porovnatelných.

(2) V cenové kalkulaci obchodní a odbytové přírážky a srážky

- a) se kromě plánovaných nákladů na oběh určeného období kalkuluje stanovený normativ obchodního rizika,
- b) stanovený zisk se rozvrhuje v poměru k nákladům na oběh,
- c) při určení hodnoty prodeje (odbytu) se vychází z nejvyššího objemu ročního prodeje (odbytu) předpokládaného v následujících třech letech nebo z období stanoveného Federálním cenovým úřadem při provádění jejich změn.

(3) Obchodní srážky organizací vnitřního obchodu jsou složkou maloobchodních cen a člení se zpravidla na část velkoobchodní a maloobchodní úměrně nákladům, obchodnímu riziku a zisku, připadajícím na velkoobchodní a maloobchodní činnost. Základnou procentních sazeb jsou maloobchodní ceny a v případě absolutních částek měrné jednotky výrobků.

(4) Obchodní přírážky a srážky organizací zahraničního obchodu jsou složkou kupních cen. Základnou procentních sazeb je cena franko čs. hranice přepočtená na Kčs. U dovozů a vývozů na zahraniční úvěr delší než jeden rok, u kterých je v tuzemsku sjednána promptní platba, snižuje se základ pro výpočet obchodní přírážky nebo srážky o částku vnitřního úroku ve výši zahrnuté v ceně franko čs. hranice. První tuzemské odběratelské organizací lze fakturovat jen jednu obchodní přírážku.

(5) Jako obchodní přírážky připočítávané k maloobchodním cenám obstarávaných výrobků se uplatňují ceny obstaravatelských služeb pro oběh. Cenu výkonu za obstaravatelskou činnost poskytovanou organizací jiným organizacím podle smluv o obstarání záležitostí lze stanovit také procentní sazbou z velkoobchodních cen.

(6) Odbytová přírážka odbytové, zásobovací, nákupní, výkupní organizace nebo jiné organizace, které byla taková činnost zvlášť povolena¹⁹⁾ [dále jen „odbytová organizace“], se připočítává k velkoobchodním nebo nákupním cenám výrobků, které jsou předmětem jejich výkonů. Uhrazuje náklady spojené s těmito výkony, které nejsou zahrnuty ve velkoobchodních cenách výrobků. Podstatné podmínky výkonů odbytových organizací se musí lišit od podmínek, které je povinen plnit výrobce podle podmínek vymezených při stanovení velkoobchodní ceny výrobku. Pokud jsou náklady na tyto výkony zahrnuty ve velkoobchodních cenách nebo nákupních cenách výrobků, dodávají organizace nově pověřené odbytovou činností za tyto ceny a pro její výkony se stanoví odbytová srážka, která se poskytuje z velkoobchodní (nákupní) ceny.

(7) Odbytové přírážky se stanoví v odlišné výši pro způsoby dodávek vymezené pro účely této vyhlášky jako

- a) traťová dodávka, za níž se považuje dodávka uskutečňovaná výrobcem, popřípadě organizací zahraničního obchodu konečnému odběrateli z příkazu odbytové organizace a na její účet; za traťovou se považuje i dodávka prostřednictvím skladu odbytové organizace, zřízeného u odběratele této dodávky,
- b) skladová dodávka, za níž se považuje dodávka z vlastního skladu nebo ze skladu užívaného na základě smlouvy,²⁰⁾ jsou-li při ní poskytovány stejné služby jako při dodávkách z vlastních skladů, a to ve lhůtách stanovených zvláštním předpisem nebo smlouvou,
- c) pohotovostní dodávka, již se rozumí splnění skladové dodávky bez dodržení objednácní lhůty podle technicky jasné objednávky na žádost odběratele do šesti týdnů od jejího doručení, není-li stanovena stejná nebo kratší dodací lhůta, nebo jestliže jsou v objednávce požadovány postupné dodávky, pokud je první dodávka splněna do šesti týdnů od doručení a ostatní dodávky jsou plněny v termínech určených v objednávce,
- d) okamžitá dodávka, již se rozumí splnění skladové dodávky bez dodržení objednácní lhůty podle technicky jasné objednávky na žádost odběratele nejdéle do tří dnů od doručení objednávky.

(8) Odběrateli výrobku dodávaného odbytovou organizací lze fakturovat jen jednu odbytovou přírážku, a to přírážku dodávající odbytové organizace.

(9) Odbytové organizace mohou se souhlasem cenového úřadu dodávat výrobky za velkoobchodní cenu s připočtením odbytové přírážky, přičemž mohou stanoveným způsobem velkoobchodní ceny průměrovat, popřípadě jinak upravovat.

¹⁹⁾ § 18a hospodářského zákoníku.

²⁰⁾ § 348 hospodářského zákoníku.

§ 24

Přirážky a srážky za odchylky od podstatných podmínek

(1) Při dohodnuté odchylce od podstatných podmínek výrobku, za nichž cena byla stanovena, může být tato cena zvýšena nebo musí být snížena přiměřeně ke zvýšeným nebo sníženým nákladům, které odchylka vyvolává u dodavatele nebo odběratele. Přirážka k ceně nebo srážka z ceny se uplatní zejména, jde-li o odchylku časově přechodnou nebo pro jednotlivého odběratele.

(2) Přirážka nebo srážka za odchylku od podstatných podmínek se tvoří

- a) způsobem tvorby cen platným pro příslušný výrobek,
- b) pomocí cenové kalkulace, jejíž odůvodněnost se prokazuje porovnáním s již stanovenými obdobnými přirážkami v technologicky příbuzných skupinách nebo oborech, nelze-li použít způsob uvedený pod písmenem a),
- c) podle nákladů prokazatelně vynaložených odběratelem, jde-li o srážku za odchylku způsobenou dodavatelem, která zhoršuje užité vlastnosti výrobku, a jsou-li tyto vícenáklady vyšší než srážka vytvořená podle písmena a) nebo b). Tento výpočet se použije i v případě, kdy jako způsob vypořádání vady plnění se uplatní sleva z ceny²¹⁾ a dodavatel s odběratelem (občanem) se o tom dohodnou nebo příslušný orgán tak stanoví.

(3) Za kratší dodací nebo objednávací lhůtu, pokud ji odběratel požaduje, lze uplatňovat přirážku, jestliže jde o zkrácení lhůty uvedené v právních předpisech, zejména v základních podmínkách dodávek, v cenících nebo v rozhodnutích ústředních orgánů. Celkové úpravy dosud platných dodacích (objednací) lhůt výrobků, pokud by znamenaly zvýšení cen, se promítají do cen jen na základě rozhodnutí cenového úřadu. Návrhy na obecné zavedení přirážky za kratší dodací (objednávací) lhůty v jednotlivých oborech lze předkládat cenovému úřadu jen současně s návrhem srážek za delší dodací (objednávací) lhůty.

(4) Přirážku za delší záruční dobu než je stanovena zvláštními předpisy lze k ceně připočítat jen v případech, kdy k prodloužení dochází na žádost odběratele a pokud nejde o prodloužení záruční doby podle § 5 odst. 3.

(5) Přirážku za menší než minimální expediční nebo objednávací množství a přirážku za menší než minimální výrobní množství lze uplatňovat jen v rozsahu a výši, jak je stanoveno v ceníku nebo v cenovém rozhodnutí. Uplatnění přirážky za menší než minimální výrobní množství je dále podmíněno tím, že minimálního výrobního množství nemůže být v příslušných objednacích nebo doda-

cích lhůtách dosaženo ani spojením objednávek všech odběratelů. Návrh na rozšíření přirážek za menší než minimální výrobní množství pro obory (skupiny) výrobků, kde dosud nejsou stanoveny, lze předkládat cenovému úřadu jen současně s návrhem srážek za vyšší než obvyklé výrobní množství.

(6) Srážku za vyšší než obvyklé množství výrobní organizace uplatní, popřípadě stanoví nebo navrhne nižší velkoobchodní cenu v případech podle písmen a) a b),

- a) jde-li o výrobek, jehož výroba byla soustředěna v důsledku vnitřní nebo mezinárodní specializace, nebo
- b) pokud byla cena stanovena pro výrobu jednoho kusu (dávky, várky) a dochází k výrobě ve větším počtu, nebo
- c) vůči odběrateli, který zvýší své roční objednané množství tak, že umožní výrobcům zvýšení celkového dosavadního ročního množství výroby alespoň na dvojnásobek; tato srážka se neuplatní v prvních dvou letech opakované výroby nového výrobku a v případech, kdy jde o jednorázové neopakovatelné zvýšení požadavku odběratele.

(7) Jestliže odběratel zajistí na svůj náklad odvoz výrobků ze závodu (skladu) dodavatele, přičemž náklady dopravy jsou zahrnuty v ceně, je dodavatel povinen poskytnout srážku z velkoobchodní ceny (odbytové přirážky), a to i v případě, kdy závod (sklad) dodavatele a odběratele jsou v jednom místě. Výše srážky se určí jako rozdíl mezi velkoobchodní cenou bez nákladů dopravy a velkoobchodní cenou včetně těchto nákladů, a pokud nejsou ceny takto stanoveny, určí se způsobem uvedeným v příslušném ceníku nebo v rozhodnutí cenového úřadu; jestliže nelze použít ani tento způsob, určí se ve výši průměrných dopravních nákladů zahrnutých do cen příslušné skupiny výrobků nebo do odbytové přirážky.

(8) Omezující podmínky pro uplatnění přirážek uvedené v odstavci 3 a 5 se netýkají dodávek pro výzkumné a vývojové organizace a dodávek pro řešení úkolů vědeckotechnického rozvoje u ostatních organizací.

(9) Na základě rozhodnutí cenového úřadu, popřípadě národního výboru může být místo srážky za odchylky od podstatných podmínek uplatněn ve stejné výši dodatkový odvod.²²⁾

§ 25

Slevy

(1) K zabezpečení plynulého odbytu výrobku nebo na základě zdůvodněných požadavků odběratele může dodavatel poskytnout slevu ze stanovené ceny. Podle podmínek jednotlivých případů

²¹⁾ § 201 hospodářského zákoníku.

§ 235 odst. 1 občanského zákoníku.

²²⁾ § 13 odst. 3 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb.

se sleva týká buď všech, nebo jen některých odběratelů. Slevu nelze poskytnout

a) z ceny výrobku, jehož výroba a rozdělení je v běžném roce stanovena závaznou bilancí prováděcího státního plánu rozvoje národního hospodářství,

b) z maloobchodní ceny, pokud možnost poskytnutí slevy nevyplyvá ze zvláštních předpisů nebo z rozhodnutí cenových úřadů.¹³⁾

(2) Výše slevy musí být vyznačena ve faktuře

(3) Poskytnutí slevy se z hlediska vlivu cen na ukazatele plánu neposuzuje jako změna ceny, ani nezakládá nárok na zvýšení dotací ze státního rozpočtu k ceně.

(4) Ustanovení odstavce 1 se netýká slev podle jiných předpisů²⁵⁾

ČÁST TŘETÍ

ZVLÁŠTNOSTI TVORBY CEN V NĚKTERÝCH OBLASTECH

§ 26

Kupní ceny

(1) Kupní ceny se používají jako běžné kupní ceny nebo v případech stanovených Federálním cenovým úřadem jako dohodnuté kupní ceny. Při jejich tvorbě se vychází z příslušného oborového kalkulačního vzorce. U běžné kupní ceny je základem operativní kalkulace, u dohodnuté kupní ceny propočtová kalkulace.²⁴⁾

(2) Běžná kupní cena zahrnuje skutečně dosaženou zahraniční cenu v obchodní paritě,²⁵⁾ kalkulovanou výši přímých obchodních nákladů zahraničních a stanovenou obchodní přírážku nebo srážku.

(3) V případě, kdy do doby fakturace mezi organizací zahraničního obchodu a tuzemskou dodavatelskou nebo odběratelskou organizací nelze stanovit běžnou kupní cenu, stanoví dodavatelská organizace prozatímní kupní cenu podle § 3 odst. 2 písm. a). Prozatímní kupní cena se uplatní ve výši limitu kupní ceny, pokud není stanoven, podle průměru dosahovaných kupních cen v běžném období a nelze-li, v předpokládané výši kupních cen. Organizace mohou též písemně dohodnout používání prozatímní kupní ceny u opakovaných dodávek a období, za které organizace zahraničního obchodu vypořádá rozdíly mezi prozatímní a běžnou kupní cenou. Platnost prozatímní kupní ceny nesmí přesáhnout kalendářní rok nejde-li

o dodávku na sklad organizace zahraničního obchodu nebo o splnění dodávky uskladením.²⁶⁾

(4) Do kalkulace běžné kupní ceny se zahrnují náklady jen ve výši odpovídající dodacím a platebním podmínkám dodávky. Organizace zahraničního obchodu předloží na žádost tuzemského dodavatele nebo odběratele kalkulaci běžné kupní ceny a doloží ji podklady k položkám do těchto kalkulací zahrnutým. Tuzemská výrobní organizace předloží na žádost organizace zahraničního obchodu požadovanou kalkulaci vyváženého výrobku

(5) Pro přepočet zahraniční ceny v obchodní paritě na Kčs v operativní i propočtové kalkulaci se používají přepočítací poměry platné k datu kalkulace kupní ceny. Pro fakturaci běžné kupní ceny se pro přepočet zahraničních cen v obchodní paritě použijí přepočítací poměry platné ku dni plnění mezi organizací zahraničního obchodu a tuzemskou organizací.

(6) Přímé obchodní náklady zahraniční se přepočítávají na Kčs podle přepočítacích poměrů platných k datu jejich kalkulace a v této výši se také fakturují s výjimkou případů, kdy se jejich přepočet pro fakturaci provádí stejným způsobem jako přepočet zahraniční ceny v obchodní paritě, tj. kdy

a) Federální cenový úřad v dohodě s federálním ministerstvem financí a federálním ministerstvem zahraničního obchodu rozhodne o tomto postupu, nebo

b) organizace zahraničního obchodu kalkulují přímé obchodní náklady zahraniční stanovenou procentní sazbou ze zahraniční ceny v obchodní paritě nebo přímé obchodní náklady zahraniční jsou zahrnovány do ceny franko čs. hranice jiným způsobem dohodnutým s tuzemskou organizací.

(7) Tuzemská dodavatelská nebo odběratelská organizace může vůči organizaci zahraničního obchodu písemně uplatnit před sjednáním zahraniční ceny v obchodní paritě minimální nebo maximální limit běžné kupní ceny, za který bude výrobek vyvezen nebo dovezen, nebo uplatnit tyto limity jako průměrné kupní ceny na určité období. Současně musí písemně určit postup pro případ, kdy limit nebude dodržen.

(8) Organizace zahraničního obchodu a výrobní organizace jsou povinny u vývozů realizovaných na zahraniční úvěr delší jednoho roku odečítat z ceny franko čs. hranice částku úroků do ní za-

²⁵⁾ § 201 hospodářského zákoníku.

§ 246 a 269 občanského zákoníku.

§ 10 vyhlášky federálního ministerstva financí, ministerstva financí ČSR, ministerstva financí SSR a předsedy Státní banky československé č. 1/1982 Sb., o finanční, úvěrové a jiné pomoci družstevní a individuální bytové výstavbě.

²⁴⁾ Směrnice federálního ministerstva financí čj. VII/1-10575/85 pro kalkulaci vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů, Finanční zpravodaj částka 3/1985.

²⁵⁾ Skutečně dosaženou zahraniční cenou v obchodní paritě se rozumí cena sjednaná se zahraničním dodavatelem nebo odběratelem.

²⁶⁾ § 108 odst. 2 hospodářského zákoníku.

hrnutých, vést evidenci cen franko čs. hranice a provádět propočty rozdílového ukazatele vývozu²⁷⁾ včetně i bez těchto úroků. Odpočet úroků se provádí bez ohledu na to, zda jsou uvedeny samostatně nebo zahrnuty plně nebo zčásti přímo v zahraniční ceně.

§ 27

Velkoobchodní ceny dovážených výrobků

(1) Velkoobchodní ceny výrobků z dovozu se tvoří

- a) u objemově rozhodujících energií, surovin, materiálů a výrobků určených pro výrobní spotřebu podle průměrných nákladů na jejich pořízení a jejich předpokládaného vývoje s vyloučením krátkodobých konjunkturálních výkyvů; u výrobků, které se dovážejí a současně dodávají z tuzemska, se tvoří ceny podle převažujícího způsobu pořízení; položky zařazené do objemově rozhodujících dovozů, způsob tvorby jejich cen upravují rozhodnutí Federálního cenového úřadu,²⁸⁾
- b) ve vymezených skupinách (oborech) dovozu určených pro výrobní spotřebu, v úrovni tuzemských cen porovnatelných výrobků, popřípadě podle převažujícího způsobu pořízení; způsob sjednocení cen stanoví cenový úřad; pokud o takovém sjednocení cen rozhodne ústřední odvětvový orgán nebo výrobní hospodářská jednotka, určí současně, na které dodávky se sjednocené ceny vztahují, způsob jejich sjednocení a organizace, u nichž se rozdíl mezi sjednocenými velkoobchodními cenami a běžnými kupními cenami finančně vypořádávají,
- c) v ostatních případech na základě kupní ceny každé dodávky s připočtením tuzemského přepravného vyplývajícího z rozdílných dopravních parit kupní a velkoobchodní ceny, ve stanovených případech cla, popřípadě dalších složek.

(2) Výrobky z tuzemské výroby nakoupené pro vývoz za kupní ceny se při zpětném prodeji do tuzemska dodávají za platné velkoobchodní, popřípadě obchodní ceny.

(3) Jestliže podle návrhu výrobní organizace se má plně nebo částečně nahradit tuzemský opakovaně dodávaný výrobek určený pro výrobní spotřebu dováženým výrobkem s vyšší velkoobchodní cenou, je tato organizace povinna před omezením nebo zastavením výroby tuzemských

výrobků předložit cenovému úřadu návrh cenového řešení projednaný s hlavními odběrateli. Návrh musí obsahovat vyčíslení vlivu vyšší kupní a velkoobchodní ceny na hlavní odběratele, jejich stanoviska k důsledkům na navazující výrobu a důvody zastavení nebo omezení dodávek tuzemských výrobků. Návrh se předkládá v jednom vyhotovení též nadřízenému ústřednímu orgánu. Nadřízený ústřední orgán předloží cenovému úřadu stanovisko ke způsobu řešení včetně výsledků projednání i s ústředními orgány hlavních odběratelů, který může stanovit velkoobchodní cenu odlišně od ustanovení odstavce 1 písm. c).

(4) Jestliže výrobní organizace nedodrží postup uvedený v odstavci 3, smí při své dodávce dováženého výrobku fakturovat jen cenu odpovídající ceně tuzemského výrobku. Tento postup platí i pro jinou organizaci patřící do téže výrobní hospodářské jednotky jako výrobní organizace.

(5) Ustanovení odstavců 3 a 4 se nevztahují na

- a) dovozy uskutečňované na základě vládou schválené specializace a kooperace výroby mezi členskými státy Rady vzájemné hospodářské pomoci,
- b) doplňkové dovozy výrobků, pro které jsou zřízeny dovozní gesce,
- c) díly určené pro náhradní spotřebu v případech, kdy byla sjednána mezinárodní součástková nebo uzlová specializace a kooperace.

§ 28

Ceny stavebních a montážních prací

(1) Ceny stavebních a montážních prací, pokud se tvoří pomocí cenové kalkulace,²⁹⁾ vycházejí z podmínek reprezentující technologie, mechanizace a organizace práce, alespoň však z průměrně dosažitelných podmínek výroby. Uplatnění jiné než reprezentující technologie, mechanizace nebo organizace práce dodavatelem nebo na základě požadavku odběratele přijatého dodavatelem, není důvodem pro stanovení nové ceny, jestliže podstatné kvalitativní podmínky výkonu se nemění; zvláštní případy, kdy zvýšené náklady, vzniklé v důsledku požadavku odběratele na uplatnění určité technologie, mechanizace nebo organizace práce, lze promítnout do ceny, jsou stanoveny v rozhodnutí Federálního cenového úřadu.²⁹⁾

(2) Ceny stavebních a montážních prací jsou jednotné pro všechny organizace a dodavatelsko-

²⁷⁾ Rozdílový ukazatel vývozu (RU) se vypočte takto:

$$RU = \frac{\text{cena franko čs. hranice}}{\text{velkoobchodní cena}} \cdot 100.$$

²⁸⁾ Výměr Federálního cenového úřadu č. 115/221/85 o tvorbě velkoobchodních cen vybraných dovážených výrobků.

²⁹⁾ Výměr Federálního cenového úřadu č. 8093/10/1981, kterým se vydávají pravidla pro stanovení cen stavebních prací, Cenový věstník částka 28/1981.
Výměr Federálního cenového úřadu č. 1450/07.3/1984, kterým se vydávají pravidla pro stanovení cen montážních prací, Cenový věstník částka 31–32/1984.

odběratelské vztahy s výjimkou případů, kdy platí jako ceny nejvýše přípustné.³⁰⁾

(3) Cena nové práce, u níž se nepředpokládá, že bude opakovaně prováděna, se tvoří na rozdíl od ustanovení odstavce 1 na základě individuálních podmínek dodavatele a stanoví se jako cena přechodně platná. Tato cena platí jen pro dodavatele, který ji stanovil, a pro provozní soubor nebo stavební objekt, v jehož rozpočtu byla uplatněna, nebo pro jiné jednorázové provedení práce. Při opakování této práce se postupuje podle odstavce 4.

(4) Cena nové práce, u níž se předpokládá její opakování provádění na dalších stavebních objektech nebo provozních souborech nebo v dalších případech, se tvoří způsoby podle § 11 až 14 u porovnatelných prací, podle § 15 u neporovnatelných a podle § 9 u výlučně vyvážených prací. Při sestavení cenové kalkulace se postupuje podle odstavce 1.

(5) K cenám stavebních a montážních prací se ve stanovených případech²⁹⁾ a³¹⁾ připočítávají přírůstky za vedlejší, popřípadě doplňkové rozpočtové náklady vyjadřující konkrétní podmínky dané místem, časem a zvláštním určením stavby a odchýlné podmínky jednotlivých druhů prací.

(6) Dodavatelé jsou povinni vést průběžnou evidenci objemu výkonů oceňovaných způsobem uvedeným pro zvláštní případy v odstavci 1 nebo způsobem podle odstavce 3.

§ 29

Souhrnné a skupinové ceny provozních souborů a stavebních objektů a jejich částí

(1) Souhrnné ceny se uplatňují pro

- typové provozní soubory a stavební objekty, popřípadě jejich částí,
- provozní soubory a stavební objekty, popřípadě jejich částí, dodávané podle opakovaných projektů,
- typizované funkční stavební části (díly, moduly), popřípadě částí provozních souborů,
- vývozní investiční celky,³²⁾
- další případy na základě rozhodnutí cenového úřadu.

(2) Skupinové ceny se uplatňují pro

- stavební soustavy a stavební díly,
- montážní práce.

(3) Souhrnné a skupinové ceny nezahrnují vedlejší a doplňkové rozpočtové náklady. Způsob

tvorby souhrnných a skupinových cen je stanoven rozhodnutím cenových úřadů.³³⁾

§ 30

Velkoobchodní ceny nestandardních výrobků dodávaných pro stavby

(1) Za nestandardní se pro účely této vyhlášky považuje výrobek vyrobený jednorázově jako jeden kus nebo ve větším počtu pro jednoho odběratele podle jeho individuálních požadavků, u něhož se nepředpokládá, že bude v budoucnu ve stejném provedení vyráběn, a jehož celková doba opakovaných dodávek nepřesáhne 12 měsíců. U dodávek pro stavby platí dále podmínka, že jde o dodávku jen pro jeden provozní soubor nebo stavební objekt.

(2) Pro vymezení podstatných podmínek nestandardního výrobku se vychází z technických údajů požadovaných odběratelem (investorem, generálním projektantem nebo vyšším dodavatelem) a dohodnutých s dodavatelem. U nestandardních strojů a zařízení jde zejména o

- označení výrobku, jeho výkon, příkon, kapacitu, provozní podmínky, požadavky na stupeň automatizace a regulace, ochranu životního prostředí, požární ochranu, hygienické podmínky, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, obsluhu, sortiment náhradních dílů, stupeň dohotovenosti z hlediska jeho montáže a případně další podmínky pro montáž a zvláštní požadavky na přejímku a kontrolu,
- požadovaný počet (množství) výrobků v měrných technických jednotkách,
- údaje o druzích, parametrech a vlastnostech výrobků, které budou na nestandardním výrobku vyráběny, zpracovávány, dopravovány apod.,
- přibližnou hmotnost,
- náčrt základní sestavy,
- název a sídlo tuzemského dodavatele porovnatelného výrobku spolu s uvedením roku dodání a fakturované ceny, jestliže jsou odběrateli známy.

(3) Velkoobchodní cena se stanoví

- pro jednotlivé nestandardní výrobky specifikované v podkladech k projektu nebo v odbytovém rozpočtu nebo
- pro soubor různých výrobků tvořících funkčně ucelenou dodávku; takto stanovená cena zahrnuje i výrobky, které nejsou jednotlivě uvede-

³⁰⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 083/84, o uplatnění nejvýše přípustných cen služeb, Cenový věstník částka 3/1985.

³¹⁾ Výměr Federálního cenového úřadu č. 8065/10/1981, kterým se stanoví sazby vedlejších rozpočtových nákladů staveb, Cenový věstník částka 20/1981.

³²⁾ § 332 odst. 1 hospodářského zákoníku.

³³⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 08/81 o tvorbě souhrnných cen stavebních objektů a skupinových cen stavebních soustav a stavebních dílů, Cenový věstník částka 31/1981.

ny nebo které míra technické vyjasněnosti neumožňuje dostatečně určit, ale které jsou smluvenou nebo obvyklou součástí funkčně ucelené dodávky.

(4) Veľkoobchodní cena se tvoří

- a) závazným způsobem, a není-li,
- b) parametrickým způsobem, a jestliže jej nelze uplatnit,
- c) kalkulačním porovnáním u porovnatelných výrobků a individuální kalkulací u neporovnatelných výrobků; nejsou-li v době tvorby ceny k dispozici údaje potřebné pro sestavení cenové kalkulace, uplatní se propočtová kalkulace nového výrobku, v níž se použijí kalkulační sazby stanovené pro tvorbu cen,
- d) stavebnicovým způsobem na základě stanovených cen jednotlivých výrobků, jde-li o cenu funkčně ucelené dodávky, pokud její cenu není nutné vytvořit podle písmena a) nebo b).

§ 31

Tarify v dopravě a spojích

(1) Tarif (ceník) tvoří souhrn sazeb (cen) a podmínek jejich použití diferencovaných podle toho, k jakému účelu a jakým způsobem se výkon poskytuje.

(2) Sazby v dopravě a spojích se tvoří na základě průměrných nákladů, stanoveného zisku příslušného oboru dopravy a spojů a s přihlédnutím k relacím sazeb odpovídajícím plánovaným záměrům i rozvoji dopravní a spojové soustavy.

(3) Dopravní sazby stanovené pro železniční, silniční a leteckou přepravu, pro městskou hromadnou dopravu a kontejnerový přepravní systém jsou jednotné na celém území ČSSR. Dopravní sazby pro říční dopravu, potrubní dopravu, pro lanové dráhy a výtahy, kromě lanových drah v provozu ČSD, se stanoví především podle podmínek jednotlivých dopravců.

(4) Dopravní tarify se člení na nákladní tarify, jejichž sazby mají povahu cen veľkoobchodních, a tarify osobní přepravy, kde sazby mají povahu cen maloobchodních. V nákladní dopravě je cenou za přepravu zásilek přepravné, které zahrnuje dovozní a všechny stanovené poplatky za úkony vyplývající z plnění přepravní smlouvy. V osobní dopravě cenou za přepravu cestujících je jízdné, za přepravu zavazadel, spěšnin, psů a autobusových zásilek je dovozní. Přepravné, jízdné a dovozní vypočítané podle dopravních tarifů je cenou platnou pro organizace i občany.

(5) Sazby za služby spojů jsou jednotné na celém území ČSSR a pro všechny uživatele.

§ 32

Nákupní ceny zemědělských výrobků

(1) Úroveň nákupních cen hlavních zemědělských výrobků vychází z nákladů družstevních organizací hospodařících v přírodních podmínkách, v nichž se vyrábí rozhodující část produkce, s vyloučením nákladů ekonomicky zaostávajících družstevních organizací.

(2) Jednotlivé nákupní ceny se tvoří na základě

- a) průměrné výše nákladů reprezentativního souboru družstevních organizací za stanovené období s využitím normativů vlastních nákladů,
- b) sazby zisku stanovené s přihlédnutím k záměrům státního plánu výroby a spotřeby, k míře rizikovitosti jednotlivých výrobků a sezónnosti výroby.

(3) Nákupní ceny vytvořené podle odstavce 2 se na základě rozhodnutí cenových úřadů uplatňují jako nejvýše přípustné pro výrobky dodávané jejich výrobci nad smlouvu nebo mimo smlouvu, přičemž u rozhodujících výrobků se uplatňují nižší ceny.

(4) K podpoře splnění úkolů státního plánu v množství, struktuře, jakosti a časovosti výroby a nákupu se využívá dočasně platných příplatků a premii.

§ 33

Ceny výrobků od občanů a předmětů získaných občany sběrem

(1) Rostlinné a živočišné výrobky z vlastní drobné zemědělské výroby, pěstitelské nebo chovatelské činnosti občanů a po domácímu vyráběné nebo zpracované výrobky, předměty získané občany sběrem, zejména druhotné suroviny a lesní plody, nakupují oprávněné organizace za nákupní ceny stanovené cenovým úřadem nebo národním výborem, pokud je podle zvláštního předpisu³⁴⁾ nenakupují za ceny sjednané dohodou dodavatele s odběratelem.

(2) Při stanovení nákupní ceny se přihlíží k výši veľkoobchodní ceny platné pro stejný nebo porovnatelný výrobek vyráběný organizací. Pokud organizací náleží za nákupní činnost odbytová přírážka, stanoví se nákupní cena snížená o tuto odbytovou přírážku. Maloobchodní cena výrobku určeného pro další prodej prostřednictvím organizace se stanoví přímým propojením na základě nákupní ceny, maloobchodní cena pro přímý prodej mezi občany cenovým porovnáním.

(3) Výrobky uvedené v odstavci 1, které lze podle zvláštních předpisů prodávat bez povolení,³⁴⁾

³⁴⁾ § 23 odst. 2 a § 24 odst. 1 zákona ČNR č. 127/1981 Sb.

§ 23 odst. 2 a § 24 odst. 1 zákona SNR č. 130/1981 Sb.

§ 51 až 53 vyhlášky ministerstva obchodu ČSR č. 93/1982 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 127/1981 Sb.

§ 51 až 53 vyhlášky ministerstva obchodu SSR č. 100/1982 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona SNR č. 130/1981 Sb.

se občanům prodávají za dohodnuté ceny,³⁵⁾ jejichž maximální výši však může stanovit cenový orgán.³⁶⁾ Maloobchodní ceny pro prodej prostřednictvím organizací a pro výrobky, které občané mohou podle zvláštních předpisů prodávat přímo občanům na základě povolení,³⁴⁾ stanoví cenový orgán.

§ 34

Maloobchodní ceny

(1) Maloobchodní ceny zahrnují tyto složky:

- a) veľkoobchodní ceny, a nejsou-li stanoveny, nákupní ceny u tuzemských výrobků nebo kupní ceny u dovážených výrobků,
- b) daň z obrátu u tuzemských výrobků, tj. základní sazbovou daň nebo daň z obrátu vypočtenou rozdílem mezi maloobchodní cenou sníženou o obchodní srážku a veľkoobchodní cenou u výrobků uvedených v sazebníku daně z obrátu.³⁷⁾ U dovážených výrobků dodávaných organizacemi zahraničního obchodu se podle daňových předpisů místo daně z obrátu uplatňuje rozdíl vnitřního trhu,
- c) obchodní srážku podle platné celkové sazby, popřípadě obchodní přírážku,
- d) cenový rozdíl, tj. rozdíl mezi obchodní cenou a maloobchodní cenou sníženou o obchodní srážku; do maloobchodních cen nových výrobků se zahrnuje ve stanovené výši nebo ve výši vyplývající z použitého způsobu tvorby cen nebo z pravidel pro zaokrouhlování cen nebo z uplatnění podmínek realizace; jako cenový rozdíl se promítají i důsledky změn jednotlivých složek platných maloobchodních cen, pokud se maloobchodní ceny nemění,
- e) další složky na základě rozhodnutí cenového úřadu, zejména odbytovou přírážku, jestliže tuzemské výrobky jsou dodávány obchodním organizacím výhradně prostřednictvím odbytové organizace, a clo podle zvláštního předpisu.³⁸⁾

(2) Maloobchodní ceny tuzemských výrobků se tvoří

- a) závazným způsobem,
- b) přímým propojením na základě veľkoobchodní (nákupní) ceny se zahrnutím sazebové daně z obrátu a obchodní srážky; cenový rozdíl se zahrnuje jen ve výši vyplývající ze zaokrouhlení maloobchodní ceny; tento způsob se uplatňuje v případech stanovených cenovým úřadem, nebo jde-li o neporovnatelný výrobek,

c) úplným stavebníkovým způsobem, lze-li všechny části výrobku (souboru výrobků) ocenit platnými maloobchodními cenami a neplatí-li povinnost použít způsob podle písmena a) nebo b),

d) porovnáním podstatných podmínek a jednotlivých složek maloobchodní ceny porovnatelného a nového výrobku s tím, že do maloobchodní ceny nového výrobku se zahrne sazbová daň z obrátu a obchodní srážka podle platných sazeb, popřípadě rozdílová daň z obrátu v relativně stejné výši vyjádřené v procentech z veľkoobchodní ceny, v jaké je zahrnuta v maloobchodní ceně porovnatelného výrobku; cenový rozdíl lze zahrnout jen u výrobků se sazebovou daní z obrátu, a to maximálně v relativně stejné výši, v jaké je obsažen v maloobchodní ceně porovnatelného výrobku; při zjišťování relativní výše cenového rozdílu v maloobchodní ceně porovnatelného výrobku se vychází ze všech jejích složek platných v době vypracování návrhu ceny nového výrobku; tento způsob se uplatňuje v případech, kdy není povinnost použít způsoby podle písmen a) až c),

e) porovnáním podstatných podmínek a maloobchodních cen nového výrobku a porovnatelných výrobků v případech, kdy se veľkoobchodní ceny tvoří podle § 10 a maloobchodní cenu nelze vytvořit podle písmena a) nebo c).

(3) Maloobchodní ceny dovážených výrobků se tvoří

- a) závazným způsobem,
- b) přímým propojením na základě kupní ceny se zahrnutím rozdílu vnitřního trhu, obchodní srážky a ve stanovených případech cla nebo další složky; cenový rozdíl lze zahrnout jen ve výši vyplývající ze zaokrouhlení,
- c) porovnáním podstatných podmínek a maloobchodních cen nového dováženého výrobku s porovnatelným dováženým výrobkem, u dovozů doplňujících tuzemskou výrobu s porovnatelným tuzemským výrobkem; cenový rozdíl se zahrne ve výši vyplývající z tohoto porovnání, záporný cenový rozdíl jen se souhlasem cenového úřadu.

(4) Použití způsobu tvorby podle odstavce 3 stanoví Federální cenový úřad zvláštním rozhodnutím.³⁹⁾ Maloobchodní cena stanovená při prvním dovozu platí i pro opakovaně dovážené výrobky, pokud cenový úřad nerozhodne o její změně.

³⁵⁾ Pro výši dohodnuté ceny platí ustanovení § 399 odst. 2 občanského zákoníku.

³⁶⁾ Výměr ČCÚ a SCÚ č. 1072/622/1982 o uplatňování cen při prodeji ovoce a zeleniny mezi občany, Cenový věstník částka 36/1982.

³⁷⁾ Sazebník daně z obrátu vydávaný federálním ministerstvem financí podle § 8, 18 a § 19 odst. 1 zákona č. 73/1952 Sb., o dani z obrátu.

³⁸⁾ Československý celní sazebník obchodního zboží.

³⁹⁾ Výměr Federálního cenového úřadu č. 301/05/1983 o tvorbě maloobchodních cen výrobků z dovozu, Cenový věstník částka 29/1983.

(5) Maloobchodní cena vytvořená podle odstavců 2 a 3 může být upravena podle § 19 o další cenový rozdíl. Pověřená generální ředitelství nebo organizace jej mohou zahrnout do maloobchodní ceny jen se souhlasem cenového úřadu, národní výbor může bez souhlasu cenového úřadu upravit maloobchodní cenu jen o kladný cenový rozdíl.

(6) Pro tvorbu maloobchodních cen je možné vymezit širší skupinu výrobků než pro tvorbu velkoobchodních cen nebo použít jiného porovnatelného výrobku, jestliže porovnatelný výrobek použitý pro tvorbu velkoobchodní ceny nemá stanovenou maloobchodní cenu.

(7) Maloobchodní ceny ve veřejném stravování se tvoří z maloobchodních cen nakoupených a spotřebovaných výrobků a v případech stanovených cenovým úřadem z upravených maloobchodních cen (např. průměrných) s připočtením stanovených obchodních přírážek. Ve stanovených případech se připočítávají obchodní přírážky také k maloobchodním cenám za ubytování.

§ 35

Tvorba cen v působnosti národních výborů

(1) Vymezení nového výrobku, jednotnost cen a způsob cenového porovnání se posuzuje podle podmínek výroby a realizace výrobků dodávaných organizacemi se sídlem na území národního výboru, do jehož působnosti stanovení cen přísluší, nejde-li o výrobky, u nichž cenové úřady rozhodly o jednotnosti cen. Jednotnost cen mohou stanovit cenové úřady

- a) pro všechny organizace bez ohledu na to, jsou-li řízeny ústředními odpovědnými orgány nebo jde-li o organizace v cenové působnosti národních výborů, nebo
- b) pro všechny organizace v cenové působnosti národních výborů.

(2) Pro nový opakovaně poskytovaný výkon, u něhož má být uplatněna jednotnost cen podle odstavce 1 písm. a) nebo b), národní výbor smí v případě potřeby stanovit v okruhu své působnosti přechodně platnou cenu, a to zpravidla na dobu šesti měsíců. O jejím stanovení informuje cenový úřad. Přechodně platnou cenu nelze uplatnit, jestliže se cena tvoří podle § 11 až 13.

§ 36

Ceny služeb a oprav

(1) Cena služby nebo opravy se tvoří

- a) jako cena výkonu bez přímého materiálu, který se samostatně připočítává podle skutečné, popřípadě normované spotřeby,

b) v případech stanovených cenovým úřadem jako celková cena služby nebo opravy.

(2) Samostatně mohou být k ceně připočítávány některé další náklady, např. cestovné při pracích prováděných mimo sídlo provozovny, pokud nejsou v ceně zahrnuty.

(3) Jednicí, pro níž se cena tvoří, může být

- a) přesně vymezený rozsah jednotlivého výkonu,
- b) jednotka času, např. hodina (formou hodinové sazby),
- c) soubor různých prací vymezených časem, např. cena odvozená ze skutečného nebo odhadovaného rozsahu prací a jejich cen za určité časové období (smluvní opravárenský servis).

(4) Za podstatnou podmínku u služeb se považuje také odstupňování provozoven podle cenových tříd a provádění oprav a služeb ve zkrácených dodacích lhůtách a v době pracovního klidu. Podmínkou pro uplatňování přírážky za zkrácenou dodací lhůtu je provádění opravy nebo služby ve stanovené lhůtě za nezvýšenou cenu. Dodací lhůty stanoví pro organizace ve své působnosti národní výbor nebo ústřední orgán. Při nedodržení stanovené lhůty je organizace povinna poskytnout slevu.

(5) Cenové úřady určí, které ceny oprav a služeb se uplatňují jako nejvýše přípustné.⁴⁰⁾ V rámci těchto cen může cenový úřad, národní výbor, popřípadě pověřená organizace podle individuálních nebo sezónních podmínek, stanovit ceny nižší.

(6) Jestliže nelze při převzetí výrobku do opravy nebo při sjednání služby určit její cenu, určí odhadem dodavatel předběžnou cenu. Předběžná cena se při dodávkách organizacím neuplatňuje, jestliže oprava nebo služba se provede bezodkladně po obdržení požadavku nebo se provádí mimo provozovnu dodavatele nebo jestliže odběratelská organizace písemně uvede, že předběžnou cenu nevyžaduje a povinnost uplatnit předběžnou cenu není stanovena jiným právním předpisem.⁴⁰⁾

(7) Jestliže dodavatelská organizace během provádění služby nebo opravy zjistí, že její cena přesáhne předběžnou cenu o více než 10 % nebo jinou výši stanovenou cenovým orgánem, je povinna písemně a bezodkladně oznámit odběratelské organizaci změnu předběžné ceny. Jestliže dodavatelská organizace změnu písemně neoznámí nebo odběratelská organizace se změnou písemně nesouhlasí, je platnou cenou předběžná cena zvýšená o 10 %.

(8) Překročení předběžné ceny ve vztahu mezi organizací a občanem nebo mezi občany se řeší podle zvláštního předpisu.⁴¹⁾

⁴⁰⁾ § 3 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 18/1965 Sb.

⁴¹⁾ § 231 občanského zákoníku.

(9) Velkoobchodní cena opakovaně prováděné generální opravy se stanoví obvykle včetně nákladů na přímý materiál. Do cenové kalkulace se náklady na přímý materiál a přímé mzdy započítávají podle statisticky zjištěných technickohospodářských norem. Stanovená cena opakovaně prováděné generální opravy může činit nejvýše 90 % platné ceny výrobku. Do velkoobchodní ceny nestandardní generální opravy se zahrnuje spotřeba přímého materiálu a přímé mzdy ve skutečné výši. Za nestandardní se považují generální opravy nestandardních výrobků, generální opravy havarovaných výrobků a výrobků prohlášených za mrtvý typ a generální opravy prováděné v období před stanovením ceny pro opakovaně prováděné generální opravy; cena pro opakovaně prováděné generální opravy však musí být stanovena nejpozději do 6 měsíců od první fakturace.

(10) Ceny běžných oprav se tvoří stavebnicovým způsobem jako součet

- a) stanovených cen jednotlivých prací, a nejsou-li, cen vytvořených způsobem podle § 13 odst. 2 písm. b) až § 15,
- b) cen spotřebovávaných dílů a přímého materiálu, který není zahrnut v ceně prací. U oprav pro organizace se přímý materiál oceňuje cenami, za které dodavatelská organizace tento materiál nakoupila. V případech, kdy se podle sazebníku daně z obrátu uplatňuje cena z daní, ocení se díly a přímý materiál u oprav pro organizace velkoobchodními cenami s daní z obrátu, u oprav poskytovaných občanům maloobchodními cenami a nejsou-li stanoveny, velkoobchodními cenami s daní z obrátu, pokud není v cenovém rozhodnutí stanoveno jinak.

§ 37

Díly pro výrobní spotřebu a pro náhradní spotřebu

(1) Díly pro cenové účely jsou výrobky označené v jednotné klasifikaci průmyslových oborů jako díly (zpravidla ve skupině 9 a 0, popřípadě 8), dále výrobky oboru 440, 441, 442, 455 a 532, popřípadě výrobky dalších oborů, které cenový úřad v dohodě s Federálním statistickým úřadem za díly určí. Určení pro náhradní spotřebu se uvádí ve smlouvě a ve faktuře. Toto určení se nemusí uvádět při dodávkách opravárenským, odbytovým a obchodním organizacím, kdy se všechny díly posuzují jako díly pro náhradní spotřebu. Cenový úřad může pro cenové účely stanovit další podmínky určení výrobku pro náhradní spotřebu (dále jen „náhradní díl“).

(2) U stejných dílů, v závislosti na jejich určení pro výrobní nebo náhradní spotřebu, se uplatňují rozdílné ceny.

(3) Velkoobchodní cena náhradního dílu i dílu pro výrobní spotřebu se tvoří, pokud není stanoven závazný způsob, z cenové kalkulace, v níž se přímé náklady uvádějí ve výši podle operativní kalkulace dílu a nepřímé náklady se kalkulují sazbami stanovenými pro příslušný obor (skupinu) a organizaci; stejným způsobem se kalkuluje zisk do cen dílů pro výrobní spotřebu. U náhradního dílu se kalkuluje zisk sazbou ve výši

- a) 100 % ze zpracovacích nákladů,⁴²⁾ jestliže nepřesahují 100 Kčs,
- b) 75 % ze zpracovacích nákladů, jestliže činí více než 100,— Kčs a nepřesahují 1000 Kčs,
- c) 50 % ze zpracovacích nákladů v ostatních případech.

(4) Nižší sazbu zisku, než uvedenou v odstavci 3 písm. a) až c), může stanovit generální ředitelství buď pro dodávky v rámci výrobní (obchodní) hospodářské jednotky nebo na celkové dodávky. Stejný postup může po projednání s cenovým úřadem uplatnit ústřední odvětvový orgán buď na dodávky uvnitř resortu nebo na celkové dodávky.

(5) Pokud by uplatněním způsobu tvorby cen podle odstavce 3 vycházela cena náhradního dílu nižší než cena dílu pro výrobní spotřebu, platí i pro náhradní díl cena dílu pro výrobní spotřebu.

(6) Organizace, která nepatří do výrobní (obchodní) hospodářské jednotky, v níž se vyráběl nebo vyrábí finální výrobek, pro který je náhradní díl určen, a která nevyráběla tento díl ani pro kompletaci finálního výrobku, může při zahájení výroby náhradního dílu stanovit jeho velkoobchodní cenu podle odstavce 3, a to i v jiné výši než je platná cena.

(7) Maloobchodní cena náhradního dílu se tvoří přímým propojením podle § 34 odst. 2 písm. b) a u náhradních dílů z dovozu podle § 34 odst. 3 písm. b). Takto vytvořenou cenu mohou obchodní organizace nebo svazy spotřebních družstev v nezbytných případech upravit na výši odpovídající cenovým relacím bez souhlasu cenového úřadu.

(8) Jestliže organizace použije ke kompletaci svého výrobku díl nakoupený za ceny platné pro náhradní díl, vypořádá se rozdíl mezi zvýšenou a nezvýšenou cenou dílu na vrub jejího hospodářského výsledku. Jestliže organizace díl nakoupený pro výrobní spotřebu dodá pro náhradní spotřebu, fakturuje jej za cenu platnou pro náhradní díl a rozdíl se jako dodatkový odvod²²⁾ odvede do státního rozpočtu bez dalšího rozhodnutí cenového úřadu.

§ 38

Ceny výkonů vědy a technického rozvoje

(1) Pro výkony vědy a technického rozvoje (dále jen „vědeckotechnické práce“), a výjimkou

⁴²⁾ Zpracovacími náklady se rozumí úplné vlastní náklady bez nákladů na přímý materiál a na polotovary vlastní výroby.

úkolů plánu základního výzkumu sestavovaného Československou akademií věd, prováděné socialistickými organizacemi, se stanoví předběžné ceny. Předběžná cena se projednává s odběratelem (zadavatelem, realizátorem) a stanoví se současně s rozhodnutím o zařazení úkolu do plánu rozvoje vědy a techniky nebo s příkazem nadřízeného orgánu a v ostatních případech současně s uzavřením smlouvy. Při stanovení předběžné ceny je nutno dohodnout postup jejího zpřesňování.

(2) Předběžnou cenu tvoří dodavatel (řešitel) individuální kalkulací sestavenou

- a) pomocí stanovené hodinové sazby, předpokládané spotřeby přímého materiálu, kooperovaných dodávek, případně ostatních přímých nákladů, pokud nejsou v sazbě zahrnuty, a předpokládaného počtu hodin,
- b) v členění podle oborového kalkulačního vzorce podle dostupných podkladů a odborného odhadu přímých nákladů a stanovených sazeb nepřímých nákladů, není-li hodinová sazba stanovena; sazba zisku činí maximálně 20 % ze zpracovacích nákladů u hospodářské organizace a 15 % u příspěvkové organizace, přičemž o uplatnění nižší sazby zisku může rozhodnout orgán nebo organizace, která cenu stanoví.

(3) Předběžná cena se nepoužije u vědeckotechnické práce s cenou do 250 tisíc Kčs, jestliže cenu lze stanovit s dostatečnou přesností a jestliže odběratel s tím souhlasí.

(4) Předběžná cena se zpřesňuje podle skutečných nákladů již provedené části vědeckotechnické práce způsobem uvedeným v odstavci 8 a podle zpřesněného odhadu nákladů na zbývající část této práce, a to před začátkem ucelené etapy nebo k začátku roku u dlouhodobějších úkolů. Poslední zpřesněná cena je cenou, která se použije pro fakturaci. Zpřesnění ceny je nutno projednat stejným způsobem jako předběžnou cenu.

(5) Do cen vědeckotechnických prací lze na základě dohody dodavatele s odběratelem zahrnout ekonomické přínosy, které v důsledku řešení úkolu vzniknou u odběratele. Ekonomickými přínosy se rozumí přírůstek zisku dosažený zejména snížením materiálových a mzdových nákladů v důsledku realizace vyřešeného úkolu propočtený na období 12 měsíců objemu výroby nového výrobku nebo uplatnění nové technologie v cílovém roce a přínosy vzniklé zkrácením plánované doby řešení, pokud je odběratel požaduje. Přínosy se vyjadřují formou přírážky k ceně, která může činit maximálně 20 % ceny, a to i v případě souběhu obou přírážek.

(6) Ekonomické přínosy lze zahrnout

- a) do předběžné ceny, jestliže doba řešení nepřesáhne 2 roky a povaha řešení to připouští, nebo
- b) při zpřesňování předběžné ceny v průběhu řešení, nebo

c) následně po ukončení vědeckotechnické práce na základě skutečně dosažených výsledků.

(7) Jestliže se ekonomické přínosy u odběratele zahrnou do předběžné ceny nebo při jejím zpřesnění, je nutno po dokončení vědeckotechnické práce upravit cenu podle skutečně dosažených výsledků řešení potvrzených odběratelem. Generální ředitelství může rozhodnout, že přírážky se neuplatňují v případech, kdy dodavatelem i odběratelem jsou organizace, které řídí.

(8) Je-li poslední zpřesněná cena vyšší než 1 mil. Kčs, je dodavatel povinen do 2 měsíců po ukončení vědeckotechnické práce ověřit výši ceny. V případě, že byly stanoveny ceny na dílčí práce, posuzuje se povinnost ověření podle celkové výše ceny vědeckotechnické práce. Ověřování nepodléhá přírážky podle odstavce 5 a 6. Výše ceny se ověřuje

- a) výslednou kalkulací, v níž se skutečný počet odpracovaných hodin ocení stanovenou hodinovou sazbou a náklady nezahrnuté do této sazby se uvedou ve skutečné výši, jestliže cena byla tvořena podle odstavce 2 písm. a),
- b) výslednou kalkulací, v níž se nepřímé náklady a zisk zahrnou podle sazeb platných pro stanovení ceny nebo její zpřesnění, jestliže cena byla tvořena podle odstavce 2 písm. b),

(9) Je-li ověřená cena nižší o více než 5 % zpřesněné ceny, snižuje se zpřesněná cena o částku přesahující 5 % a rozdíl se vrací odběrateli; u prací financovaných ze státního rozpočtu zcela nebo podílem, vrací se tato částka bezodkladně do státního rozpočtu celá nebo její odpovídající podíl. Je-li ověřená cena vyšší, poslední zpřesněná cena se nemění.

(10) Neodpovídají-li skutečně dosažené výsledky prací zaviněním dodavatele předpokladům plánu nebo hospodářské smlouvě a projeví-li se snížením zisku u realizátora nebo prodloužením doby řešení, stanoví orgán nebo organizace, která cenu stanovila, srážku z ceny podle zdůvodněného návrhu odběratele. Srážka se stanoví úměrně stupni použitelnosti výsledků vědeckotechnické práce pro odběratele, u hospodářských organizací však nejmeně 15 % ze zpřesněné ceny, popřípadě z ceny snížené podle odstavce 9. Podmínky pro uplatnění srážky nebo přírážky podle odstavce 5 se uvedou v hospodářské smlouvě nebo příkazu orgánu nadřízeného dodavatele.

(11) Stejným způsobem s výjimkou odstavců 5, 6, 7 a 10 se tvoří a stanoví cený za řešení úkolů plánu standardizace.

§ 39

Ceny spotřebních výrobků z doplňkové výroby

(1) Veľkoobchodní cena spotřebního výrobku vyráběného organizací řízenou ústředním odvětvovým orgánem v provozech určených pro výrobu výrobních prostředků za účelem obohacení vnitř-

ního trhu nebo ke krytí nedostatkových výrobků⁴³⁾ se tvoří pomocí individuální kalkulace a v případech, kdy by tento postup vedl k vysoké maloobchodní ceně, za níž by nebylo možno výrobek prodat, tvoří se podle § 10 odvozením z maloobchodní ceny.

(2) V cenové kalkulaci těchto výrobků se

- a) oceňuje přímý materiál cenou neplnohodnotného, popřípadě odpadového materiálu, jestliže se k výrobě použije materiál, který nelze použít pro hlavní výrobu nebo pro běžné užití,
- b) režijní náklady se kalkulují pouze ve výši odpovídající uplatněné technologii a použitým základním prostředkům,
- c) zisk se kalkuluje způsobem platným pro ostatní výrobní činnost a při uplatnění způsobu podle § 10 rozdílem mezi velkoobchodní cenou a úplnými vlastními náklady.

(3) Maloobchodní cena výrobku, u něhož se uplatňuje sazebová daň z obrátu, se tvoří způsobem uvedeným v § 34 odst. 2 písm. b) nebo e). Odbytová organizace, která pro svůj výhradní prodej tvoří maloobchodní cenu přímým propojením, může v těchto případech zahrnout do maloobchodní ceny záporný cenový rozdíl, který finančně vypořádá se svým hospodářským výsledkem.

§ 40

Ceny výrobků dodávaných výrobními organizacemi přímo občanům

(1) Pro výrobek, který na základě zvláštních rozhodnutí nadřízených ústředních orgánů ke zlepšení služeb pro obyvatelstvo,⁴⁴⁾ může výrobní organizace nebo odbytová organizace dodat přímo občanům, platí stanovená maloobchodní cena.

(2) Maloobchodní cenu, pokud není dosud stanovena a jde o výrobek se sazebovou daní z obrátu, vytvoří organizace přímým propojením podle § 34 odst. 2 písm. b) z platné velkoobchodní ceny. Cena výkonu se tvoří způsobem podle § 16 platným pro ostatní výrobní činnost. Sazebníkem daně z obrátu je určeno, v kterých případech a v jaké výši se do ceny výkonu zahrnuje daň z obrátu.

(3) Pokud zvláštní předpisy připouštějí, aby odběratel (například vlastní zaměstnanec ve svém

volném čase) provedl sám určitý výkon nebo provedl některé práce spojené s výrobou výrobku nebo dodal svůj materiál na výrobek, zahrnují se do ceny jen náklady vzniklé organizací a zisk podle příslušné sazby, popřípadě daň z obrátu.

(4) Organizace může měnit ceny výkonů a výrobků, které sama stanovila, a to postupem platným pro ostatní výrobní činnost. O změnách cen opakovaně dodávaných výkonů a výrobků informuje organizace krajský národní výbor, který může navrhnout cenovému úřadu jinou cenu.

§ 41

Příležitostné zapůjčení základních prostředků

(1) Cenu za příležitostné a ojedinělé zapůjčení nebo movitého základního prostředku⁴⁵⁾ organizací nebo občanu, pokud není pro některé organizace nebo pro některý základní prostředek stanovena cenovým orgánem,⁴⁶⁾ stanoví organizace nebo občan, který jej půjčuje, na základě

a) výše odpisů stanovených zvláštním předpisem⁴⁷⁾ s přihlédnutím k podmínkám, za kterých bude uživatel základní prostředek užívat; jestliže se základní prostředek neodepisuje nebo neodpovídá-li jeho zůstatková cena skutečnému stavu opotřebení nebo jej zapůjčuje občan organizaci, započítává se jeho opotřebení odhadem,

b) nákladů na generální opravy, běžné opravy, údržbu a pojistné připadající na dobu zapůjčení, pokud je hradí organizace nebo občan, který základní prostředek půjčuje, popřípadě další náklady spojené se zapůjčením.

(2) Cena podle odstavce 1 nesmí být vyšší než cena stanovená pro organizace, pro které je tato činnost hlavní (půjčovny).

(3) Ceny za dočasné užívání nemovitostí a za půjčení věcí mezi občany se tvoří podle zvláštních předpisů.⁴⁸⁾

§ 42

Příležitostný prodej výrobků

(1) Příležitostným prodejem se rozumí ojedinělý prodej plnohodnotného výrobku, který organizace původně nakoupila pro svou potřebu a v souladu se zvláštními předpisy nebo rozhodnutími jej dále prodává jako

⁴³⁾ Podle usnesení vlády ČSSR č. 151/1982, vlády ČSR č. 126/1982 a vlády SSR č. 147/1982, o státním plánu rozvoje národního hospodářství na léta 1981 až 1985 a směrnice pro vypracování prováděcího státního plánu na rok 1983.

⁴⁴⁾ Na základě usnesení vlády ČSSR č. 55/1982, vlády ČSR č. 75/1982 a č. 162/1982 a vlády SSR č. 85/1982 pro účinnější řízení a pružnější zabezpečování rozvoje placených služeb.

⁴⁵⁾ Jde o zapůjčení samotného prostředku bez pracovníků.

⁴⁶⁾ Např. výměr Federálního cenového úřadu č. 3631/07.3/1976, kterým se vydává sazebník strojohodin velkých montážních mechanismů, Cenový věstník částka 3/1977.

⁴⁷⁾ Vyhláška federálního ministerstva financí č. 94/1980 Sb., o odpisování základních prostředků.

⁴⁸⁾ § 385, 389 a 397 občanského zákoníku.

Vyhláška č. 200/1956 Ú. I.

Vyhláška č. 128/1984 Sb.

Vyhláška č. 129/1984 Sb.

Výnos č. V-1/89.

- a) výpomoc při přechodných potížích odběratele, a jestliže odběratel tento důvod písemně uvede,
- b) výpomoc mezi dodavatelskými organizacemi zúčastněnými na jedné stavbě,
- c) nevyužitě zásoby nebo z jiných důvodů.

(2) Výrobky podle odstavce 1 písm. a) a b) se dodávají za platné ceny. Dodavatel může připočítat k velkoobchodní ceně výrobku zaplacenou odbytovou přírážku, nakupuje-li tento druh výrobku výhradně prostřednictvím odbytové organizace a kromě toho

- a) buď skutečnou výši jím placených dopravních nákladů, pokud nejsou zahrnuty ve stanovené ceně, a náklady spojené s odesláním výrobku,
- b) nebo místo skutečně vzniklých nákladů uvedených v písmenu a) přírážku zásobovací režie, nejvýše však ve výši 3 % z platné ceny.

(3) K maloobchodní ceně a k velkoobchodní ceně s daní z obrátu výrobků uvedených v odstavci 1 a k velkoobchodní ceně výrobků uvedených v odstavci 1 písm. c) nesmějí být připočítány žádné náklady nebo přírážky.

(4) U výrobků, jejichž ceny již nejsou uvedeny v cenících, se za platnou cenu považuje cena použitá pro ocenění těchto výrobků v účetnictví.

(5) Dodá-li výrobce na písemný požadavek odběratele výrobek jiné organizace, který není povinen podle technických podmínek svého výrobku zvlášť dodávat, smí připočítat k ceně tohoto nakoupeného výrobku 3% přírážku z jeho velkoobchodní ceny.

(6) Odběratel nesmí zvýšení nákladů podle tohoto paragrafu zahrnout do cenové kalkulace svých výrobků.

§ 43

Úspory a záměny materiálu

(1) Úspory přímého materiálu nebo efektivní záměny jednotlivých druhů přímého materiálu, jehož množství nebo druh jsou označeny jako podstatné podmínky výrobku podle § 5 odst. 2, k nimž došlo po stanovení ceny výrobku vytvořené pomocí cenových normativů, kombinovaným stavebnicovým způsobem, kalkulačním porovnáním nebo pomocí ověřené individuální cenové kalkulace, se řeší způsobem stanoveným cenovým úřadem nebo národním výborem. Není-li takový způsob pro příslušný obor (skupinu) stanoven, dodavatel:

- a) projedná s odběratelem ponechání platné ceny za podmínek uvedených v odstavci 2,
- b) předloží návrh na stanovení nové ceny, popřípadě ji stanoví, jde-li o změnu obecné nebo trvalé povahy, nebo poskytne odpovídající srážku z ceny podle § 24, jde-li o změnu časově přechodnou nebo změnu pro jednotlivého odběratele,

- c) na základě rozhodnutí cenového orgánu provede finanční vypořádání formou dodatkového odvodu.²²⁾

(2) Dosavadní cenu lze ponechat, jestliže úspory nebo záměny přímého materiálu nezhorší jiné podstatné kvalitativní podmínky výrobku. Jejich dodržení se prokazuje souhlasem hlavních odběratelů a u opakovaně dodávaných výrobků také písemným potvrzením státní nebo resortní zkušebny, a není-li pro obor zřízena, jiné odborně příslušné organizace o tom, že úspora nebo záměna nezhoršuje jinou podstatnou podmínku výrobku. Orgán nebo organizace oprávněné stanovit cenu nového výrobku potvrdí platnost dosavadní ceny rozhodnutím vydaným podle § 54 odst. 3. O těchto výrobcích vede výrobce evidenci zahrnující označení výrobku, rok zahájení dodávek a vliv úspory nebo záměny na náklady na výrobek (v absolutní částce a za celoroční objem dodávek). Nejdéle do tří let od potvrzení platnosti dosavadní ceny je nutno tuto cenu úměrně snížit, přičemž toto snížení se z hlediska důsledků na ukazatele plánu posuzuje jako plánovaná změna ceny.

(3) V případech podle odstavce 2, kdy dodavatel nepředloží písemné potvrzení, sníží se velkoobchodní cena, popřípadě poskytne se srážka z ceny ve výši 50 % propočtené částky úspory, jestliže se odběratelská organizace na realizaci úspory nebo záměny svým návrhem podílela a ve výši 30 % v ostatních případech. V těchto případech se neuplatní srážka podle § 24 odst. 1.

(4) Plně promítnutí vlivu úspory nebo efektivní záměny přímého materiálu do ceny se uplatní, jestliže k nim dochází na základě rozhodnutí ústředního orgánu nebo jestliže jimi dochází ke zhoršení některé z ostatních podstatných podmínek výrobku.

(5) Dodatkové odvody využívají cenové orgány místo snížení cen zejména v případech, kdy je odůvodněné odvést do státního rozpočtu celou úsporu, protože k ní dochází na základě rozhodnutí ústředního orgánu, nebo kdy jde o změnu časově přechodnou nebo týkající se jen některých odběratelů nebo kdy cenové řešení by bylo neúměrně administrativně náročné.

(6) Cenové úřady mohou stanovit pro obory nebo skupiny výrobků jednotlivé druhy přímého materiálu, jejichž úspora nebo záměna nemá sice vliv na podstatné podmínky výrobků, ale má významný vliv na snížení nákladů výroby; v těchto případech se postupuje podle odstavce 3.

(7) Úspory a efektivní záměny přímého materiálu dosahované při zavádění nových výrobků se řeší postupem vyplývajícím z použitého způsobu tvorby cen.

§ 44

Ceny výrobků při převodech výroby

Při převodu výroby mezi organizacemi, pro které platí jednotnost cen, se cena nemění. Při

převodu výroby mezi organizacemi, pro které neplatí jednotnost cen, dodává přejímající organizace výrobek za cenu pro ni platnou; není-li taková cena stanovena, dodává za cenu platnou pro předávající organizaci. Přejímající organizace je však povinná nejdéle do tří měsíců od převzetí výroby předložit návrh ceny cenovému orgánu nebo pověřené organizaci nebo v případě, že je pověřena působností, sama ji v téže lhůtě stanovit. Stanovit vyšší cenu, než byla cena platná pro předávající organizaci, lze jen se souhlasem cenového úřadu.

§ 45

Přepočet ceny v důsledku změny cen

(1) Cena nového výrobku patřícího do oboru (skupiny), u něhož se podle plánu vývoje cen nebo jiného opatření cenových úřadů mění velkoobchodní ceny, se v době od schválení změny do počátku její platnosti pro fakturaci cen stanoví v dosavadní i nové úrovni, bude-li výrobek dodáván v této době i po ní. Cena v dosavadní úrovni se tvoří způsobem platným v době vypracování návrhu, cena v nové úrovni podle rozhodnutí cenových úřadů o způsobu provedení změny cen.

(2) Má-li se znovu vyrábět a dodávat výrobek, jehož velkoobchodní cena nebyla zahrnuta do změny cen oboru nebo skupiny výrobků, protože se nepředpokládala jeho další výroba, je nutné dodatečně provést změnu velkoobchodní ceny předepsaným způsobem. Tyto změny cen stanoví cenový úřad. Jestliže dodatečná změna velkoobchodní ceny se týká výrobku,

a) jehož cenu v platné úrovni lze vytvořit závazným způsobem, postupuje se jako při tvorbě ceny nového výrobku a cenu stanoví pověřená organizace,

b) který se nebude znovu vyrábět, ale je vybrán jako porovnatelný pro tvorbu velkoobchodní ceny, uvede organizace přepočet ceny jen v cenovém návrhu nového výrobku.

(3) Pro potřeby nového ocenění zásob přepočtou organizace velkoobchodní ceny tuzemských výrobků, které nebyly při změně cen převedeny na platnou úroveň, bez schválení cenovým úřadem. Přepočtenou velkoobchodní cenu stanoví organizace zápisem do evidence podle § 54 odst. 6. Velkoobchodní cena se přepočte na novou úroveň,

a) závazným způsobem a není-li stanoven,

b) indexem změny velkoobchodních cen příslušné skupiny výrobků v dané organizaci.

(4) Přepočet podle odstavce 3 se neprovádí, jestliže organizace nemá podklady pro jeho provedení nebo jde-li o dovážené výrobky.

ČÁST ČTVRTÁ

CENOVÉ ŘÍZENÍ PRO STANOVENÍ CEN

§ 46

Společná ustanovení o cenovém řízení

(1) Nestanoví-li cenové úřady pro jednotlivé druhy cen výslovně jinak, platí ustanovení této části přiměřeně pro cenové řízení všech druhů cen s výjimkou cen uvedených v odstavci 2.

(2) Ustanovení této části, kromě § 54 odst. 8 nebo 7 a § 56 neplatí pro prozatímní ceny, předběžné ceny (nejde-li o ceny podle § 38), velkoobchodní ceny s daní z obrátu, velkoobchodní ceny odvozené z běžných kupních cen, velkoobchodní ceny výlučně vyvážených výrobků, běžné kupní ceny a velkoobchodní ceny výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti, dodávaných uvnitř výrobních (obchodních) hospodářských jednotek.

(3) Podkladem pro cenové řízení je návrh ceny vypracovaný a doložený způsobem uvedeným v dalších ustanoveních. Vzor cenového návrhu a rozsah jeho použití stanoví cenové úřady zvláštním rozhodnutím.

(4) Generální ředitelství a organizace jsou povinny určit útvary odpovídající za vypracování podkladů pro jednotlivé náležitosti návrhů cen a limitů, za projednání těchto návrhů s odběrateli a za stanovení cen.

§ 47

Náležitosti návrhu velkoobchodní ceny

(1) Návrh na stanovení velkoobchodní ceny výrobku musí obsahovat

a) název, označení výrobku, měrnou jednotku a kód podle příslušné položky jednotné klasifikace⁴⁹⁾ a oborového číselníku odpovídající výrobku,

b) vymezení podstatných podmínek výrobku podle § 5 nebo odkaz na dokumentaci, kde jsou tyto podmínky vymezeny; vymezení se doplňuje podle potřeby popisem, výkresem, fotografií, náčrtem nebo vzorkem výrobku,

c) zdůvodnění výroby (dovozu) nového výrobku,

d) zdůvodnění výběru porovnatelného výrobku, je-li navrhovaná cena tvořena způsoby podle § 8, § 13 odst. 2 písm. b) nebo § 14,

e) navrhovanou výši velkoobchodní ceny a její zdůvodnění s příslušnými doklady podle použití

⁴⁹⁾ Podle vyhlášky Ústřední komise lidové kontroly a statistiky č. 71/1965 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace průmyslových oborů a výrobků a jednotné klasifikace výrobků v zemědělství a lesnictví, vyhlášky Federálního statistického úřadu č. 116/1972 Sb., o vytváření a udržování oborových číselníků průmyslových výrobků, vyhlášky Federálního statistického úřadu č. 124/1980 Sb., o jednotné klasifikaci stavebních objektů a stavebních prací výrobní povahy, vyhlášky Federálního statistického úřadu č. 114/1972 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace výkonů, vyhlášky Federálního statistického úřadu č. 117/1981 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace průmyslových prací výrobní povahy, ve znění pozdějších předpisů.

tého způsobu tvorby cen, popřípadě zdůvodnění navrhovaného uplatnění podmínek realizace,

- f) předpokládaný objem výroby v tisících Kčs, v měrných jednotkách a množství výroby (výrobní dávku), pro kterou je sestavena cenová kalkulace; předpokládá-li se výroba na více let, uvádí se objem v prvních 3 letech, z toho vývoz a předpokládaný průměrný rozdílový ukazatel v členění na socialistické a nesocialistické země,
- g) cenu spotřebitelského obalu nebo náklady na jeho výrobu a příslušnou výši zisku, popřípadě náhradu za opotřebení vratného obalu, pokud tyto částky představují více než 3 % ceny,
- h) porovnání navrhované ceny s cenovým limitem nebo s prozatímní nebo s přechodně platnou velkoobchodní cenou nebo s cenou ověřovací série, pokud byly uplatněny, a zdůvodnění rozdílu mezi nimi, dobu platnosti prozatímní nebo přechodně platné ceny,
- ch) rozhodnutí a údaje, na jejichž základě se navrhuje cenové zvýhodnění nebo znevýhodnění nebo vyjádření jiných podmínek realizace podle § 19 a 20,
- i) další údaje nebo podklady potřebné pro zdůvodnění ceny vyplývající z použitého způsobu tvorby cen, například podklady podle § 8,
- j) stanoviska hlavních odběratelů k cenovému návrhu a ve stanovených případech též stanovisko gestora nebo jiné určené organizace.

(2) Náležitosti uvedené v odstavci 1 jsou závazné pro vypracování návrhu velkoobchodní ceny opakovaně dodávaného tuzemského výrobku. Pro návrh cen souboru výrobků projednávaných současně lze po dohodě s odběratelem a cenovým orgánem zjednodušit a vhodně upravit náležitosti uvedené v odstavci 1 písm. c) až ch). Pro návrhy cen opakovaně dodávaných výkonů jsou závazné náležitosti uvedené v odstavci 1 písm. a), b), e), i), j) a údaje o procentní sazbě i absolutní částce daně z obrátu, pokud se podle platného sazebníku u výkonu uplatňuje. V návrhu ceny výkonu určeného výhradně pro občany se neuvádí stanovisko odběratele.

(3) Pokud se odlišnost nového výrobku vyjadřuje pouze dodatkem k podstatným podmínkám, lze v návrhu ceny nového výrobku u náležitostí uvedených v odstavci 1 písm. b), d), e), f) a g) použít odkazu na rozhodnutí o ceně porovnatelného výrobku nebo na jeho cenový návrh.

(4) Návrh velkoobchodní ceny opakovaně dodávaného výrobku, vytvořené některým ze způsobů podle § 11 odst. 2 písm. a), § 12 nebo § 13 odst. 2 písm. a) a stanovené pověřenou organizací, obsahuje pouze náležitosti uvedené v odstavci 1 písm.

a) a b), výpočet velkoobchodní ceny podle použitého způsobu tvorby cen, resp. jen navrhovanou výši velkoobchodní ceny, jestliže se pro její výpočet používá výpočetní techniky a výsledná sestava neumožňuje ověření správnosti výpočtu; navrhuje-li dodavatel uplatnění podmínek realizace, obsahuje návrh též náležitosti uvedené v písmenech f), ch) a j).

(5) Návrh velkoobchodní ceny nestandardního výrobku nebo výkonu obsahuje náležitosti uvedené v odstavci 1 písm. a), b), d), e), j), popřípadě další náležitosti podle písmen g), h), i), pokud přicházejí v úvahu.

(6) Návrh velkoobchodní ceny nestandardního výrobku, jehož dodávku uskutečňuje dodavatel podle požadavku odběratelské organizace ihned nebo nejdéle do 3 měsíců, tvoří příloha k faktuře, obsahující rozpis spotřeby materiálu a mezd a další položky cenové kalkulace, popřípadě další náležitosti dohodnuté s odběratelem. Stejný postup platí pro ceny služeb a oprav, jestliže je lze vytvořit stavebnicovým způsobem podle § 13 odst. 2 písm. a).

(7) Návrh předběžné velkoobchodní ceny vědeckotechnické práce, uváděný v plánu rozvoje vědy a techniky nebo v jiném odpovídajícím plánu, obsahuje číslo a název úkolu nebo jeho části, zdůvodnění výše ceny podle použitého způsobu tvorby, stanovisko odběratele (zadavatele, realizátora výsledku řešení), termíny zpřesnění ceny a popřípadě rozbor předpokládaných ekonomických a jiných účinků podle § 38, pokud se navrhuje jejich vyjádření v ceně. Obdobné náležitosti obsahuje i návrh zpřesnění ceny nebo ceny podle § 38 odst. 3.

§ 48

Náležitosti návrhu maloobchodní ceny tuzemského výrobku

(1) Návrh maloobchodní ceny tuzemského výrobku, předkládaný spolu s návrhem velkoobchodní ceny, obsahuje

- a) dodací podmínky, jsou-li odlišné při dodávkách za maloobchodní cenu,
- b) zdůvodnění výběru jiného porovnatelného výrobku podle § 34 odst. 6, než který byl použit pro návrh velkoobchodní ceny,
- c) navrhovanou maloobchodní cenu a zdůvodnění její výše podle použitého způsobu tvorby,
- d) zdůvodnění výše cenového rozdílu, pokud vyplývá z cenového zvýhodnění nebo znevýhodnění podle § 21 nebo z uplatnění cenových relací podle § 19,
- e) stanovisko gestora v oblasti maloobchodních cen,⁵⁰⁾ je-li určen a není-li totožný s organizací, která cenu stanoví.

⁵⁰⁾ Výměr Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 01/1978 o pověření generálních ředitelství obchodních organizací, Českého svazu spotřebních družstev a dalších organizací cenovou gescí v oblasti maloobchodních cen, Cenový věstník částka 5/1978.

(2) Návrh maloobchodní ceny spotřebního výrobku předkládaný samostatně obsahuje též náležitosti podle § 47 odst. 1 písm. a), b), popřípadě h) a ch).

§ 49

Náležitosti návrhu ceny dováženého výrobku

(1) Návrh velkoobchodní ceny dováženého výrobku tvořené podle § 27 odst. 1 písm. a) obsahuje náležitosti podle § 47 odst. 1 písm. a) až e) doplněné operativní (propočtovou) kalkulací kupní ceny vyjadřující průměrné náklady dovozu a tuzemským přepravným vyplývajícím z rozdílu dopravních parit kupní a velkoobchodní ceny, dále se uvádí údaj o množství dovozu, popřípadě další náležitosti, které stanoví cenový úřad. Návrh velkoobchodní ceny dováženého výrobku, vytvořené podle § 27 odst. 1 písm. b) se dále zdůvodňuje údaji, které prokazují dodržení stanoveného způsobu sjednocení cen dovážených výrobků s tuzemskými.

(2) Návrh maloobchodní ceny dováženého výrobku tvořené podle § 34 odst. 3 obsahuje náležitosti podle § 47 odst. 1 písm. a), b), ch) a i). Dále obsahuje kalkulaci maloobchodní ceny nového a porovnatelného dováženého výrobku nebo kalkulaci maloobchodní ceny tuzemského porovnatelného výrobku, pokud se s ním porovnává, a stanovisko gestora v oblasti maloobchodních cen, pokud maloobchodní cenu sám nestanoví. Součástí podkladů pro návrh maloobchodní ceny výrobku z dovozu je předběžná kalkulace kupní ceny v členění podle oborového kalkulačního vzorce zpracovaná organizací zahraničního obchodu.

§ 50

Vypracování návrhů cen

(1) Návrh velkoobchodní i maloobchodní ceny tuzemského výrobku vypracovává výrobce nového výrobku a v případech uvedených v § 53 odst. 2 ústřední orgán, pokud cenový nebo ústřední orgán nepověří jinou organizaci. Návrh maloobchodní ceny pro svůj výhradní prodej vypracovávají organizace uvedené v § 72 odst. 9.

(2) Návrh velkoobchodní ceny dováženého výrobku, pokud není odvozována z kupní ceny, ale tvoří se podle § 27 odst. 1 písm. a), vypracovává organizace zahraničního obchodu a návrh ceny podle § 27 odst. 1 písm. b) určený tuzemský odběratel.

(3) Návrh maloobchodní ceny dováženého výrobku vypracovává na základě podkladů organizace zahraničního obchodu generální ředitelství obchodní organizace, popřípadě organizace řízené přímo ústředním orgánem nebo národním výborem, která bude výrobek za maloobchodní cenu prodávat.

(4) Veškeré podklady potřebné pro tvorbu cen podle této vyhlášky jsou organizace povinny bezplatně poskytnout zpracovatelům cenových návrhů nebo cenovým úřadům, popřípadě zapůjčit využitelná média, na nichž jsou příslušné údaje zapsány, nebo poskytnout údaje pomocí dálkového přenosu dat, jestliže se pro tvorbu cen využívá výpočetní techniky.

§ 51

Projednávání návrhu ceny s odběrateli

(1) Zpracovatel nebo předkladatel návrhu velkoobchodní ceny, uvedený v § 53 nebo organizace pověřená stanovit cenu, která návrh ceny vypracovala, jsou povinni zabezpečit projednávání návrhu s odběratelem, je-li odběratelů více, s hlavními odběrateli reprezentujícími jednotlivé směry užití nového výrobku. Jestliže je výrobek určen jen pro výrobní spotřebu, projednává se cenový návrh nejméně se třemi hlavními konečnými odběrateli. Při výběru hlavních odběratelů přihlíží zpracovatel návrhu k tomu, aby byli zastoupeni odběratelé jak z České socialistické republiky, tak ze Slovenské socialistické republiky. S oběma jako odběrateli se návrhy na stanovení maloobchodní ceny neprojednávají s výjimkou cen nestandardních výrobků nebo případů stanovených cenovým úřadem.

(2) Za hlavní odběratele se považují

- a) organizace, která bude odebírat výrobek pro výrobní spotřebu nebo pro investice v rozhodujícím množství, popřípadě generální ředitelství, jde-li o více organizací jedné výrobní hospodářské jednotky,
- b) organizace zahraničního obchodu, předpokládá-li se vývoz,
- c) obchodní organizace, která má působnost stanovit maloobchodní cenu nebo která je odběratelem rozhodujícího množství, ale nemá působnost stanovit maloobchodní cenu,
- d) federální ministerstvo národní obrany nebo jím řízené organizace, jde-li o výrobky jim dodávané a tehdy, jestliže si ministerstvo vyžádá předložení cenového návrhu,
- e) ministerstva stavebnictví České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, jde-li o výrobky dodávané organizacím jimi řízeným, určené pro bytovou nebo občanskou výstavbu a o výrobky vybrané pro centrální regulaci,
- f) ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, jde-li o výrobky dodávané organizacím jimi řízeným,
- g) federální ministerstvo dopravy, jde-li o výrobky dodávané více než jedné organizaci nebo výrobní hospodářské jednotce řízené tímto ústředním orgánem,
- h) ministerstva zemědělství a výživy České socialistické republiky a Slovenské socialistické re-

publiky, jde-li o výrobky dodávané organizacím jimi řízeným,

ch) další orgány nebo organizace (gestor) podle rozhodnutí cenového úřadu.

(3) Jsou-li hlavními odběrateli ústřední orgány uvedené v odstavci 2 písm. d) až h), nezasílá se již cenový návrh jim podřízeným odběratelským organizacím.

(4) Návrh velkoobchodní i maloobchodní ceny se projednává současně, předpokládají-li se od počátku dodávky za tyto ceny. Je-li výrobní organizace oprávněná stanovit jen velkoobchodní cenu, předkládá návrhy obou cen orgánu nebo organizaci, která má působnost stanovit maloobchodní cenu. U tuzemských i dovážených výrobků, které budou podle § 2 odst. 2 písm. d) dodávány i za obchodní ceny, musí být v rámci cenového řízení projednána i obchodní cena.

(5) Odběratelé uvedení v odstavci 2 jsou povinni zaslat svá odůvodněná stanoviska k návrhu ceny do 15 dnů od doručení návrhu. Tato lhůta se prodlužuje na 30 dnů, požádá-li o to odběratel ze závažných důvodů. Jestliže odběratel nesdělí své stanovisko do uvedené lhůty, platí, že s návrhem souhlasí. Nesouhlasí-li odběratel s návrhem ceny, je dodavatel povinen projednat jeho námítky do 15 dnů od jejich doručení. Nedojde-li ani potom k dohodě, přikládají se k návrhu ceny stanoviska dodavatele i odběratele podepsaná oprávněnými pracovníky, jestliže cenu stanoví cenový orgán. Má-li působnost stanovit cenu dodavatel, řeší se případ jako cenový spor podle § 55.

(6) Návrh ceny výrobku dodávaného pro stavby projedná dodavatel s investorem a s generálním projektantem. Je-li prvním odběratelem vyšší dodavatel, projedná jej s vyšším dodavatelem. Vyšší dodavatel projedná jím odsouhlasené ceny s investorem a generálním projektantem spolu s ostatními cenovými podklady vyšší dodávky. K tomu účelu jim předkládá i návrhy cen svých poddodavatelů. Nesouhlasí-li investor a generální projektant s cenami poddodavatele, postupuje se podle § 55.

(7) Při tvorbě ceny nestandardního výrobku dodávaného pro stavby, pro který byl stanoven limit velkoobchodní ceny, zpracuje dodavatel návrh ceny způsobem uvedeným v § 30 odst. 4. Jestliže rozdíl mezi návrhem ceny a stanoveným cenovým limitem není více než $\pm 3\%$, stanoví dodavatel velkoobchodní cenu ve výši limitu podle § 54 odst. 5 bez cenového řízení.

(8) Požádá-li o to zpracovatel návrhu ceny, je povinen také dodavatel objemově významné poddávky zpracovat a projednat její cenu v požadovaných lhůtách.

(9) Jde-li o návrh velkoobchodní ceny uvedený v § 47 odst. 4, zasílá odběratel stanovisko jen

jestliže požaduje úpravu ceny podle podmínek realizace, nebo jestliže namítá nesprávný výpočet ceny. V ostatních případech nezasílá stanovisko a pověřená organizace stanoví cenu podle svého návrhu po uplynutí lhůty podle odstavce 5.

(10) K navrhované ceně vytvořené způsobem podle § 11 odst. 2 písm. b), § 14 a 15 se odběratel může vyjádřit i z jiných hledisek, než je návrh zpracován, zejména z hlediska vlivu navrhované ceny na náklady odběratele.

(11) Za projednání a souhlas s návrhem ceny se považuje její zaplacení, jde-li o

- a) cenu služby nebo opravy tvořenou stavebnicovým způsobem,
- b) velkoobchodní cenu nestandardního výrobku, jehož dodávku podle požadavku odběratele uskutečňuje dodavatel ihned nebo nejpozději do 3 měsíců.

§ 52

Cenové komise

Cenové úřady zřizují pro cenové řízení cenové komise, jejichž členy jsou zmocnění zástupci hlavních dodavatelských a odběratelských orgánů a organizací. Cenový návrh se zasílá členům cenové komise a jeho projednání v cenové komisi nahrazuje projednání podle § 51 popřípadě podle § 53 odst. 5. Složení cenových komisí a podrobnější podmínky jejich činnosti stanoví cenový úřad, který je zřídil a který také, na návrh orgánů a organizací v komisi zastoupených, jmenuje členy komisí. Cenové komise si mohou zřizovat i orgány nebo organizace pověřené působností ve stanovení cen, přičemž musí být jejich členy zástupci hlavních odběratelů uvedených v § 51 odst. 2.

§ 53

Předkládání návrhů cen

(1) Stanoví-li cenu cenový orgán nebo pověřená organizace, předkládá jim návrh ceny generální ředitelství dodavatelské organizace, popřípadě jiná organizace určená cenovým úřadem po dohodě s jejím nadřízeným orgánem. Návrh nákupní ceny jiného výrobku než zemědělského a návrh maloobchodní ceny dováženého výrobku předkládá odběratelská organizace.

(2) Ústřední orgány předkládají návrhy cen za podřízené organizace uvedené v odstavci 1

- a) v rozsahu platných předpisů⁵¹⁾ a této vyhlášky,⁵²⁾
- b) ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, pokud jde o ceny vody povrchové, vody pitné a odkanalizované, podle

⁵¹⁾ § 72 odst. 2 písm. d) a § 78 písm. d) zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev.

⁵²⁾ § 64 odst. 2 písm. a), § 69 odst. 1 písm. b) a § 71 odst. 2 písm. b).

podkladů příslušných národních výborů, a ceny surového dřeva,

- c) ministerstva zemědělství a výživy České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, pokud jde o nákupní ceny zemědělských výrobků,
- d) Český geologický úřad a Slovenský geologický úřad společně, pokud jde o velkoobchodní ceny geologických prací,
- e) Český geodetický a kartografický úřad a Slovenský úřad geodézie a kartografie společně, pokud jde o velkoobchodní ceny geodetických a kartografických prací,
- f) v dalších případech na základě dohody s cenovým úřadem.

(3) Předkladatel návrhu ceny je povinen předložit návrh ceny tak, aby vzhledem ke lhůtám pro jeho projednání podle odstavce 6, popřípadě doplnění podle odstavce 7, mohla být cena stanovena ve lhůtách podle § 54 odst. 1 před fakturací první dodávky, u dodávek pro investiční výstavbu ve lhůtách podle § 54 odst. 2.

(4) Návrh ceny nového výrobku podepisuje statutární zástupce organizace nebo pracovník oprávněný podle organizačních předpisů, popřípadě písemně zmocněný statutárním zástupcem (dále jen „oprávněný pracovník“).

(5) Současně s předložením návrhu ceny cenovému orgánu předkládá se další vyhotovení návrhu

- a) nadřízenému ústřednímu orgánu, pokud tento orgán si předkládání návrhů vyžádá,
- b) federálnímu ministerstvu financí nebo ministerstvům financí České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky, jestliže návrh ceny představuje nové nároky na dotaci ze státního rozpočtu a dále v případech, kdy se uplatňuje rozdílová daň z obrátu.

(6) Orgány uvedené v odstavci 5 sdělí do 15 dnů od doručení návrhu svá zdůvodněná stanoviska cenovému orgánu. Nesdělí-li své stanovisko do této lhůty, platí, že s návrhem souhlasí.

(7) Nemá-li návrh ceny předepsané náležitosti, nebo je-li třeba ke stanovení ceny doplnit návrh o další doklady, požádá cenový orgán nebo organizace oprávněná stanovit cenu o jeho doplnění do 10 dnů od doručení návrhu. Předkladatel je povinen doplnit návrh ceny do 15 dnů, pokud nedohodne s uvedeným orgánem nebo organizací lhůtu delší.

(8) Občané předkládají pro své výrobky podklady k zpracování návrhu nákupní ceny podle § 33 odst. 2 odběratelské organizaci a cenovému úřadu nebo národnímu výboru pro zpracování návrhu maloobchodní ceny podle § 33 odst. 3. Náležitosti podkladů pro návrhy nákupních cen dohodnou s odběratelskou organizací, náležitosti podkladů pro návrhy maloobchodních cen určí cenový orgán.

§ 54

Lhůty a způsob stanovení ceny

(1) Orgány oprávněné stanovit cenu stanoví ji nejdele do 30 dnů po obdržení návrhu se všemi náležitostmi, včetně odůvodněných stanovisek účastníků cenového řízení. Lhůta se přiměřeně prodlouží v případech, kdy si orgán oprávněný stanovit cenu písemně vyhradí delší lhůtu nebo kdy dojde k cenovému sporu podle § 55. Organizace pověřené stanovit cenu stanoví ji do 10 dnů po dosažení dohody s odběrateli.

(2) Ceny výrobků dodávaných pro stavby se stanoví tak, aby mohly být použity při zpracování odbytového rozpočtu. V případech, kdy je možno použít v odbytovém rozpočtu předběžné ceny nebo cenové limity, stanoví se cena před zahájením výroby, nejpozději však 60 dnů před vystavením splátkového listu, není-li vystavován, před fakturací.

(3) Výměr, kterým se stanoví cena, obsahuje

- a) název orgánu nebo organizace jej vydávající s odkazem na předpis nebo pověření, na jehož základě stanoví cenu,
- b) přesné označení výrobku, včetně číselného kódu podle § 47 odst. 1 písm. a),
- c) označení druhu ceny podle § 2 a 3, výši stanovené ceny, měrnou jednotku a přichází-li v úvahu, též částku, o níž byla upravena cena podle § 19 až 21 s odkazem na příslušný paragraf, a dále označení ceny platné pro výrobu jednoho kusu,
- d) vymezení podstatných podmínek, popřípadě odkaz na doklad, kde jsou písemně vymezeny,
- e) způsob tvorby ceny; při převzetí ceny dosaďadního výrobku podle § 43 odst. 2 se uvádí odkaz na rozhodnutí, jímž tato cena byla stanovena,
- f) datum předložení cenového návrhu u výměrů vydávaných cenovým orgánem,
- g) datum počátku účinnosti cenového výměru; zpětnou účinnost cenového výměru může výjimečně povolit pouze příslušný cenový úřad nebo národní výbor; jde-li o přírážky za cenové zvýhodnění, zvýhodněné nebo přechodně platné ceny, též datum skončení jejich platnosti, popřípadě pro jaké množství platí přechodně platná cena,
- h) výrobce (jde-li o jediného výrobce),
- ch) datum vydání výměru a jeho číslo,
- i) podpis oprávněného pracovníka.

(4) Výměrem se stanoví velkoobchodní ceny opakovaně dodávaných výrobků, velkoobchodní ceny dovážených výrobků stanovených podle § 27 odst. 1 písm. a) a b), nákupní ceny, maloobchodní ceny a kalkulační sazby používané pro tvorbu cen. Výměr se vydává i na zařazení nového výrobku do cenové skupiny a na ponechání ceny podle § 6 odst. 3 písm. b).

(5) Organizace pověřené stanovovat ceny jsou povinny vést evidenci cenových výměrů, které vydaly a evidenci jimi stanovených cen, na které nebyly vydány cenové výměry. Pro evidenci stanovených cen jsou závazné údaje uvedené v odstavci 3 písm. b) až e), g) a i) s tím, že tato cena se považuje za stanovenou dnem zápisu do evidence.

(6) Zápisem do evidence se stanoví velkoobchodní ceny nestandardních výrobků, běžné kupní ceny, velkoobchodní ceny stanovované podle § 27 odst. 1 písm. c), velkoobchodní ceny výlučně vyvážených výrobků, základní velkoobchodní ceny a maloobchodní ceny výrobků luxusního provedení a výrobků mimořádné kvality, velkoobchodní ceny a maloobchodní ceny výkonů a výrobků dodávaných výrobními organizacemi přímo občanům podle § 49, prozatímní velkoobchodní ceny stanovované organizacemi podle § 3 odst. 2, předběžné ceny, ve koobchodní ceny výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti podle § 16.

(7) Uvedením ve faktuře spolu s označením příslušného druhu ceny a uvedením procentních sazeb daně z obrátu stanoví dodavatel velkoobchodní cenu s daní z obrátu nebo obchodní cenu. Po předchozí dohodě s dodavatelem může obchodní ceny stanovovat obchodní organizace.

(8) K projednání a stanovení ceny nového výrobku se nevyžaduje, aby bylo dokončeno technické nebo odbytové řízení pro tento výrobek nebo aby byly splněny další podmínky nutné pro jeho uvedení do oběhu, jako jsou například zkoušky podle předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Stanovení ceny není souhlasem k uvedení výrobku do oběhu, ale jen jednou z nutných podmínek k jeho prodeji. Jestliže dojde po stanovení ceny a po dokončení technického nebo odbytového řízení ke změně některé z podstatných podmínek výrobku, zpracovatel návrhu ceny formou dodatku projedná a stanoví novou cenu, popřípadě nahradí dosud uplatňovanou prozatímní cenu.

(9) Změní-li se pro výrobek kód jednotné klasifikace, zůstává vydané rozhodnutí (výměr) o ceně v platnosti. Výrobce je však povinen informovat o této změně orgán nebo organizaci, která cenu stanovila, cenového gestora a hlavního odběratele, kterým výměr zaslala. Tento postup neplatí v případě, kdy v důsledku nesprávného zařazení nového výrobku zpracovatelem návrhu ceny byla stanovena cena v nesprávné výši. V tomto případě platí postup pro změny nesprávných cen.

§ 55

Cenové spory

(1) Cenový spor vzniká v případě, kdy působnost stanovit cenu nového výrobku má orgán nebo dodávající organizace z pověření cenového úřadu a kdy nedošlo k dohodě o výši ceny mezi dodavatelem a některým hlavním odběratelem, ani mezi jejich nadřízenými ústředními orgány.

(2) Cenový spor předkládá orgán pověřený stanovením ceny nebo ústřední orgán dodavatelské organizace pověřené stanovením ceny do 30 dnů po skončení neúspěšného jednání cenového úřadu k rozhodnutí. Předkládá-li cenový spor pověřená organizace, musí současně předložit cenovému úřadu stanoviska nadřízených orgánů dodavatele i odběratele.

(3) Mimořádné náklady spojené s řešením cenových sporů (např. odměny znalecům) uhradí generální ředitelství dodavatelské a odběratelské organizace v poměru, který určí cenový úřad na základě výsledku sporu.

§ 56

Zaokrouhlování cen

(1) Ceny se při jejich tvorbě zaokrouhlují takto:

Při ceně za měrnou jednotku	Jednotka zaokrouhlení pro maloobchodní ceny	Jednotka zaokrouhlení pro ostatní druhy cen
do Kčs	0,10	na haléře
do Kčs	1,—	na pětihaléře
do Kčs	5,—	na desetihaléře
do Kčs	20,—	na padesátihaléře
do Kčs	100,—	na koruny
do Kčs	500,—	na pětikoruny
do Kčs	1 000,—	na desetikoruny
do Kčs	10 000,—	na desetikoruny
nad Kčs	10 000,—	na stokoruny

přitom se částky nižší než 50 % zaokrouhlovací jednotky zaokrouhlují směrem dolů a od 50 % včetně směrem nahoru.

(2) Přírážky a srážky uvedené v § 22 písm. b) až d) uplatňované v oblasti velkoobchodních nebo nákupních cen a odbytové přírážky a srážky

se zaokrouhlují samostatně podle stupnice pro ostatní druhy cen. Po jejich připočtení (odečtení) k velkoobchodní nebo nákupní ceně se výsledná cena již nezaokrouhluje.

[3] Při tvorbě obchodní ceny tuzemského výrobku se vychází ze zaokrouhlené velkoobchodní (nákupní) ceny. Při tvorbě jeho maloobchodní ceny se vychází ze zaokrouhlené obchodní ceny; popřípadě zaokrouhlené velkoobchodní (nákupní) ceny. Ostatní složky maloobchodní ceny tuzemského i dováženého výrobku (daň z obratu, obchodní srážka, cenový rozdíl) ani přírážky a srážky za odchylky od podstatných podmínek v oblasti maloobchodních cen stanovené procentní sazbou se však samostatně nezaokrouhlují. Zaokrouhluje se až výsledná maloobchodní cena.

[4] Podle stupnice pro maloobchodní ceny se zaokrouhluje též velkoobchodní cena s daní z obratu a ceny podle § 2 odst. 3.

[5] Ustanovení tohoto paragrafu neplatí pro případy, kdy při dodávkách za velkoobchodní cenu s daní z obratu nebo velkoobchodní cenu s odbytovou přírážkou nebo s přírážkou (srážkou) za odchylky od podstatných podmínek se ve faktuře uvádí daň z obratu nebo přírážka souhrnnou částkou na celkové dodávané množství. Dále se nevztahuje na případy, kdy na základě stanovené ceny pro určitou měrnou jednotku se účtuje její podíl nebo násobek.

[6] Pokud se ceny a jejich složky nezaokrouhlují podle odstavce 1 a jiný způsob není rozhodnutím cenového úřadu nebo v platném ceníku stanoven, zaokrouhlují se ceny na dvě desetinná místa a maloobchodní ceny na pětihaléře. Orgány a organizace jsou povinny při nejbližší změně cen výrobků, pro něž platí výjimka, použít způsob zaokrouhlování podle odstavce 1.

ČÁST PÁTÁ

INFORMAČNÍ SOUSTAVA V OBLASTI CEN

§ 57

(1) Řízení cen využívá zejména

- a) údajů jednotné soustavy sociálně ekonomických informací, soustavy informací pro sestavení plánů a státních rozpočtů a soustavy vědeckotechnických a ekonomických informací, a to v členění za příslušnou organizaci, obor, popřípadě za určený soubor jednotlivých výrobků,
- b) rozborů vývoje a působení cen,
- c) poznatků cenových kontrol.

⁵³⁾ Výnos Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. V-3/80 o cenících a o označování výrobků maloobchodními cenami, Cenový věstník částka 52/1985.

⁵⁴⁾ § 49 zákona č. 133/1970 Sb.

⁵⁵⁾ § 2 odst. 3 a § 3 odst. 1 písm. c) zákona ČNR č. 134/1973 Sb.

§ 2 odst. 3 a § 3 odst. 1 písm. c) zákona SNR č. 135/1973 Sb.

[2] Organizace a orgány zpracovávají za uplynulý kalendářní rok rozbor vývoje a působení cen v rámci rozborů hospodaření a podle potřeby další rozbor působení významných cenových opatření. Jejich věcné zaměření stanoví Federální cenový úřad spolu s cenovými úřady republik a v dohodě s příslušnými ústředními orgány.

[3] Cenovou dokumentaci v organizaci tvoří zejména

- a) cenové výměry, dále platné ceníky a dodatky k nim, jejichž podrobný obsah, závazné náležitosti a způsob centrální evidence stanoví zvláštní předpis,⁵³⁾ evidence cen stanovených podle § 54 odst. 5 na vyráběné výrobky,
- b) právní předpisy a rozhodnutí ústředních orgánů za oblast cen, platné pro činnost organizace,
- c) úplné návrhy na stanovení ceny nebo změnu ceny,
- d) podklady organizace, která zpracovala návrh závazného způsobu tvorby cen schváleného cenovým orgánem, podklady k návrhu kalkulačních sazeb používaných pro tvorbu cen, včetně vymezení obsahu jednotlivých kalkulačních položek,
- e) informace o zahraničních cenách potřebné pro tvorbu cen.

[4] Orgány a organizace jsou povinny uchovávat cenovou dokumentaci nejméně 3 roky po skončení platnosti ceny u podkladů podle odstavce 3 písm. a) až c) a po skončení platnosti dokumentace podle odstavce 3 písm. d) a e), dokumentaci týkající se ceny jednotlivého výrobku nejméně 3 roky po skončení jeho výroby.

[5] O cenách výrobků určených pro obyvatelstvo musí být ve všech provozovnách obchodu, služeb, dopravy aj., zajištěna každému přístupná, přesná a úplná informace (ceník, tarif, výměr, popřípadě doklad o ceně).

ČÁST ŠESTÁ

PLÁNOVÁNÍ CENOVÝCH KONTROL A ZMĚNY NESPRÁVNÝCH CEN

§ 58

Plánování cenových kontrol

[1] Základním nástrojem řízení cenové kontroly jsou plány cenových kontrol, sestavené cenovými úřady republik, které zahrnují rozhodující úkoly,⁵⁴⁾ kontrolní úkoly cenových úřadů, ústředních orgánů státních, družstevních a společenských organizací, národních výborů a státních inspekci.⁵⁵⁾

(2) Stanovené rozhodující úkoly v cenové kontrole jsou ústřední orgány povinny zahrnout do svých plánů cenových kontrol, které předloží cenovému úřadu v jím určeném termínu. Tyto úkoly lze změnit jen se souhlasem cenového úřadu.

(3) Orgány uvedené v odstavci 1 předkládají zprávy o výsledcích cenových kontrol za uplynulý rok do 31. ledna roku následujícího, a to federální orgány Federálnímu cenovému úřadu, ostatní orgány cenovým úřadům republik, podle požadavků těchto úřadů.

§ 59

Změny nesprávných cen

(1) Nesprávnou je cena, jejíž výše byla stanovena v rozporu s předpisy nebo s rozhodnutími cenových orgánů pro tvorbu a změny cen.

(2) Nesprávná vyšší cena se mění zejména na základě zjištění cenové kontroly nebo podle rozhodnutí cenového orgánu. Odběratelské orgány a organizace mají povinnost upozornit cenový orgán na nesprávnou vyšší cenu, která byla vůči nim uplatněna.

(3) Nesprávnou vyšší cenu změni orgán nebo organizace, které ji stanovily, neprodleně po zjištění správné ceny. Organizace, která nemá působnost stanovit správnou cenu, může do doby stanovení správné ceny použít prozatímní velkoobchodní cenu. Změna platí pro všechny výrobky dodané za nesprávnou cenu, maximálně však 3 roky zpětně před prvním dnem v měsíci, v němž byla nesprávná cena zjištěna.

(4) Nesprávnou nižší cenu může změnit jen cenový úřad nebo národní výbor, který zároveň určí platnost této změny. U smluvních dodávek platí změna pro dodávky podle smluv uzavřených od počátku platnosti změny.

(5) Důvodem pro změnu nesprávné nižší ceny není prokazatelná početní chyba v návrhu ceny, která nepřesahuje 5 % stanovené ceny. Za nesprávnou nižší cenu se nepovažuje zejména cena výrobku, jehož skutečné náklady jsou vyšší než náklady uvedené v cenové kalkulaci nebo u něhož je vykazována nízká rentabilita, popřípadě ztráta v ceně.

(6) Generální ředitelství a organizace jsou povinny v případech porušení cenových předpisů neprodleně zabezpečit opatření k nápravě a v jejich rámci

- a) vypořádat podle právních předpisů⁵⁶⁾ prostředky získané neoprávněně porušením cenových předpisů,
- b) zjistit osobně odpovědné pracovníky a uplatnit vůči nim postih včetně náhrady škody.⁵⁷⁾

(7) Nezabezpečí-li kontrolovaná organizace opatření k nápravě, je povinna je zabezpečit nadřízená organizace nebo orgán. Nesplní-li organizace povinnost změnit nesprávnou cenu, může o její změně rozhodnout cenový úřad.

ČÁST SEDMÁ

PŮSOBNOST V TVORBĚ A KONTROLE CEN

§ 60

Federální cenový úřad

(1) Federální cenový úřad v rozsahu své působnosti⁵⁸⁾ zejména

- a) vyhláší ceny a jejich změny schválené vládou Československé socialistické republiky,
- b) vydává metodické pokyny pro vypracování plánu vývoje cen na základě zmocnění Státní plánovací komise a podrobnější zásady pro změny cen,
- c) stanoví a mění způsoby tvorby cen a cenových limitů, ceny, cenové limity a kalkulační sazby pro tvorbu cen, pokud tuto působnost nepřenesl na jiné orgány nebo organizace,
- d) vydává opatření pro úpravu cen podle podmínek realizace a stanoví takto upravené ceny, pokud působnost ve stanovení těchto cen nepřenesl na jiné orgány nebo organizace,
- e) stanoví způsoby tvorby cen dovážených výrobků, jednotné ceny některých dovážených výrobků a určuje výrobky, jejichž ceny se sjednocují s cenami tuzemských výrobků,
- f) stanoví způsoby tvorby cenových rozdílů v maloobchodních cenách a v dohodě s federálním ministerstvem financí, příslušnými ministerstvy a cenovými úřady republik spolurozhoduje o jejich užití,
- g) stanoví lhůty pro předkládání podkladů pro tvorbu cen a pro cenová opatření a navrhuje hlavní směry cenového výzkumu,
- h) určuje v dohodě s cenovými úřady republik, které údaje ze sociálně ekonomických informací podle § 57 odst. 1 písm. a) se závazně využívají v cenové oblasti,
- ch) pověřuje cenovou gescí orgány nebo organizace v dohodě s jejich nadřízenými ústředními orgány a zřizuje cenové komise,
- 1) rozhoduje cenové spory a po předchozím jednání může zastavit cenové řízení, zrušit nebo změnit cenová rozhodnutí orgánů a organizací, na které přenesl cenovou působnost, v případech, kdy došlo nebo by mohlo dojít k porušení cenových nebo jiných právních předpisů nebo kdy je to potřebné pro stanovení správné ceny.

⁵⁶⁾ § 123 hospodářského zákoníku.

§ 456 občanského zákoníku.

§ 12 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb.

⁵⁷⁾ Zejména podle § 77, 172 a následujících zákoníku práce.

⁵⁸⁾ § 45 až 50 zákona č. 133/1970 Sb. a nařízení vlády ČSSR č. 22/1971 Sb., kterým se stanoví seznam surovin, výrobků, výkonů a služeb, jejichž ceny určuje Federální cenový úřad, v úplném znění č. 170/1980 Sb.

(2) Federální cenový úřad metodicky řídí federální orgány a organizace, které tvoří a stanovují ceny podle zvláštních předpisů, a zabezpečuje mezinárodní spolupráci v oblasti cen.

(3) Federální cenový úřad koordinuje

- a) účast federálních orgánů a organizací na zabezpečování zásadních opatření v oblasti cen,
- b) zpracování rozborů vývoje a působení cen v Československé socialistické republice.

(4) Federální cenový úřad se může účastnit cenového řízení u výrobků, které jsou v cenové působnosti jiných orgánů a organizací.

(5) Federální cenový úřad v dohodě s cenovými úřady republik

- a) vydává opatření určená pro celá odvětví, popřípadě obory nebo organizace, u nichž je cenová působnost rozdělena mezi tyto orgány,
- b) stanoví lhůty podle odstavce 1 písm. g) pro obory a organizace v cenové působnosti cenových úřadů republik.

§ 61

Cenové úřady republik

(1) Cenové úřady republik v rozsahu své působnosti v tvorbě a kontrole cen⁵⁹⁾ na území své republiky zejména

- a) vyhláší ceny a jejich změny schválené vládami republik, popřípadě schválené jen vládou Československé socialistické republiky, jde-li o změny maloobchodních cen,
- b) vydávají podrobnější pokyny k provedení plánovaných změn cen,
- c) stanoví a mění způsoby tvorby cen a cenových limitů, ceny, cenové limity a kalkulační sazby pro tvorbu cen, pokud touto působností nepověří jiné orgány nebo organizace,
- d) vydávají opatření pro úpravu cen podle podmínek realizace a stanoví takto upravené ceny, pokud touto působností nepověří jiné orgány nebo organizace,
- e) mění maloobchodní ceny v dohodě s Federálním cenovým úřadem,
- f) pověřují cenovou gescí orgány nebo organizace v dohodě s jejich nadřízenými ústředními orgány a zřizují cenové komise,
- g) rozhodují cenové spory a po předchozím projednání mohou zastavit cenové řízení, zrušit nebo změnit cenová rozhodnutí orgánů a organizací, na které přenesly cenovou působnost,
- h) předkládají Federálnímu cenovému úřadu svoje stanoviska k návrhům zásad cenové politiky, směrnic pro vypracování plánu vývoje cen a plánu vývoje cen připravovaných federální-

mi orgány a k návrhům ostatních zásadních opatření připravovaných Federálním cenovým úřadem.

(2) Cenové úřady republik pro oblast cenové působnosti národních výborů

- a) stanoví změny cen prováděné podle zvláštního předpisu⁶⁰⁾ s výjimkou změn cen služeb, výkonů a prací, pokud si i změny těchto cen nevyhradí,
- b) mohou rozhodnout po dohodě s příslušným národním výborem, že organizace v působnosti národních výborů stanoví veľkoobchodní ceny, jsou-li vytvořeny některým ze závazných způsobů, a maloobchodní ceny tvořené z těchto veľkoobchodních cen způsobem uvedeným v § 34 odst. 2 písm. a) nebo b), nebo ceny objemově nevýznamných výrobků.

(3) Cenové úřady republik se mohou účastnit cenového řízení u výrobků, které jsou v cenové působnosti Federálního cenového úřadu nebo jiných orgánů nebo organizací.

(4) Cenové úřady republik koordinují, metodicky řídí a provádějí cenovou kontrolu na území republiky ve všech orgánech a organizacích, u občanů poskytujících drobné výrobky a služby s povolením příslušných orgánů nebo provozujících činnost na základě oprávnění, kromě cenové kontroly u ústředních orgánů, v hospodářských organizacích podle zvláštního statutu a v rozpočtových organizacích a útveřech podřízených federálnímu ministerstvu národní obrany a federálnímu ministerstvu vnitra.

(5) Opatření v tvorbě a kontrole cen výrobků vyráběných v obou republikách činí cenové úřady republik v odůvodněných případech po vzájemném projednání nebo společně a zajišťují přitom ve stanoveném rozsahu jednotnost cen.

§ 62

Státní plánovací komise

Státní plánovací komise vykonává působnost v tvorbě a kontrole cen letadel a podle zvláštního předpisu v tvorbě a kontrole cen výrobků vojenské techniky.⁶¹⁾

§ 63

Federální ministerstvo financí, ministerstvo financí ČSR a ministerstvo financí SSR

V případech, kdy se navrhuje uplatnění dotace k ceně a kdy daň z obrátu není stanovena sazbou, je nutno stanovit nebo změnit cenu v dohodě s federálním ministerstvem financí, popřípadě s ministerstvy financí republik.

⁵⁹⁾ § 2 odst. 2 zákona ČNR č. 134/1973 Sb., ve znění zákona ČNR č. 39/1983 Sb.

§ 2 odst. 2 zákona SNR č. 135/1973 Sb., ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

⁶⁰⁾ § 4 odst. 5 nařízení vlády ČSSR č. 112/1985 Sb.

⁶¹⁾ § 31 odst. 2 zákona č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování.

§ 64

Federální ministerstvo zahraničního obchodu

(1) Federální ministerstvo zahraničního obchodu podle zvláštního předpisu⁶²⁾

- a) vydává v souladu se stanovenými zásadami státní cenové politiky pro organizace zahraničního obchodu pokyny pro tvorbu a kontrolu cen v oblasti zahraničně obchodních vztahů, cen výrobků prodávaných do zahraničí i tuzemsku za cizí měny a výrobků prodávaných zahraničními kulturně informačními středisky,
- b) provádí kontrolu v oblastech podle písmena a).

(2) Federální ministerstvo zahraničního obchodu předkládá Federálnímu cenovému úřadu

- a) návrhy zásad tvorby obchodních přírážek a obchodních srážek pro organizace zahraničního obchodu, popřípadě návrhy těchto přírážek a srážek,
- b) ke stanovení veikoobchodních cen dovážejících výrobků uvedených v § 27 odst. 1 písm. a) a b) podklady podle § 47 odst. 1 písm. a) a b), v dohodnutém rozsahu údaje o skutečných kupních cenách a jejich předpokládaném vývoji a účastní se projednání jejich návrhů,
- c) návrhy na způsoby tvorby a kontroly kupních cen a zabezpečuje jejich dodržování v podřízených organizacích,
- d) prognózy vývoje zahraničních cen.

(3) Federální ministerstvo zahraničního obchodu vykonává přiměřeně působnost odvětvového ministerstva podle § 69 pro tvorbu a kontrolu cen u organizací, vůči nimž plní úkoly ústředního orgánu státní správy.

§ 65

Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj, Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj a Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj

(1) Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj podle zásad státní cenové politiky ve spolupráci s Českou komisí pro vědeckotechnický a investiční rozvoj a Slovenskou komisí pro vědeckotechnický a investiční rozvoj předkládá Federálnímu cenovému úřadu návrhy způsobů tvorby cen a návrhy na stanovení a změny cen projektových prací a inženýrské činnosti. V této oblasti zabezpečuje vydávání ceníků a provádění rozborů vývoje a působení cen.

(2) Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj pro organizace řízené federálními ústředními orgány a Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj nebo Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj pro

organizace řízené ústředními orgány republik stanoví předběžné a zpřesněné ceny vědeckotechnických prací spojených s řešením úkolů státního plánu rozvoje vědy a techniky; u úkolů ze státních cílových programů a státních vědeckotechnických programů řešených v působnosti ústředních orgánů republik činí tak Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj nebo Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj v dohodě se Státní komisí pro vědeckotechnický a investiční rozvoj.

(3) Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj předkládá na požádání Federálního cenového úřadu stanoviska k návrhům cen rozhodujících výrobků pro stavby.

(4) Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj a Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj a Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj vykonávají působnost odvětvových ministerstev podle § 69 pro tvorbu a kontrolu cen u organizací jimi řízených.

§ 66

Úřad pro normalizaci a měření

Úřad pro normalizaci a měření stanoví v dohodě s cenovými úřady

- a) způsob tvorby cen za výkony státního zkušebnictví⁶³⁾ a ceny za tyto výkony pro státní zkušebny, které jsou mu přímo podřízeny,
- b) způsob tvorby cen metrologických výkonů a ceny za výkony orgánů státní metrologie.

§ 67

Federální ministerstvo národní obrany a federální ministerstvo vnitra

(1) Federální ministerstvo národní obrany stanoví a mění ceny výrobků vyráběných podřízenými hospodářskými organizacemi podle zvláštního statutu a jemu podřízenými útvary a zařízeními a dodávaných československým ozbrojeným silám, s výjimkou výrobků, jejichž ceny stanoví Státní plánovací komise podle § 62 a stavebních a montážních prací.

(2) Federální ministerstvo národní obrany může působnost podle odstavce 1 přenést na podřízené organizace.

(3) Federální ministerstvo národní obrany vykonává přiměřeně působnost odvětvového ministerstva podle § 69 pro tvorbu a kontrolu cen u podřízených organizací. U hospodářských organizací podle zvláštního statutu a u podřízených útvarů a zařízení má výhradní právo kontroly cen, pokud nejde o kontrolu cen prováděnou Státní plánovací komisí podle § 62.

⁶²⁾ § 36 písm. e) zákona č. 133/1970 Sb.

⁶³⁾ § 9 vyhlášky Úřadu pro normalizaci a měření č. 136/1982 Sb., kterou se provádí zákon o státním zkušebnictví.

[4] Federální ministerstvo vnitra má působnost uvedenou v odstavcích 1 až 3 pro podřízené organizace, útvary a zařízení.

§ 68

Správa federálních hmotných rezerv

[1] Správa federálních hmotných rezerv stanoví v dohodě s federálním ministerstvem financí a po projednání s Federálním cenovým úřadem ceny (sazby) a jejich změny, které účtuje za poskytnutí hmotných rezerv k dočasnému použití.

[2] Správa federálních hmotných rezerv vykonává působnost odvětvového ministerstva podle § 69 pro tvorbu a kontrolu cen prací a služeb v podřízených organizacích.

§ 69

Ostatní federální a republikové ústřední orgány státní správy

[1] Odvětvová federální a republiková ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy (dále jen „ministerstva“) předkládají cenovému úřadu, popřípadě jiným orgánům, na které je přenesena cenová působnost, návrhy

- a) cen a jejich změn⁶⁴⁾ v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními předpisy,⁶⁵⁾
- b) odbytových přírůstků a srážek, obchodních přírůstků a srážek z maloobchodních cen a jejich změn v podřízených organizacích.

[2] Ministerstva stanoví

- a) předběžné a zpřesněné ceny a změny těchto cen za práce podle § 38 spojené s řešením úkolů příslušného resortního plánu rozvoje vědy a techniky a plánu standardizace,
- b) předběžné a zpřesněné ceny a změny těchto cen za práce podle § 38 spojené s řešením úkolů státního plánu ekonomického výzkumu po dohodě s Radou ekonomického výzkumu,
- c) kalkulační sazby a hodinové sazby pro tvorbu cen vědeckotechnických prací přímo řízeným organizacím,
- d) podle způsobu tvorby cen stanoveného Úřadem pro normalizaci a měření pro podřízené státní i resortní zkušebny ceny výkonů zkušebnictví prováděných podle zvláštního předpisu,⁶⁶⁾
- e) ceny a změny cen v rozsahu stanoveném právními předpisy⁶¹⁾ nebo v rozsahu na ně přenesené působnosti.

[3] Federální ministerstvo paliv a energetiky stanoví ceny geologických prací pro těžbu uranového kovu.

[4] Ministerstva zemědělství a výživy republik stanoví velkoobchodní ceny oprav traktorů, zemědělských strojů a zařízení, opakovaně prováděných zemědělskými organizacemi výhradně pro potřeby zemědělské výroby s výjimkou generálních oprav traktorů a mechanizačních prostředků, prováděných strojnými a traktorovými stanicemi a opravami zemědělských strojů a s výjimkou oprav, jejichž ceny se stanoví podle § 70 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) a podle § 72 odst. 3 písm. a) č. 4.

[5] Ministerstva obchodu republik a příslušné nové ústřední orgány zabezpečují u spotřebních výrobků žádoucí skladbu sortimentu v jednotlivých cenových polohách, zejména přiměřený podíl výrobků nízkých cenových poloh. Ministerstva obchodu republik stanoví maloobchodní ceny služeb, které poskytují jimi řízené organizace v souvislosti s prodejem výrobků, není-li stanoveno jinak, a vydávají v dohodě s cenovými úřady směrnice pro doprodej v oblasti maloobchodních cen.

[6] Ministerstva, jejichž podřízené organizace provádějí doprodej, schvalují návrhy na věcný a finanční rozsah doprodejů, včetně snížených cen, pokud stanovením snížených cen nepověří jimi řízená generální ředitelství, popřípadě organizace. Tato ministerstva předkládají ročně cenovým úřadům zhodnocení doprodejů v dohodnutém termínu.

[7] Ministerstva zabezpečují v podřízených organizacích dodržování cenových předpisů a provádění kontroly cen, ukládají opatření k nápravě a dodatkové odvody, projednávají spolu navzájem případy, kdy jejich organizace se nedohodly o vyšší ceny, a předkládají svá stanoviska pro řešení cenového sporu cenovým úřadem, stanoviska k návrhům závazných způsobů tvorby cen a činí podle cenových, popřípadě jiných předpisů, další opatření.

[8] Ministerstva zabezpečují v podřízených organizacích vydávání ceníků a zveřejňování cen výrobků vyráběných, popřípadě prodávaných těmito organizacemi.

[9] Federální ministerstva předkládají Federálnímu cenovému úřadu a ministerstva republik cenovým úřadům republik rozbor vývoje a působení cen, plány cenových kontrol, zprávy o plnění těchto plánů a o výsledcích provedených kontrol, o uložených dodatkových odvodech, majetkových a osobních sankcích a náhradách škod.

§ 70

Národní výbory

[1] Krajské národní výbory, Národní výbor hlavního města Prahy a Národní výbor hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy

⁶⁴⁾ Návrhy změn maloobchodních cen předkládají podle výměru Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 01/86 o postupu při změnách maloobchodních cen.

⁶⁵⁾ Např. § 56 písm. g), § 63 písm. f), § 72 odst. 2 písm. d) a § 78 písm. d) zákona č. 133/1970 Sb.

⁶⁶⁾ Zákon č. 30/1968 Sb.

[dále jen „krajské národní výbory“) v rozsahu cenové působnosti stanovené zákony národních rad,⁶⁷⁾ zejména

- a) stanoví ceny výrobků včetně cen upravených podle podmínek realizace, kalkulační sazby pro tvorbu cen, mění ceny výkonů a stanoví ceny v rámci nejvýše přípustných cen pro organizace a občany v těchto zvláštních předpisech uvedené, nejde-li o výrobky uvedené v odstavci 4,
- b) stanoví ceny přepravních výkonů v oboru 932 – nákladní doprava, jde-li o městskou kolejovou dopravu, místní vodní dopravu, potrubní dopravu v rámci kraje, jinou mechanizovanou dopravu [kromě lanovek provozovaných ČSD], dále v oboru 951 – osobní doprava, jde-li o místní vodní dopravu a přepravní výkony skupiny 951.7 (kromě lanovek provozovaných ČSD), dále stanoví ceny vstupného na kulturní produkce s výjimkou vstupného do kin,
- c) usměrňují cenovou tvorbu svěřenou do působnosti národních výborů nižších stupňů,
- d) zabezpečují zveřejňování cen, včetně vydávání ceníků pro výrobky dodávané organizacemi řízenými národními výbory (ve Slovenské socialistické republice organizacemi řízenými krajskými národními výbory), kromě ceníků vydávaných cenovými úřady,
- e) předkládají cenovým úřadům republik rozbor vývoje a působení cen za organizace řízené národními výbory.

[2] Okresní národní výbory ve Slovenské socialistické republice v rozsahu cenové působnosti stanovené zákonem Slovenské národní rady⁶⁸⁾

- a) stanoví ceny výrobků, včetně cen upravených podle podmínek realizace a mění ceny výkonů pro organizace a občany v tomto zvláštním předpise uvedené, nejde-li o výrobky uvedené v odstavci 4,
- b) předkládají krajským národním výborům podklady pro rozbor vývoje a působení cen,
- c) zpracovávají návrhy na cenová opatření,
- d) zpracovávají a předkládají krajským národním výborům návrhy plánu kontroly cen,
- e) zabezpečují zveřejňování cen včetně vydávání ceníků pro výrobky dodávané organizacemi řízenými okresními národními výbory, městskými národními výbory a místními národními výbory.

[3] Krajské národní výbory mají též působnost podle § 69 odst. 6 s tím, že u výrobků prodávaných souběžně v organizacích státního obchodu a ve spotřebních družstvech zabezpečují opatření pro doprodeje v dohodě s ústředními orgány těch-

to organizací. Tuto působnost nemohou přenést na organizace ani na národní výbory nižšího stupně.

[4] Působnost krajských národních výborů republik, popřípadě okresních národních výborů ve Slovenské socialistické republice se nevztahuje na stanovení cen a jejich změn

- a) jde-li o jednotné ceny podle § 35 odst. 1,
- b) stavebních a montážních prací, nejde-li o ceny stanovené v rámci nejvýše přípustných cen,
- c) zemědělských a potravinářských výrobků, kromě potravinářských výrobků vyráběných a dodávaných na základě povolení národního výboru občany nebo jednorázově společenskými organizacemi,
- d) oprav motorových vozidel pro silniční dopravu, nejde-li o ceny stanovené v rámci nejvýše přípustných cen,
- e) cestovního ruchu, periodických publikací, neperiodických publikací vydávaných organizacemi, které mají trvalé vydavatelské oprávnění,
- f) které si vyhradí cenový úřad republiky,
- g) které stanoví Federální cenový úřad podle § 60 pro všechny organizace nebo které stanoví jiné orgány a organizace podle zvláštních předpisů nebo této vyhlášky.

[5] Krajské národní výbory mohou svěřit výkon své působnosti ve stanovení cen a ve stanovení změn cen výkonů národním výborům nižšího stupně se souhlasem cenového úřadu republiky, s výjimkou cen upravených podle § 18 až 20, základních cen a zvýhodněných nebo znevýhodněných cen podle § 21.

[6] Národní výbory uvedené v odstavci 1 a 2 zabezpečují u organizací, u nichž mají působnost v tvorbě cen, a u občanů vykonávajících drobné služby s povolením národního výboru metodické řízení v oblasti cen.

[7] Krajské národní výbory

- a) řídí cenovou kontrolu prováděnou národními výbory nižších stupňů,
- b) předkládají cenovému úřadu plány cenových kontrol, zprávy o jejich výsledcích včetně uložených dodatkových odvodů, majetkových a osobních sankcí a náhrad škod.

[8] Národní výbory uvedené v odstavci 1 a 2 provádějí kontrolu cen nejen u organizací řízených národními výbory, ale i u dalších organizací a občanů uvedených ve zvláštních předpisech,⁶⁷⁾ a ⁶⁸⁾ pokud jsou k tomu pověřeny cenovými úřady po předchozí dohodě. Na základě kontrolních zjištění ukládají opatření k nápravě, dodatkové odvody a činí další opatření podle cenových, popřípadě jiných předpisů.

⁶⁷⁾ § 3 zákona ČNR č. 134/1973 Sb., ve znění zákona ČNR č. 39/1983 Sb.

§ 3 odst. 1 a 2 zákona SNR č. 135/1973 Sb., ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

⁶⁸⁾ § 3 odst. 3 zákona SNR č. 135/1973 Sb., ve znění zákona SNR č. 47/1983 Sb.

§ 71

Ústřední orgány družstevních a společenských organizací

(1) Ústřední orgány těchto družstevních a společenských organizací, které vyrábějí a dodávají výrobky, mají působností uvedenou v § 69 odst. 1, 2, 7, 8 a 9. Svazy výrobních družstev mají též působnost podle § 69 odst. 6 s tím, že u výrobků prodávaných souběžně v organizacích státního obchodu a spotřebních družstev zabezpečují opatření pro doprodej v dohodě s ústředními orgány těchto organizací, popřípadě s krajskými národními výbory. Tuto působnost nemohou přenést na podřízené organizace.

(2) Svazy spotřebních družstev kromě působností podle odstavce 1

- a) stanoví maloobchodní ceny výrobků v rozsahu pověření cenovým úřadem,
- b) předkládají Federálnímu cenovému úřadu návrhy obchodních srážek za výrobky prodávané převážně v jejich obchodní síti.

§ 72

Generální ředitelství a organizace

(1) Generální ředitelství a organizace mají působnost uvedenou v tomto paragrafu, jestliže podle předcházejících ustanovení není stanoveno jinak.

(2) Generální ředitelství výrobních organizací

a) stanoví

1. velkoobchodní ceny tvořené způsoby podle § 9, 10, § 11 odst. 2 písm. a), § 12 a § 13 odst. 2 písm. a) pro opakovaně dodávané výrobky,
2. velkoobchodní ceny tvořené způsoby podle § 11 odst. 2 písm. b), § 13 odst. 2 písm. b), § 14 a 15 pro opakovaně vyráběné výrobky, jejichž stanovením byla generální ředitelství pověřena cenovými úřady podle zvláštních rozhodnutí nebo na základě seznamu nově vyráběných výrobků, který předkládají generální ředitelství cenovým úřadům nejpozději do 30. listopadu před rokem zahájení výroby s uvedením předpokládaného objemu výroby každého výrobku za prvé tři roky, předpokládaného způsobu tvorby jeho ceny a označení stupně plánu rozvoje vědy a techniky, jde-li o výrobek, který bude vyráběn na jeho základě; o dalších výrobcích do seznamu nezahrnutých informují generální ředitelství cenové úřady i v průběhu roku,
3. velkoobchodní ceny za práce podle § 38 spojené s řešením úkolů hospodářského plánu rozvoje vědy a techniky a plánu standardizace, za ostatní vědeckotechnické práce, hodinové sazby a kalkulační sazby pro tvorbu cen vědeckotechnických prací podřízených organizací,
4. ceny výrobků vyráběných jen v organizacích jejich výrobní hospodářské jednotky

a současně prodávaných výhradně v prodejnách těchto organizací,

5. základní velkoobchodní ceny módních novinek, kromě výrobků, jejichž základní ceny stanoví příslušný cenový úřad,
 6. změny velkoobchodních cen výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti podle § 16,
 7. velkoobchodní ceny výlučně vyvážенých výrobků,
 8. obchodní ceny,
 9. ceny a změny cen na základě dalšího pověření cenovým orgánem nebo podle zvláštního předpisu,
- b) předkládají
1. cenovému orgánu návrhy na stanovení cen a na změny velkoobchodních cen, pokud nemají působnost je stanovit,
 2. nadřízenému orgánu plány cenových kontrol v podřízených organizacích a zprávy o jejich plnění včetně majetkových a osobních postihů a náhrad škod,
 3. nadřízenému orgánu podklady pro připravovaná cenová opatření včetně návrhů na změny maloobchodních cen a rozborů vývoje a působení cen,
- c) vydávají za oblast své výroby, popřípadě podle pověření za zvlášť vymezenou oblast, ceníky a jejich dodatky,
- d) řídí činnost podřízených organizací v oblasti cen.

(3) Organizace řízené generálními ředitelstvími uvedenými v odstavci 2

a) stanoví

1. velkoobchodní ceny nestandardních výrobků,
2. velkoobchodní ceny dovážených výrobků, tvořené podle § 27 odst. 1 písm. c),
3. ceny oprav výrobních prostředků a ceny dílů pro výrobní i náhradní spotřebu, kromě maloobchodních cen náhradních dílů dodávaných též státním a družstevním obchodním organizacím k dalšímu prodeji,
4. velkoobchodní ceny výrobků zařazených do ostatní výrobní činnosti podle § 16,
5. ceny průmyslových prací výrobní povahy,
6. přírážky a srážky za odchylky od podstatných podmínek s výjimkou přírážek a srážek podle § 24 odst. 3 až 5,
7. ceny za zapůjčení základních prostředků podle § 41,
8. ceny a změny cen výrobků podle § 40 odst. 2 až 4,
9. kalkulační sazby pro tvorbu cen nově zaváděných oborů, pokud si jejich stanovení nevyhradí cenový úřad,
10. prozatímní ceny podle § 3 odst. 2,

- b) sjednávají dohodou ceny podle § 17,
- c) předkládají návrhy cen nadřízenému orgánu nebo organizaci.

(4) Generální ředitelství výrobních organizací mohou působnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) přenést na podřízené organizace nebo si pro sebe vyhradit působnost uvedenou v odstavci 3 písm. a) a b). O takové změně informují cenový úřad.

(5) Generální ředitelství obchodních organizací mají působnost podle odstavce 2 písm. a) č. 3, 6, 8 a 9, písm. b) až d), podle odstavce 3 písm. a) č. 6 a působnost stanovit maloobchodní ceny náhradních dílů dodávaných podřízeným organizacím k dalšímu prodeji. Působnost podle odstavce 3 písm. b) mají u výrobků určených k dalšímu prodeji za maloobchodní ceny i za podřízené organizace, pokud ji na tyto organizace nepřenesou. Generální ředitelství obchodních organizací mohou dále přenést na podřízené organizace působnost podle odstavce 2 písm. a) č. 3 a odstavce 3 písm. a) č. 6.

(6) Obchodní organizace mají působnost podle odstavce 2 písm. a) č. 8, odstavce 3 písm. a) č. 1, 4, 5, 7, 10, písm. b), nejde-li o výrobky určené k dalšímu prodeji za maloobchodní ceny, a podle písmena c).

(7) Organizace přímo řízené ústředním orgánem mají stejnou působnost jako generální ředitelství a organizace s výjimkou stanovení kalkulačních a hodinových sazeb pro tvorbu cen vědeckotechnických prací.

(8) Organizace v cenové působnosti krajských národních výborů a okresních národních výborů mají působnost podle odstavce 2 písm. a) č. 1, 3, 7, 8 a 9, písm. b) č. 1 a 3, písm. c), odstavce 3 písm. a) č. 1, 2, 5, 6, 7, 10 a písm. b). Dále mají působnost stanovit ceny jimi vyráběných nebo dovážených dílů pro výrobní i náhradní spotřebu a maloobchodní ceny nestandardních výrobků.

(9) Odbytové a ostatní nevýrobní organizace, dodávající výrobky za maloobchodní ceny, stanoví je pro průmyslové tuzemské i dovážené spotřební výrobky prodávané výhradně v prodejnách těchto organizací občanům, nejde-li o maloobchodní ceny, které stanoví cenový orgán. Uvedené organizace tvoří maloobchodní ceny podle § 34 odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. b). Maloobchodní cena dodatečně stanovená pro prodej výrobků v obchodních organizacích státního nebo družstevního obchodu platí pro odbytové, ostatní nevýrobní organizace a pro organizace uvedené v § 40 nejpozději po uplynutí 3 měsíců od jejího stanovení.

(10) Organizace zahraničního obchodu stanoví běžné kupní ceny, sazby přímých obchodních nákladů zahraničních, obchodní ceny dovážených vý-

robků, pokud podle dohody je nestanoví obchodní organizace.

§ 73

Cenové gesce

(1) K širší součinnosti při uplatňování státní cenové politiky a regulace cen mohou cenové úřady pověřovat po předchozí dohodě orgány a organizace cenovou gescí, a to zejména organizace, které se podílejí na převážné části výroby v daném oboru nebo v největším rozsahu výrobky daného oboru prodávají nebo nakupují.

(2) Cenové úřady při pověření cenovou gescí stanoví zároveň úkoly, práva a povinnosti cenového gestora v rozsahu nezbytném k zabezpečení opatření, pro něž se cenová gesce zřizuje. Cenoví gestoři zejména

- a) zpracovávají a předkládají návrhy závazných způsobů v příslušné skupině (oboru), ve vymezených případech prostřednictvím svého nadřízeného ústředního orgánu,
- b) účastní se cenového řízení ve stanoveném rozsahu,
- c) při změnách cen zabezpečují a koordinují jednotné provádění pokynů pro změny cen,
- d) organizují zpracování a vydávání jednotných oborových ceníků, popřípadě dodatků k nim.

ČÁST OSMÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 74

Přechodná ustanovení

(1) Vyhláška platí pro vypracování a projednání návrhů cen a cenových limitů, které budou stanoveny od 1. dubna 1986. Pro ceny a cenové limity, které budou stanoveny do 31. března 1986, se použijí cenové předpisy a rozhodnutí platná do 31. prosince 1985.

(2) Organizace, které dosud připočítávají k velkoobchodním cenám náhradních dílů přírážky podle zvláštního rozhodnutí,⁶⁹⁾ nahradí v rámci operativních změn cen tento způsob oceňování cenami podle § 37. Od 1. ledna 1988 nelze uvedené přírážky již fakturovat.

(3) Pro odbytové organizace, které nemají stanoveny samostatné odbytové přírážky podle § 23 odst. 7, platí nadále povinnost fakturovat odbytovou přírážku sníženou o jednu pětinu, jestliže nesplní pohotovou dodávku, a to až do stanovení přírážek za skladovou a pohotovou přírážku. Návrhy na stanovení odbytových přírážek předloží tyto organizace v rámci plánu vývoje velkoobchodních cen. S platností od 1. ledna 1988 se zrušují výjimky z pohotových dodávek, vydané do 31. pro-

⁶⁹⁾ Podle bodu 16 výměru Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 047/1983 o úpravách a výjimkách z vyhlášky č. 137/1973 Sb., ve znění vyhlášek č. 73/1978 Sb. a č. 160/1980 Sb., Cenový věstník částka 14/1983.

since 1985 a všechny odbytové organizace jsou povinny u všech dodávek tuzemských výrobků postupovat podle ustanovení první věty.

[4] Touto vyhláškou nejsou dotčena dosavadní rozhodnutí cenových úřadů a jiných cenových orgánů o cenové působnosti ostatních orgánů a organizací.

§ 75

Závěrečná ustanovení

V závažných případech může cenový úřad stanovit výjimku z části druhé, třetí a čtvrté této vy-

hlášky po předchozí dohodě s ostatními cenovými úřady.

§ 76

Zrušuje se vyhláška Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 137/1973 Sb., o cenách, ve znění vyhlášek č. 73/1978 Sb. a č. 160/1980 Sb.

§ 77

Vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1986.

Ministr pověřený řízením
Federálního cenového úřadu:

Doc. **Sabolčík** DrSc. v. r.

Předseda
Českého cenového úřadu:

Ing. **Habart** v. r.

Předseda
Slovenského cenového úřadu:

Doc. Ing. **Zervan** CSc. v. r.